

Rijks

JAARSTUKKEN 2016

BESTUURSVERSLAG 2016

INHOUDSOPGAVE

Bestuursverslag

1.	Algemeen	4
2.	Jaarverslag bestuur	5
3.	Missie en visie	9
4.	Leerlingen en onderwijs	11
5.	Personeel	19
6.	Huisvesting	22
7.	Financieel	25
8.	Maatschappij	39
9.	Continuïteitsparagraaf	42
10.	Slot	55

Jaarrekening

1.	Algemeen	58
2.	Waarderingsgrondslagen	59
3.	Balans per 31 december 2016	64
4.	Staat van baten en lasten over 2016	66
5.	Kasstroomoverzicht over 2016	67
6.	Toelichting op de balans	69
7.	Toelichting op de staat van baten en lasten	82
8.	WNT	94

Overige gegevens

1.	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	101
----	---	-----

Bijlagen

1.	Gegevens over de rechtspersoon	105
2.	Liquiditeitsprognose	106
3.	Aansluiting rijksbijdrage met het jaaroverzicht van het CFI	108
4.	Overzicht hoofd en nevenfuncties bestuur	109
5.	Overzicht kengetallen	110

1. ALGEMEEN

RSG 't Rijks is een openbare school met de afdelingen VMBO(t) (=mavo), havo, atheneum en gymnasium. Daarnaast biedt RSG 't Rijks extra onderwijsmogelijkheden aan de leerlingen in de vorm van:

- Topsport Talentschool voor de regio Zeeland en West-Brabant (topsportfaciliteiten)
- vooropleiding conservatorium voor kunst, muziek en dans
- cultuurklassen
- technasium
- sportklassen
- tweetalig onderwijs
- IB (International Baccalaureate)
- internationalisering
- mavo + (leerlingen doen examen in 8 vakken)
- wetenschapsklas
- bèta-challengeproject

Het bevoegd gezag van de school berust sinds 1 januari 2006 bij de Stichting RSG 't Rijks, een openbare stichting die de rechtsopvolger is van de Bestuurscommissie van RSG 't Rijks.

Door de stichtingsvorm is de school in grote mate onafhankelijk van het gemeentebestuur van Bergen op Zoom, wat de slagvaardigheid, flexibiliteit en bestuurbaarheid ten goede komt.

Het spreekt voor zich dat de begroting en de jaarrekening van RSG 't Rijks aan het gemeentebestuur van Bergen op Zoom worden aangeboden.

4

Het Stichtingsbestuur van RSG 't Rijks heeft in 2008 gekozen voor het one tier model. Het bestuur bestaat uit toezicht houdende leden en een uitvoerend bestuurder, de rector, aan wie de dagelijkse leiding van de school is gedelegeerd.

Dit jaarverslag is tevens het verslag van de interne toezichthouder.

De organisatie is vanaf 2015 overgegaan van een 'platte' structuur naar een verticale structuur. Hierbij is er een onderscheid gemaakt tussen brugklas (koppelklassen), mavo, havo en vwo. Hierdoor wordt het mogelijk om het onderwijs, het gevraagde niveau en de begeleiding van de leerlingen meer af te stemmen op de behoeften van de betrokken afdelingen. De doorlopende leerlijn krijgt zo meer kans.

RSG 't Rijks heeft vanaf 2002 een groei doorgemaakt, waardoor de organisatie aangepast moest worden en de huisvesting van de school ook fors uitgebreid moest worden.

Door deze groei is tevens veel nieuw, vaak jong, personeel aangetrokken, waardoor er een goede mix is van ervaren leerkrachten en jong talent.

2. JAARVERSLAG BESTUUR

Met dit jaarverslag van de Stichting RSG 't Rijks informeren wij de betrokkenen over de onderwerpen die ons in het jaar 2016 hebben bezig gehouden. Het is tevens een belangrijk verantwoordingsdocument naar diverse gebruikers, in het bijzonder het ministerie van OC&W.

Financiën

In financiële zin is 2016 een positief jaar te noemen. We zijn op een positief resultaat van € 318.000 uitgekomen. Toch moeten er enkele kanttekeningen bij dit positieve resultaat worden gemaakt:

- We zijn vanaf schooljaar 2016-2017 gestart met het extern uitbesteden van onze boeken.
Dit betekent dat we vanaf dan de boeken huren in plaats van aanschaffen. Hierdoor hoeven we éénmalig slechts de huurkosten van augustus t/m december 2016 als kosten te verantwoorden (€ 425.000).
- bekostiging vanaf augustus 2016 o.b.v. 2.535 leerlingen, werkelijk aantal leerlingen 2.550 (€ 260.000)
- niet volledig inzetten budgetten scholing (€ 50.000)

Financiële risico's worden met behulp van een risicoanalyse zo goed als mogelijk ingeschat, gecontroleerd en daar waar nodig bestemd via de reserves.

Onderwijs

Het jaar 2016 stond in het teken van het formuleren en uitvoeren van een eigen jaarplan op elke onderwijsafdeling (brugklas, mavo, havo, vwo). Dit was nodig omdat we op 't Rijks vooral resultaatgericht en klantgericht willen werken. Dit vergroot de regelmogelijkheden en autonomie van de medewerker. Dit vinden we belangrijk omdat we klantgericht en resultaatgericht willen werken in een goed geregelde school. De onderwijsinspectie is tevreden over de resultaten op onderwijskundig gebied. De opbrengstenkaart over 2016 laat een bovengemiddeld beeld zien, met uitzondering van het gemiddelde centraal schriftelijk examen op de vwo afdeling. Daar ligt het resultaat 0,03 onder het landelijk gemiddelde. In 2016 is het predicaat 'excellente' school aangevraagd. Zowel de mavo afdeling als het additionele onderwijs (sport, tweetalig onderwijs, technasium, kunst, bèta challenge, vooropleiding, internationalisering, leerlingenzorg) wordt door de inspectie getypeerd als excellent. Op 23 januari j.l. werd de uitslag bekend gemaakt. We zijn daar erg trots op. Nog trotser zijn we op de ontwikkelingskansen die we leerlingen geven. Leerlingen worden niet alleen gedetermineerd op basis van test/advies primair onderwijs maar ook op basis van hun prestaties in leerjaar 1 en 2. Een aanzienlijk deel van onze leerlingen (ca. 25%) haalt het diploma op een hoger niveau dan was voorspeld in groep acht. Doordat op onze school de doelstellingen op het gebied van kennis en vaardigheden op orde zijn, besteden we steeds meer aandacht aan attitudevorming. Naast de algemene persoonlijkheidsvorming besteden we aandacht aan de attitude die wordt verwacht op de universiteit, het hoger beroepsonderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. We werken aan methodes om dit meetbaar te maken, zodat we ook op dit gebied klantgericht en resultaatgericht werken.

Personeel

Het verder professionaliseren van de leerkrachten was een belangrijk speerpunt. Zowel met het oog op de verbetering van de opbrengsten als met het oog op het onderwijs van de toekomst. Er worden steeds meer eisen gesteld aan de leerkrachten. Scholing en ontwikkeling zijn noodzakelijk om aan deze eisen het hoofd te bieden. Daarom is er geïnvesteerd in de eigen Rijksacademie. Opvallend is het deelnamepercentage aan de scholingsactiviteiten. Alle docenten (100% dus!) nemen deel aan de cursussen die door de Rijksacademie worden aangeboden. Dit heeft onze doelstelling (80-90%) meer dan overtroffen. De trainingen en scholingen hebben betrekking op diverse aspecten van het werk van elke docent, te weten passend onderwijs, didactiek, pedagogiek, mentoraat, loopbaanleren, projectonderwijs, vakinhoudelijke en educatieve informatietechnologie. We opereren vanuit de kracht van elke docent, geven hen keuzeruimte en geloven in de passie van het vakmanschap. Dit geeft een mooi resultaat. De schoolleiding ziet dat terug in de leeropbrengsten en de lesbezoeken in de klas. Door het werken in teams rondom de afdelingen hebben we de eerste stappen gezet op het gebied van coaching, intervisie en leren van elkaar. Voor het bestuur telt dit evenzeer als de verwachte resultaten van de onderwijsinspectie.

Organisatie

De organisatie is geprofessionaliseerd doordat resultaatgericht werken centraal staat bij de aansturing. De verantwoordelijkheid van elke leidinggevende en het daarbij behorende team is vastgelegd in een RASCI overzicht. Verantwoordelijkheid is daarbij gedefinieerd als een meetbaar resultaat. Dit werk heeft geleid tot een bijstelling van het organogram. De verticalisering van de afdelingen mavo, havo, vwo zijn inmiddels een feit. Aan het hoofd van elke afdeling staat een eindverantwoordelijke connector. Inmiddels zijn de eerste ervaringen opgedaan met de teamleiders die zich toeleggen op de verbinding van leerlingen, docenten en ouders. De connector is integraal verantwoordelijk voor personeel, onderwijs en formatie van de afdeling. Ook voor docenten, mentoren en de medewerkers van de ondersteunende diensten wordt gewerkt aan het vastleggen van verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Dit is bepalend voor het vermogen om resultaatgericht te kunnen werken.

Het onderwijs ondersteunend personeel is omgedoopt tot 'ondersteunende diensten'. Na een grondige analyse van de werkprocessen door een extern facilitair deskundige is er een nieuwe werkwijze ontstaan in de vorm van projecten. Hierdoor is de onderlinge afstemming tussen de diensten sterk verbeterd en het werkplezier toegenomen. Met het nieuwe begrip 'ondersteunende diensten' laten de diensten zien 'klantgericht en resultaatgericht' te willen werken.

Beheer

In 2016 is het nieuwe schoolplein, op basis van diverse ontwerpen van leerlingen, tot stand gekomen. Er zijn lichtkoepels geplaatst boven de expositieruimte voor beeldende kunst; er zijn nieuwe ateliers gerealiseerd in het hoofdgebouw. De werkplaats voor bèta challenge is verbouwd en er is een nieuwe tegelvloer gelegd in de gang van de oude hbs. Al met al is de school weer behoorlijk verfraaid. Zeker omdat ook de overblijfruimte van de leerlingen een geheel nieuw jasje heeft gekregen.

Extern toezicht

In 2014 zijn de belangrijkste kengetallen op het gebied van financiën, onderwijs, personeel, organisatie en beheer door een externe onafhankelijke partij beoordeeld. Inmiddels heeft dit geleid tot aanpassingen in de organisatie- en overleg structuur. Door het begrip 'collectief leiderschap' te introduceren wordt er effectiever en slagvaardiger gewerkt. De afhankelijkheid van de rector/bestuurder is kleiner geworden.

Goed bestuur

Het bestuur van de stichting RSG 't Rijks is lid van de VO-raad en onderschrijft daarmee de code 'goed bestuur'. In de code goed bestuur zijn de basisprincipes vastgelegd die een appèl doen op de professionaliteit van bestuurders en schoolleiders in het voortgezet onderwijs. De principes zeggen iets over de waarden die aan het gedrag en de cultuur ten grondslag liggen. Van belang is 'van waaruit betrokken bestuurders handelen; wederzijds respect, transparantie, dialoog, gezamenlijkheid en verantwoording willen en durven afleggen'.

De code is uitdrukkelijk niet alleen bedoeld voor bestuurders en schoolleiders, maar ook voor belanghebbenden binnen de school zoals de leerlingen, de ouders en de medewerkers; maar ook voor belanghebbenden buiten de school zoals ambtenaren en bestuurders van de gemeenten uit het wervingsgebied van de collegascholen. 'Goed bestuur' betekent het verkrijgen en behouden van vertrouwen van ouders, de gemeenschap, de overheid en de politiek, zowel lokaal als landelijk.

De stichting voldoet aan de bepalingen en volgt de code goed bestuur.

De wijze waarop de interne en horizontale verantwoording wordt gedaan, staat hieronder. De behaalde resultaten op organisatie en schoolniveau ten aanzien van strategisch beleid, gestelde doelen en leerresultaten zijn beschreven in het vervolg van dit jaarverslag.

One tier model

Op grond van de statuten van de stichting RSG 't Rijks bestaat het schoolbestuur uit toezichthoudende bestuurders en een uitvoerend bestuurder. De verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de toezichthoudende bestuurders zijn strikt gescheiden van de uitvoerende bestuurder.

De toezichthoudende bestuurders zijn belast met het houden van toezicht. Het doel van het toezicht is:

-
- a. Toetsen en bevorderen dat de uitvoerend bestuurder het doel van de stichting effectief, doelmatig en efficiënt realiseert.
 - b. Realiseren van maatschappelijke doelen, die door de stichting zijn vastgesteld dan wel door de overheid in wet en regelgeving zijn vastgelegd en voorgeschreven.
-

Concrete bevoegdheden bestaan uit het vaststellen van de statuten, waaronder het managementstatuut, het goedkeuren van het meerjarig strategisch en financieel beleid, de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag. De toezichthoudende leden dienen de grondslag van de stichting en de integriteitscode te onderschrijven. Zij dienen zich bewust te zijn van hun voorbeeldfunctie ten behoeve van de hele stichting.

Voor de functie van rector/bestuurder is een profiel opgesteld. Ook voor de voorzitter en de leden van het bestuur is een functieprofiel vastgesteld. Jaarlijks evalueren we of profiel en werkelijkheid met elkaar overeenkomen. Dit leggen we vast in het evaluatieverslag.

De voorzitter van het bestuur ziet er op toe dat alle nevenfuncties worden vastgelegd. De criteria liggen vast in het statuut van de stichting RSG 't Rijks.

Tijdens de vergaderingen van de stichting RSG 't Rijks en de uitoefening van hun taken, richten alle bestuurders zich naar het belang van de instelling en de samenleving. Integer handelen staat centraal voor elke bestuurder van de stichting. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd en vastgelegd. Tijdens het functioneringsgesprek met de rector/bestuurder, staat het gedrag van de rector/bestuurder centraal. Daarin wordt aandacht besteed aan de wijze waarop de rector/bestuurder het evenwicht bewaakt tussen openheid en vertrouwen.

Samenstelling van het schoolbestuur

Het stichtingsbestuur van RSG 't Rijks is ook in 2016 gebaseerd op het one tier model, een bestuursmodel, waarbij het bestuur strategisch meedenkt, beslissingen op hoofdlijnen neemt en voor de schoolleiding ook een klankbordrol vervult. De rector, dhr. drs. L.C.M. de Rond MA, is tevens uitvoerend bestuurder. Hij staat aan het hoofd van de school en legt verantwoording af aan de toezichthoudende bestuursleden.

De toezichthoudende bestuursleden functioneren onafhankelijk van de rector/bestuurder, hun namen zijn;

De heer P.B.J.M. Thomassen (onafhankelijk voorzitter)

Mevrouw M.J.D. van Broekhoven (onafhankelijk lid)

De heer M.J.M. Franken (op voordracht van de ouders)

De heer N.G.M. Hooyschuur (op voordracht van de ouders)

Mevrouw I.S.M. Pekelaer (op voordracht van de ouders)

De heer J.J.C. Adriaansen (op voordracht van de gemeente Woensdrecht, tot en met nov'16)

De heer L.G.M. van der Beek (op voordracht van de gemeente Woensdrecht, vanaf dec' 16)

De heer P.W.J. Hoek (op voordracht van de gemeente Tholen)

Mevrouw H.A.M. van Oorschot (op voordracht van de gemeente Bergen op Zoom)

De heer C.J.M. van Geel (op voordracht van de gemeente Steenberg)

Nevenfuncties

Alle al dan niet betaalde hoofd- en nevenfuncties van onze bestuurders vindt u in de bijlage op bladzijde 109.

Beloning

Deze bestuurders zijn vrijwilligers en verrichten hun werkzaamheden op basis van een vrijwilligersvergoeding. Zie voor de beloning de vermelding WNT (wet normering topinkomens) op bladzijde 96/97.

Stafdienst

De Stichting RSG 't Rijks beschikt over een professionele stafdienst die wordt aangestuurd door de ambtelijk secretaris van het bestuur. Deze stafdienst ondersteunt het schoolbestuur. In deze stafdienst zitten specialisten op het gebied van financiën, onderwijs, personeel en beheer. Voor elk van de specialisten alsook voor de ambtelijk secretaris is een functieprofiel beschikbaar.

Vergaderingen

Het bestuur van de stichting RSG 't Rijks vergadert zes keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen komen alle aspecten van de instelling aan de orde. Centraal staat steeds de voortgang op tien terreinen. Strategisch beleid; onderwijskundig beleid; personeelsbeleid; beheer; financiën; communicatie; planning & organisatie; overlegvormen; afdelingen; evenementen. Op elke portefeuille wordt mondeling en schriftelijk verantwoording afgelegd door de bestuurder. De documenten en de verslagen worden bewaard in het bestuursarchief. Sinds 2016 wordt er gewerkt met een dagelijks bestuur. Dit bestaat uit de voorzitter, de vice-voorzitter, de rector/bestuurder en de ambtelijk secretaris. Het dagelijks bestuur komt maandelijks bijeen. Zij volgt de ontwikkelingen binnen en buiten de school en dient als sparringpartner voor de rector/bestuurder. Ook het agenda-overleg voor de bestuursvergadering vindt plaats in het dagelijks bestuur.

Horizontale en verticale verantwoording

De toezichthouders volgen de processen kwalitatief en kwantitatief. Zij gebruiken daarvoor diverse instrumenten en informatiebronnen. Zoals de vastgestelde prestatie-indicatoren in het schoolplan en de diepte-interviews met stakeholders. De toezichthoudende bestuurders voeren een keer per jaar gesprekken met het college van de gemeentes Bergen op Zoom, Steenbergen, Tholen en Woensdrecht, de ouderraad en de medezeggenschapsraad en de onderwijsinspectie. Van deze gesprekken wordt een gespreksverslag gemaakt en bewaard.

8

Het 'one-tier model' blijkt zeer effectief te zijn. De toezichthoudende bestuurders zijn betrokken en goed geïnformeerd, zonder dat zij daarbij op de stoel van de rector/bestuurder gaan zitten.

Bestuursevaluatie

Eens per jaar evalueren de toezichthouders hun eigen functioneren. Hiervan wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt vastgesteld en in het bestuursarchief bewaard.

De verschillende toezichthouders functioneren op deelterreinen onafhankelijk en kritisch. Zij doen dit in het directe werkoverleg met de verantwoordelijke portefeuillehouders in de school, te weten beheer, financiën, onderwijs, personeel. Zij maken dit kenbaar tijdens de bestuursvergaderingen. Ook hier worden verslagen van gemaakt en bewaard in het bestuursarchief.

Rooster van aftreden

Er is een rooster van aftreden vastgesteld. Daardoor is van tevoren duidelijk hoe lang de zittingstermijn is en hoe wordt gehandeld om de ontstane vacature weer in te vullen.

Klachtenregeling

De klachtenregeling van 't Rijks is uitgebreid en opnieuw vastgesteld. Deze regeling is nu ook van toepassing op interne klachten van medewerkers. De daaraan verbonden interne klachtencommissie is onafhankelijk van het bestuur en kan het integer handelen van de rector/bestuurder en/of toezichthoudende bestuurders aan de orde stellen.

Klokkenluidersregeling

De stichting RSG 't Rijks heeft de klokkenluidersregeling naar voorbeeld van de vo-raad overgenomen en vastgesteld. Er is een onafhankelijke klachtencommissie ingesteld om mogelijke klachten en/of integriteitskwesaties te onderzoeken.

Naleving en jaarlijkse evaluatie van bovenstaande punten leidt tot de conclusie dat voor 't Rijks doet gelden: Code Goed Onderwijsbestuur.

3. MISSIE EN VISIE

Vrij recent is er een vernieuwd schoolplan opgesteld.

Hieronder vindt u de keuzes en speerpunten terug die hierbij zijn gemaakt.

Missie

't Rijks staat voor: **'In ons onderwijs leggen wij het accent op ieders talent. Wij creëren kansen voor elke leerling en elke professional om boven zichzelf uit te stijgen, zodat zij met plezier leren en werken in een goede school'.**

Visie

Kinderen en collega's leren doordat ze mogen dromen en uitgedaagd worden om boven zichzelf uit te stijgen en het vertrouwen krijgen nieuwe dingen te durven doen. Ons onderwijsaanbod biedt elke leerling en elke professional de kans om talenten te ontdekken en te ontwikkelen. We geven dit onderwijs vorm samen met onze maatschappelijke partners, in een omgeving die zich kenmerkt door regelmaat en ritme. Zo zorgen wij ervoor dat er met plezier kan worden geleerd en gewerkt aan ieders talent in een goed geregelde school.

Succesfactoren

In ons schoolplan hebben we 8 succesfactoren genoemd:

1. Onze school is een lerende organisatie.
2. Ons onderwijs biedt al onze leerlingen de kans om boven zichzelf uit te stijgen.
3. We organiseren toekomst bestendig: koppeling van onderwijs- en personeelsontwikkeling.
4. We hebben de verhoudingen in verantwoording en toezicht duidelijk belegd.
5. We zijn een actieve partner in de regio.
6. Met LOB zetten wij in op brede vorming voor alle leerlingen.
7. De school beschikt over eigentijdse voorzieningen in ICT, gepersonaliseerd leermateriaal.
8. We behouden ons marktaandeel van instroom uit het PO in de regio.

Concreet wordt dat zichtbaar in de onderwijs- en leeropbrengsten van onze leerlingen, in het gedrag van onze professionals en in de manier waarop externe partners ons ervaren. We benoemen onze streefdoelen in meetbare criteria. In de periode tot en met 2019 zullen wij de realisatie daarvan twee keer per jaar monitoren. We sturen onze doelstellingen en/of interventies bij als de klant (de leerling), de professional en/of de maatschappelijke partners daarom vragen, mits dit past binnen de 8 geformuleerde succesfactoren. Onderstaand benoemen we onze streefdoelen, de cijfers tussen () geven de relatie met de succesfactoren weer.

Onderwijs

1. 80% van de docenten past diverse leerstijlen toe in de lessen (2,6)
2. de minimale tevredenheid van leerlingen t.a.v. de doelstellingen voor contacttijd en differentiatie is een 6 op een 10-puntsschaal (2)
3. 90% van de leerlingen herkent en ervaart dat rekening gehouden wordt met de diverse leerstijlen in de les (2,6)
4. 80% van de docenten geeft de leerling feedback (2)
5. 90% van de contacttijd vindt plaats conform het rooster (2)

Professionals

1. 80% van de professionals toont een lerende houding, door te reflecteren en feedback te organiseren (1,3).
2. 100% van de schoolleiding laat een lerende houding zien, door reflecteren en feedback te organiseren (1,3).
3. 100 % van onze professionals beschikt over een bekwaamheidsdossier (of POP) met daarin aantoonbare competenties en punten om te werken aan verbetering (1,3).
4. 100 % van de nieuwe docenten wordt begeleid volgens de voorgeschreven procedures (3)
5. 90% van de teams is gelijk van samenstelling in opeenvolgende cursusjaren (4).
6. 80% van de docenten benoemt de meetbare streefresultaten voor de leerlingen (4).

-
- 7a. 100% van de docenten zet effectief digitale leermiddelen in zijn onderwijspraktijk in en ontwikkelt zich daarin aantoonbaar (7,3,2).
-
- 7b. 80% van de geobserveerde lessen laat ten minste één vorm van differentiatie zien (2).
-
8. 80% van de docenten is in staat in de les en in de toetsvormen te differentiëren (2).
-
9. 100 % van de professionals is aantoonbaar op de hoogte van de kernwaarden op het terrein van LOB en vertoont het daarbij behorende gedrag (6).
-
10. 5% van de professionals is actief betrokken bij dialoogtafels van de drie O's (7).
-

Maatschappij

-
1. Externe partners uit de keten van onderwijs en het regionale bedrijfsleven nemen actief deel aan onze feedback panels en/of audits (5).
-
2. Externe partners uit de keten van onderwijs en het bedrijfsleven hebben een aantoonbaar aandeel in de aanpak van LOB en burgerschapsvorming op 't Rijks (6).
-
3. 't Rijks is voortrekker of heeft minimaal een voorbeeldfunctie in landelijke projecten van onderwijsinnovatie in relatie tot haar additionele onderwijsprogramma's: BCP, Technasium, WON, TTO en Kunst & Cultuur (5).
-
4. 't Rijks is een actieve gesprekspartner aan de dialoogtafels van de drie O's (5).
-

Eindresultaten

-
1. 93 % van de leerlingen van 't Rijks slaagt voor het eind eindexamen (2).
-
2. 't Rijks is excellente school op alle niveaus (mavo, havo, vwo) en voldoet aan de minimale normen die de inspectie daaraan stelt (2).
-
3. 100% van de geslaagde examenleerlingen voldoet aan de minimeisen op het gebied van burgerschapsvorming (2,6).
-
4. 95% van de leerlingen voldoet aan de streefresultaten behorende bij het niveau aan het einde van het schooljaar (2,4).
-
5. 100% van de geslaagde examenleerlingen voldoet aan de eisen die gesteld worden t.a.v. de 21st century skills (2,6, 7).
-
6. 80% van de leerlingen beschikt over een digitaal portfolio waaruit blijkt dat zij hebben kunnen werken aan het ontdekken en het ontwikkelen van hun individuele talent (2,6).
-
7. Het percentage VSV van 't Rijks blijft kleiner dan of gelijk aan 0,03.
-
8. Het percentage leerlingen dat vanaf leerjaar 3 de studie volgt conform het advies voldoet aan de norm van de inspectie (groen) (2).
-
9. De doorstroom vanaf het diploma vanaf leerjaar 3 (m/h/v) voldoet aan de inspectienorm (groen) (2).
-
10. Het CE-cijfer voldoet aan de norm van de inspectie (groen) (2).
-
11. 99% van de leerlingen slaagt voor de rekentoets (2).
-
12. 95% van de personeelsleden werkt naar tevredenheid op 't Rijks (1,3).
-
13. 30 % van de leerlingen uit groep 8 uit het wervingsgebied van 't Rijks stroomt door naar 't Rijks (8).
-

4. LEERLINGEN EN ONDERWIJS

Denken, durven, doen

De school werkt met het concept: leren door denken, durven en doen.

Denken staat uiteraard voor het leer- en denkwerk, durven voor de ontwikkeling van het zelfvertrouwen en de persoonlijkheid en doen staat voor het in de praktijk brengen van kennis en vaardigheden. Zo wordt er steeds meer met vakoverschrijdende projecten gewerkt, die de leerlingen zelfstandig moeten uitvoeren. Taalontwikkeling is een van de speerpunten: niet alleen in de lessen Nederlands, maar ook bij aardrijkskunde, geschiedenis en wiskunde. Er wordt dan in samenhang aan taal gewerkt. De universiteiten van Amsterdam en Utrecht werken aan een effectmeting van het denken-durven-doen concept. Dit concept komt dus uit de wetenschap, de school past het in de praktijk toe en nu wordt het weer teruggekoppeld naar de wetenschap.

Een grote school klein houden

Ieder kind is anders, daar wordt meer en meer op ingespeeld.

De afgelopen vier jaar is de school aan de slag gegaan met het volgen van de studievoordigheden van onze leerlingen.

We meten zaken als concentratie, samenwerking, leesvaardigheid, planning, samenvatten etc. Na een aantal jaren kun je zien hoe het kind zich ontwikkelt; dat heeft voor ons een grotere voorspellende waarde dan cijfers en we kunnen eventueel op tijd bijsturen. Kinderen vallen niet uit omdat ze niet intelligent genoeg zijn, maar omdat er zo vaak andere dingen in hun leven gebeuren. Daar wil de school alert op zijn. Hier speelt de school op in.

De openheid van de school en de korte lijnen zijn cruciaal, zo houden we een grote school klein.

Aantal leerlingen

Sinds januari 2006 vindt de bekostiging van VO-scholen plaats op basis van kalenderjaren, waarbij het aantal leerlingen op 1 oktober daaraan voorafgaand bepalend is.

Het aantal leerlingen van de afgelopen jaren was:

schooljaar	aantal leerlingen	aantal leerlingen in de brugklas	aantal leerlingen in de examenklassen
2006-2007	2.223	510	417
2007-2008	2.309	513	364
2008-2009	2.400	456	460 *
2009-2010	2.517	512	477 *
2010-2011	2.642	588	545 *.
2011-2012	2.675	579	492 *
2012-2013	2.674	532	510 *
2013-2014	2.711	561	523 *
2014-2015	2.742	515	576 *
2015-2016	2.668	461	638 *
2016-2017	2.550	436	587 *
2017-2018	2.502	455	555 *, **

* exclusief VAVO-leerlingen

** voorspelling o.b.v. van nieuwe aanmelding

De cijfers geven duidelijk aan dat er eerst sprake is geweest van een forse groei van het aantal leerlingen (periode tot 2011). Vanaf schooljaar 2010-2011 tot en met 2014-2015 een afvlakkende groei.

Hierna is het leerlingenaantal aan het dalen. Krimp in de regio is hiervan de oorzaak.

Bij de aantallen leerlingen in de examenklassen moet men bedenken dat circa 20% van onze mavo-leerlingen doorstroomt naar de havo en van de havisten circa 3% doorstroomt naar het vwo. Samen met de niet slagende leerlingen betekent dat rond de 80% van de jaarlijkse examenleerlingen ook daadwerkelijk uitstroomt.

Het aantal leerlingen dat in deze regio het basisonderwijs verlaat, zal de komende jaren verder dalen. Het percentage groep 8-leerlingen dat voor RSG 't Rijks kiest was tot schooljaar 2013-2014 opgelopen van 25% tot 38%, was aan het dalen richting de 30% en nu weer aan het stijgen naar rond de 36,5%. De bepalende factoren hierbij zijn: de aantrekkelijkheid van RSG 't Rijks als onderwijsinstituut, ons onderwijsaanbod, de geboden kwaliteit, de activiteiten van de collega-scholen, enzovoorts. Door de nieuwe aanmelding voor schooljaar 2017-2018 (450 leerlingen) is in ieder geval de terugloop van ons hoge marktaandeel doorkruist!

Door de schoolopbouw kan de school, met alle onderwijskundige mogelijkheden, het huidige programma zonder al te grote aanpassingen uit blijven voeren bij een leerlingenpopulatie van zo'n 2.200-2.500 leerlingen. Extra ruimte huren buiten de school is voorlopig dus noodzakelijk, maar kan vanaf schooljaar 2016-2017 worden gereduceerd.

Omdat het aantal leerlingen normatief is voor de bekostiging, is dit een heel essentieel onderdeel van de financiële huishouding van een school.

Landelijke demografische factoren spelen een rol: aantal kinderen, leeftijdsopbouw, groeikernen.

Regionale factoren spelen ook een belangrijke rol zoals: werkgelegenheid, aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat, voldoende recreatie, sport- en cultuurvoorzieningen, aanbod van vervolgonderwijs.

De leerlingen van 't Rijks komen globaal genomen uit de gemeenten Bergen op Zoom, Steenberghe, Woensdrecht, Tholen en van enkele scholen uit Wouwe en Wouwse Plantage (gemeente Roosendaal).

De gemiddelde verblijfsduur voor leerlingen is (afgerond) voor de mavo 4 jaar, voor de havo 6 jaar en bij het vwo 6 jaar.

Door de doorstroming van mavo naar havo is de gemiddelde verblijfsduur op de havo iets langer dan bij de andere schooltypes.

De aanmelding is belangrijk, maar de verdeling over de 3 schooltypes bepaalt mede het aantal leerlingen op school.

Door het onderwijsaanbod met een grote diversiteit is 't Rijks een aantrekkelijke school voor de schoolverlaters anno 2017.

Schoolprestaties

De leeropbrengsten van een school worden voortdurend gemeten over een reeks van drie schooljaren. De onderwijsinspectie spreekt jaarlijks een oordeel uit over de prestaties van de leerlingen.

De onderwijsinspectie

Vanaf 2016 is de inspectie met een nieuw onderwijsresultatenmodel gaan werken.

Het nieuwe model heeft als doel bij te dragen aan de zelfsturing van scholen. Er gaat hierbij gewerkt worden met absolute normen, die voor een bepaalde periode worden vastgelegd.

De belangrijkste wijzigingen voor 't Rijks zijn:

- absolute normen
- extra indicator voor onvertraagde voortgang onderbouw
- onderwijsresultaten nu niet alleen onvoldoende of voldoende, maar ook goed

Iedere school krijgt jaarlijks een beoordeling van de onderwijsinspectie. Deze is gebaseerd op een aantal gegevens die telkens over een periode van drie jaar gemiddeld worden. De gegevens waar de inspectie mee werkt zijn: onderwijspositie t.o.v. advies po, onderbouw snelheid, bovenbouwsucces, examencijfer.

De school heeft er hard aan gewerkt om deze cijfers te verbeteren (o.a. door invoering opbrengstgericht werken). Dit zie je terug in de resultaten.

Voor alle afdelingen geldt het oordeel: voldoende.

Slechts op één van de vier onderdelen en dan op slechts één van onze drie afdelingen zitten we onder de landelijke norm (examencijfer vwo ligt vier honderdste onder de norm; 6,26 over de laatste 3 jaar, de norm is 6,30).

Vensters VO

Via Vensters VO wordt alle cijfermatige informatie over en in samenwerking met scholen in één systeem verzameld en brengt het in beeld hoe scholen presteren op 21 belangrijke indicatoren (examencijfers, onderwijstijd, tevredenheid, personeel, veiligheid etc.).

Waar mogelijk worden resultaten vergeleken met het landelijk gemiddelde. Vensters helpt scholen zo inzicht te krijgen in hun eigen resultaten en hierover op goede wijze verantwoording af te leggen aan bijvoorbeeld leerlingen en ouders. Ook kunnen ze gericht aan de slag met de verbetering van hun onderwijs. 98% van alle scholen heeft zich inmiddels bij Vensters aangesloten en 94% stelt haar gegevens beschikbaar via www.scholenopdekaart.nl. De resultaten van scholen kunnen zo gemakkelijk onderling vergeleken worden.

Doel van het project is samen te vatten met de volgende kernwoorden:

Transparantie | Dialoog | Kwaliteit

School op de kaart

De website scholenopdekaart.nl is voornamelijk bedoeld voor ouders en kinderen van groep 8. Op een makkelijke wijze zijn middelbare scholen in de regio te vergelijken op maar liefst 16 gebieden.

Vertrouwenscontactpersoon

De school heeft twee vertrouwenscontactpersonen.

Bij hen kunnen leerlingen terecht die zich onheus bejegend voelen. Hiervan kan een melding worden gemaakt bij de vertrouwenscontactinspecteur.

De VCP begeleidt de leerling, adviseert in gesprekken en onderneemt adequate stappen.

Ook het OP en de OD komen met hun vragen bij de VCP terecht. Zij worden na een eerste gesprek verwezen naar de schoolmaatschappelijk werkster.

Ontwikkelingen van de extra onderwijsmogelijkheden op 't Rijks

Sportklas

De sportklassen op 't Rijks zijn bedoeld voor de leerlingen die erg graag sporten. Sport is hun passie.

Doordat de leerling die kiest voor de sportklas niet alleen op sportief niveau dient te presteren maar ook op andere gebieden, neemt de motivatie van de leerling om hieraan te werken toe. De persoonlijke en mentale ontwikkeling van de leerling staan centraal. Het behalen van het overgangsbewijs en tenslotte het diploma is een voorwaarde vooraf. 't Rijks telde circa 240 sportklasleerlingen in 2016.

Topsport Talentschool

We zijn zeer trots om als school topsporters te mogen begeleiden. Kwaliteit ten aanzien van de begeleiding en facilitering staat hoog in het vaandel op RSG 't Rijks. Dat is iets wat we vast willen houden. Naast de goede begeleiding van topsporttalenten staat de kwaliteit van onderwijs voorop. Er zijn door de topsporters dit jaar prachtige resultaten behaald, zowel op sportief als op educatief gebied. De sporters zullen na hun sportcarrière een maatschappelijke functie moeten kunnen uitoefenen; hierbij is het dus zaak om de balans tussen sporten en leren te vinden. Dat verschild van sporter tot sporter. Maatwerk leveren is onze kracht.

Onze ambities voor komend jaar zijn het aantal topsporters uit te breiden tot een veilig marge van 50-55 leerlingen. Ook het opbouwen van relaties is één van de prioriteiten. In de regio Noord-Brabant en Zeeland zijn goede samenwerkingen ontstaan met diverse bedrijven en verenigingen. Tevens is het onze ambitie om ons nog beter te profileren als topsporttalentschool in de regio. Ook intern zullen we ons moeten blijven profileren, zodat iedereen in school met begrip en flexibiliteit blijft omgaan met talenten.

De kunstklas

De kunstklassen op 't Rijks zijn bedoeld voor de leerlingen die erg graag bezig zijn met kunst- en cultuur. Kunst is hun passie. Doordat de leerling die kiest voor de kunstklas niet alleen op het vlak van kunst- en cultuur dient te presteren, maar ook op andere gebieden, neemt de motivatie van de leerling om hieraan te werken toe. De persoonlijke en mentale ontwikkeling van de leerling staan centraal. Het behalen van het overgangsbewijs en tenslotte het diploma is een voorwaarde vooraf. 't Rijks telde circa 139 kunstklasleerlingen in 2016.

De vooropleiding Kunsten

De vooropleiding voor de Kunsten is bedoeld om de leerling met een specifiek kunstatent voor te bereiden op een vervolgopleiding in het hoger beroepsonderwijs of het academisch onderwijs. Het is de bedoeling dat het talent van deze leerling tijdig tot bloei komt. Om dit te realiseren werkt 't Rijks nauw samen met deze instellingen. De leerlingen volgen lesdagen op het conservatorium van Antwerpen, Fontys Hogeschool in Tilburg en St. Joos in Breda. Docenten van de diverse academies begeleiden onze toptalenten en werken mee aan de totstandkoming van het curriculum. 't Rijks telde circa 34 kunstatenten in 2016.

Het Technasium

Het Technasium is er voor havo- of vwo-leerlingen met een inventieve en creatieve instelling die belangstelling hebben voor de technische wereld om hen heen, leerlingen die willen weten hoe het zit en of het beter of anders kan. Het hart van het Technasium is het vak O&O, Onderzoeken en Ontwerpen.

Sinds de start van het Technasium op 't Rijks (2007-2008), zijn er ieder jaar speerpunten voor het team (docenten O&O, technatoren en connector). Dit schooljaar richt het team zich o.a. op:

-
- de voorbereiding audit Stichting Technasium 2016-2017,
 - het ontwikkelen van een digitaal portfolio voor leerlingen,
 - de kwaliteit van de meesterproef,
 - de aansluiting en samenwerking van ons Technasium, het vak O&O, met andere vakken.
-

We werken aan deze speerpunten door deelname aan werkgroepen binnen het netwerk ZWNL. Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden om ons team verder te professionaliseren. Daarbij maken we gebruik van de deskundigheid en expertise van ons Technasiumteam en het scholingsaanbod van het Expertisecentrum van Stichting Technasium.

Tweetalig gymnasium, atheneum en havo

De afdeling tweetalig onderwijs is bedoeld om leerlingen gedegen voor te bereiden op de globalisering in de wereld. Door de onderdompeling in de Engelse taal leren de leerlingen deze taal spreken, schrijven en lezen als hun tweede moedertaal. Tevens werken de leerlingen aan hun persoonlijke ontwikkeling op het gebied van netwerken, plannen, organiseren, problemen oplossen, anticiperen en communiceren. De intellectuele ontwikkeling van leerlingen gaat hand in hand met hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Feedback en reflectie vormen een essentieel onderdeel van deze opleiding. In 2016 is bovendien de opleiding tweetalig havo van start gegaan. De totale tto opleiding telt in september 2016 301 leerlingen, waarvan 32 havo brugklasleerlingen.

Projecten

'I hear and I forget,
I see and I remember,
I do and I understand'

(Confucius, 551 BC - 479 BC)

Wij brengen onze leerlingen in contact met de 'buitenwereld' door velerlei projecten en activiteiten. Wij achten het van groot belang dat ons onderwijs zich niet beperkt tot het leren binnen vier schoolmuren. Het leren dient daarnaast niet alleen gebaseerd te zijn op wat uit boeken komt, wij geloven in ervaringsleren: het aan de slag gaan met de materie middels onderzoek in verschillende contexten. Wij zien dit als de absolute meerwaarde van het projectmatig werken. Wij willen ook vaardigheden, waarden en normen overdragen. De 21st century skills spelen bij elk project dan ook een belangrijke rol. Ontplooiing van het individu en het leren samenwerken met anderen worden belangrijk geacht. Deze competenties zijn alle terug te leiden naar het werken met projecten.

Werken in projectvorm heeft als doel dat leerlingen bepaalde competenties ontwikkelen. Het projectonderwijs sluit aan bij het competentiegericht onderwijs. De vervolgopleidingen vereisen veel zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de leerlingen, dit wordt middels projecten aangeleerd. Bovendien is bij projectonderwijs sprake van een hoog leerrendement, omdat leerlingen leerstof en vaardigheden concreet toepassen.

Buiten de projecten die in de lessituatie bij verschillende vakken voorkomen, bieden we een breed scala aan projecten die stevig zijn verankerd in het curriculum. De projecten in de eerste twee leerjaren, de Kunst& projecten, zijn daar een goed voorbeeld van. Ook het Bèta Challenge programma is niet meer uit onze school weg te denken, evenals het Technasium. Tenslotte vinden elk jaar projecten plaats in het kader van beroepsoriëntatie en in het kader van burgerschapsvorming. De positie van al deze vormen van projectonderwijs zijn binnen onze school het afgelopen jaar versterkt.

Internationalisering

Internationalisering is een van de speerpunten in de schoolvisie van 't Rijks. In het beleidsplan Internationalisering staat om die reden de ambitie geformuleerd om alle leerlingen van 't Rijks in de loop van hun schoolloopbaan tenminste eenmaal deel te laten nemen aan een internationale activiteit. Hieraan wordt op verschillende manieren vorm gegeven. Door middel van uitwisselingen, buitenlandse studiereizen, deelname aan internationale projecten, ICT projecten, bedrijfsbezoeken, workshops etc.

In 2016 werd er in het kader van het Erasmus+ programma door 't Rijks deelgenomen aan twee Erasmus+ KA 2 projecten. In het project Society and Architecture (SOAR) werd samengewerkt met scholen uit Ierland, Noorwegen, Spanje en Duitsland, In het project See Active Citizens together (SEE and ACT) met scholen uit Groot Brittannië, Italië, Duitsland en Spanje en Zweden. RSG 't Rijks is de coördinator van dit project. Aan deze projecten wordt deelgenomen door zowel docenten van 't Rijks als leerlingen uit mavo 3, havo 3,4, vwo 3, 4 en 5 en 6. In de genoemde projecten werd gewerkt aan thema's zoals o.a. 'entrepreneurship', migratie, burgerschap, culturele verschillen / overeenkomsten, 'employability skills', 21st century skills en taalverwerving. De deelnemende leerlingen en docenten vertegenwoordigden 't Rijks tijdens internationale bijeenkomsten in de genoemde landen.

Naast de bovengenoemde projecten werd er door leerlingen uit leerjaar 1 en 2 deelgenomen aan het eTwinning programma. Hier wordt via een digitaal platform samengewerkt met scholen uit Frankrijk, Duitsland en Ierland. Leerlingen uit leerjaar 3 aan namen deel aan een educatieve reis naar Cardiff in Wales waarbij zij een Cambridge examen aflegden en verbleven in gastgezinnen. Leerlingen uit leerjaar 1 verbleven in gastgezinnen in Brighton in Engeland en leerlingen uit leerjaar 5 waren betrokken bij uitwisselingen met Loreto College in Ierland en het Liceo Scientifico Statale in Rome. Leerlingen van vwo 4 namen deel aan Euroscola en het EYE event in Straatsburg. Verder werden er in 2016 voor de bovenbouw

leerlingen mavo, havo en vwo buitenlandse studiereizen georganiseerd naar Duitsland, Engeland, Frankrijk, Griekenland, Ierland en Spanje. In 2016 is 't Rijks ook lid geworden van het EuMIND (Europe Meets India) netwerk. Leerlingen uit vwo 3 werken samen aan het project World of Work met met leerlingen van Bunt Sangha's S.M. Shetty International School in Mumbai, India. Het EuMIND netwerk biedt ook mogelijkheden voor de uitwisseling van leerlingen en docenten. In januari 2017 heeft er een oriënterend bezoek aan India plaatsgevonden. Er zijn inmiddels contacten met de gemeente Bergen op Zoom om rond het thema vrijheid en herdenken te komen tot internationale samenwerking op dit gebied met Edmonton in Canada. Over de exacte invulling wordt nog nagedacht.

Overige internationale activiteiten waaraan door leerlingen van 't Rijks werd deelgenomen waren de Model United Nations bijeenkomst in Berlijn, de Junior Speaking Contest, de nationale selectie rondes van het European Youth Parliament (EYP) en diverse workshops van o.a. Phileas Fogg, Big Wheel, Anglia en EYP. Daarnaast waren er bezoeken aan internationale bedrijven waaronder Fluor Eengineering en Sabic .

In het kader van ons European Development Plan (een internationaal ontwikkelingsplan voor scholing en jobshadowing voor docenten) heeft een aantal collega's een internationale scholing gevolgd en hebben 3 collega's in een periode van twee weken deel genomen aan jobshadowing projecten in Catania, Sicilië en Sandnes in Noorwegen. In 2016 liep het Erasmus+KA1 project dat dit mogelijk maakte af. Inmiddels is een nieuw KA1 project goedgekeurd dat deelname aan internationale scholing en jobshadowing mogelijk maakt tot en met het schooljaar 2017 – 2018.

De wetenschapsklas

In de wetenschapsklas wordt bijzonder veel aandacht besteed aan de W van het vwo. Door de nieuwsgierige en onderzoekende houding van de leerling te stimuleren wordt de leerling beter voorbereid op de universiteit. Het onderzoekend leren en het leren onderzoeken staan centraal in deze klassen. Inmiddels is de belangstelling van de leerling voor dit type onderwijs gewekt. 't Rijks telde in 2016 circa 75 leerlingen die deelnemen aan de wetenschapsklas.

Er is gewerkt aan het verstevigen van het programma, het uitbreiden van het docententeam en de scholing van de docenten door de universiteit van Utrecht. De olievlekwerking naar het reguliere vwo heeft beleidsmatig meer aandacht gekregen. De voorbereidingen voor de transitie naar de bovenbouw zijn gedaan.

Mavo +

Mavo+ is bedoeld voor de mavoleerlingen die na het behalen van het diploma nog elke studierichting in het havo/vwo of middelbaar beroepsonderwijs willen kunnen kiezen. Als de leerling het mavoniveau aankan, heeft hij de mogelijkheid om vanaf de brugklas te kiezen voor mavo+. In een rustig tempo wordt toegewerkt naar het mavodiploma en de leerling kan daarna met mavo+ gemakkelijk doorstromen naar havo. Omdat elke leerling in acht vakken examen doet, kan na het behalen van het diploma nog voor elk havo-profiel gekozen worden. Dit hangt natuurlijk wel af van de samenstelling van het vakkenpakket. De leerling stapt dan over van mavo 4 naar havo 4. Natuurlijk kan hij ook naar het middelbaar beroepsonderwijs gaan, waar elke beroepsrichting gekozen kan worden. 't Rijks is hierin uniek. 't Rijks telde circa 700 mavo+ leerlingen in 2016.

Leerlingbegeleiding en -zorg

In het jaar 2016 zijn op het gebied van leerlingbegeleiding en -zorg verschillende zaken ondernomen.

In opvolging van het beleidsplan zijn kengetallen verzameld voor een vergelijking met de nulmeting.

Op de werkvloer wordt een onderscheid gemaakt in een aantal niveaus van begeleiding en zorg:

- Basisbegeleiding: begeleiding in de klas voor alle leerlingen. De mentor/vakdocent is de spil in de begeleiding van de leerlingen.
- Basisplusbegeleiding: alle activiteiten die, boven op de basisaanpak van alle leerlingen, nodig zijn om de leerlingen met succes hun schoolloopbaan te laten volgen.
- Breedtezorg: deze wordt ingeschakeld als de begeleiding niet toereikend is. Het betreft zorg binnen de school door externe zorgprofessionals.
- Dieptezorg: zorg in gespecialiseerde voorzieningen buiten de school.

Binnen de verschillende niveaus van begeleiding en zorg is gebruik gemaakt van de volgende vormen van leerlingbegeleiding en -zorg:

- Remedial Teaching inclusief dyslexie- en dyscalculiecoaching
- Counseling
- Peercoachingproject
- Faalangstreductietraining
- Sociale-vaardigheidstraining
- Weerbaarheidstraining
- Rouwbegeleiding
- Motorische Remedial Teaching
- Jeugdarts (GGD)
- Time-Outklas
- LGB-begeleiding
- Verlengde Schooldag
- Pilot hoogbegaafdheid
- Week tegen het Pesten
- Pilot NT2 begeleiding
- Beleid op verzuim; in samenwerking met de GGD en leerplichtambtenaren (m@zlconcept)
- Zorgwijzer opgesteld voor intern gebruik

De vormen van begeleiding en -zorg zijn geëvalueerd en er is een plan van aanpak opgesteld voor het nieuwe schooljaar:

- Voortgang van het opstellen van handelingswijzers en handelingsplannen door mentoren
- Leerlingbesprekingen
- Investeringsplan in de warme overdracht PO-VO
- Investeringsplan in de warme overdracht binnen de school van mentor naar mentor en van jaargang naar jaargang
- Investeringsplan in een uitgebreide screening en signaleringsprocedure met betrekking tot het aannamebeleid
- Aanbod van cursussen die betrekking hebben op professionalisering van collega's in leerlingbegeleiding en -zorg.
- Uitbreiding van de digitalisering van de medische protocollen van leerlingen. Bij de centrale aanmeldingen is dit verwerkt op het inschrijfformulier, zodat de gegevens voor de nieuwe leerlingen zo goed als volledig zijn.
- Samenwerking met de GGD voor de gezondheidsonderzoeken bij tweedeklasleerlingen.
- Meer samenwerking met de jeugdpolitie, zij sluiten aan bij het ZAT (zorgadviesteam) en houden spreekuur op school waarbij er een zeer korte lijn is met de veiligheidsfunctionaris

5. PERSONEEL

Algemeen

De Kadernota geeft aan wat de schoolvisie is ten aanzien van personeel en onderwijskundige ontwikkelingen. Het eigen personeelsbeleid krijgt o.a. gestalte in :

- scholingsplan
- LC/LD functies (loopbaanbeleid o.p.)
- seniorenbeleid
- personeelsontwikkelingsplannen
- carrièreperspectief onderwijsondersteunend personeel
- aanpak werkdruk en werkbeleving

De landelijke CAO-VO geeft de financiële regels aan met betrekking tot het personeel in onderwijsinstellingen. De scholen kunnen en moeten binnen dit kader eigen beleid gestalte geven voor de "couleur locale".

Funciemix

De school en de MR hebben de volgende streefpercentages schriftelijk vastgelegd in een maatwerkdokument.

LB: 52,0%

LC: 19,2%

LD: 28,8%

Het entreerecht speelt een grote rol in dit verhaal. Diegenen met een eerstegraads bevoegdheid en die voor meer dan 50% structureel lessen in het eerstegraads gebied geven, hebben recht op een LD-schaal. Maar liefst 16 personeelsleden hebben in 2014 en 2015 van deze regeling gebruik gemaakt. Zij zijn van functieschaal veranderd en hebben inmiddels voor het merendeel ook aangetoond ook over de benodigde competenties te beschikken, zodat zij inmiddels definitief in een LD-schaal terecht zijn gekomen.

Op basis van de uitgegeven formatie op 1 oktober 2016 komen de berekeningen als volgt uit:

LB: 49,2%

LC: 20,1%

LD: 30,7%

De percentages voor 2016 liggen dus boven de maatwerkafspraken.

Wel lopen op basis van deze hoge LD-percentages de salariskosten de komende jaren flink op, zeker gezien de verwachte krimp. Hiermee is in de hoogte van de personeelsreserve alvast rekening mee gehouden.

Schoolleiding

In 2016 zijn er geen wijzigingen doorgevoerd in de portefeuilles van de conrectoren. Er is een hiërarchische structuur, met een verticale afdelingsstructuur.

Drs. L.C.M. de Rond MA	rector en bestuurder
Drs. D. Widdershoven	plaatsvervangend rector en conrector met de portefeuille facilitair beheer en organisatie
Dhr. J. Schetters	conrector met de portefeuilles planning & logistiek en ict
Dhr. L van de Wiel	conrector vwo met de portefeuilles tto en internationalisering
Drs. L. Sauter	conrector havo met de portefeuilles studiereizen en cultuur
Mw. D. Reijpert	conrector mavo met de portefeuilles loopbaan- en studiebegeleiding en Bèta Challenge Programma
Dhr. G. Haelermans	conrector met de portefeuille technasium
Mw. I. de Rijke	conrector met de portefeuille taal- en rekenbeleid
Mw. M. Crougths	conrector met de portefeuille zorg
Dhr. H. Boudewijn	conrector brugklas met de portefeuille public relations
Mw. M. van der Kaaden	conrector met de portefeuille sport en topsportalent

Onderwijsgevenden

Voor een school vormt het onderwijsgevende deel van het personeel de grootste en belangrijkste groep. Het gaat immers om onderwijs!

Al vele jaren geven we bruto meer formatie uit aan de categorie OP dan we ontvangen.

Daardoor is er ruimte voor coördinatie faciliteiten en hebben we nieuwe initiatieven een kans kunnen geven.

Daarbij moeten we wel steeds bedenken dat de ratio (verhouding aantal leerlingen ten opzichte van het aantal fte's) 1 op 20 is.

Taakbeleid, functiemix en carrièreperspectief zijn belangrijke pijlers van het schoolbeleid.

Het beschikbaar aantal fte's (basis lumpsum berekening) bedraagt over kalenderjaar 2016 137,7; het aantal netto uitgegeven fte's bedraagt zo'n 135,5 fte (lessen + lesvervangende taken).

Door het verdwijnen van de FPU-mogelijkheid voor personeelsleden geboren na 1 januari 1950 ligt het in de lijn der verwachting dat de leeftijd waarop men stopt met werken

opschuift naar 65 of zelfs een hogere leeftijd. Dat betekent dat men gedurende een langere periode gebruik maakt van de seniorenregeling. Maar met de nieuw gevormde landelijke CAO-regeling, waarin de seniorenregeling stapsgewijs wordt afgeslankt, wordt dit ondervangen.

Ondersteunende diensten

De ondersteunende diensten zijn vrij divers qua samenstelling: administratie, TOA's, conciërges, leerling-begeleiders, personeel van lokaal 13, toezichthouders, ict-mensen, technisch onderhoudspersoneel, rijks in bedrijf.

Zij vormen een onmisbare schakel in de organisatie.

Het is en blijft jammer dat er landelijk geen beleid is om deze categorie medewerkers extra loopbaan-perspectief te geven.

RSG 't Rijks heeft wel zelf beleid gevormd op dit gebied.

Het beschikbare aantal fte's voor 2016 is 25,5; het aantal uitgegeven fte's bedraagt 38,6 fte.

Dit verschil is te verklaren door:

-
- Extra inzet van personeel voor veiligheid en toezicht
 - Het volgen van leerlingen bij afwezigheid en ziekte
 - Inzet van afdelingsassistenten
 - Diverse OD-leden maken gebruik van de seniorenregeling
 - Veel onderhoud in eigen beheer, hetgeen een besparing oplevert op de onderhoudskosten
 - Financiële administratie en steeds groter deel personele administratie in eigen beheer
 - Meer inzet zorg, ook meer inkomsten vanuit samenwerkingsverband hiervoor
-

Bezuinigingen

Door de gehanteerde nullijn van het Ministerie en de steeds verder oplopende personeelskosten als gevolg van de jaarlijkse periodieken, de functiemix en de inkorting van de schalen bij de docenten ontstaan er in de toekomst financiële tekorten.

In schooljaar 2013-2014 is er fors bezuinigd, vooral op de lessentabel.

Hierdoor is er effectief zo'n 7 fte bezuinigd. In 2014-2015 is opnieuw 2 fte bezuinigd.

In de scholjaren 2015-2016 en 2016-2017 hebben er geen extra bezuinigingen plaatsgevonden.

Hierdoor hebben we in 2017-2018 de volgende zaken afgesproken:

-
- jaarlijks stijgende loonkosten a.g.v. schaaltrades worden opgevangen door goedkopere instroom dan uitstroom
 - niet behaalde bezuinigingsdoelstelling als gevolg van uitstel van de aanpassing van de lessentabel worden voor 2 fte alsnog doorgevoerd
-

In- en uitstroom

In 2016 zijn er 26 nieuwe personeelsleden aangenomen en 21 personeelsleden zijn vertrokken of met pensioen gegaan.

Verzuim

De verzuimpercentages van de laatste acht jaren zijn als volgt:

2009	5,60
2010	4,70
2011	5,16
2012	5,82
2013	4,75
2014	5,61
2015	4,36
2016	4,35

Het verzuim is hiermee het laagst in 8 jaar!

Betere monitoring en actiever verzuimbeleid hebben hier wellicht toe bijgedragen. Een belangrijk punt hierbij blijft dat de schoolleiding snel komt met een effectief verzuimprotocol.

6. HUISVESTING

Gebouwen en terreinen

RSG 't Rijks heeft een aantal jaren van bouwactiviteiten gekend. Soms hebben deze bouwactiviteiten geleid tot grote extra uitgaven, bijvoorbeeld de asbestsanering en de compartimentering van de diverse gebouwdelen i.v.m. de brandveiligheid.

Als het aantal leerlingen niet boven de 2.700 leerlingen uitkomt, beschikt RSG 't Rijks over een goed, degelijk en eigentijds gebouwencomplex dat weer een groot aantal jaren "mee kan".

Momenteel heeft de school ongeveer 20.000 m² aan gebouwen, die onderhouden moeten worden. Kijkend naar de toekomst moet geconstateerd worden dat het moderne onderwijs andere eisen aan onderwijsruimtes stelt dan vroeger het geval was. Er hoeft hierbij slechts gedacht te worden aan binnenklimaat, infrastructuur, energieverbruik enz. Voortschrijdend inzicht en aanpassingen van de onderwijspraktijk in de toekomst kunnen leiden tot andere behoeften, die niet of slechts gedeeltelijk in het meerjarenonderhoudsplan (MOP) zijn opgenomen.

In maart 2016 zijn de Blokstallen 3 opgeleverd. We huren in dit gebouw ruimtes voor de vooropleiding.

De noodzaak is groot, temeer doordat de wijkcentra gesloten gaan worden.

Het Klein Arsenaal is aan de gemeentelijke voorraad onttrokken. Daar kunnen we dus geen gebruik meer van maken.

Er is in 2014 een huurcontract met de Karmel gesloten voor de duur van vijf jaar. Dit lost het probleem van een gebrek aan gymzalen in onze school op, hierdoor hoeven ook minder examenmodules LO buiten school plaats te vinden.

In het kader van de WABO is een verlenging van de tijdelijke vergunning voor de onderwijsgebouwen aan de Rijtuigweg 20 aangevraagd.

Verder hebben we de volgende zaken in 2016 aangepakt:

- Partijen zijn aangeschreven om mee te dingen naar de inrichting van het schoolplein. De inrichting hiervan is eind 2016 opgeleverd.
- De personeelskamer en de zolder zijn gerestyled. De uitvoering en oplevering hiervan hebben in het voorjaar van 2016 plaatsgevonden.
- De vloer in de oudbouw is eruit gehaald en er is een nieuwe geplaatst, natuurlijk passend binnen de sfeer van het monument.
- Het centrale pleintje voor de mediatheek is gerenoveerd.
- Het grote overblijf is gerestyled en gemoderniseerd.
- De sportvelden hebben een grote onderhoudsbeurt gekregen. Er is veel dood hout in de bomen. Het bomenplan is tevens geactualiseerd.
- Er wordt met een externe partij gekeken naar de mogelijkheden voor een betere huisvesting voor BCP- en cultuuronderwijs. Uitgangspunt: behoud van het goede. De vernieuwde lokalen zijn in 2016 opgeleverd.
- Led verlichting aangebracht bij gymzaal 3 en 4.
- Nieuwe kasten in alle lokalen van het hoofdgebouw.
- In verband met Arbo-voorschriften zal er in gymzalen 1,3,4,5,6 geïnvesteerd moeten worden in geluidsabsorberende maatregelen. Dit loopt nog.
- Er is in een groot aantal lokalen zonwerende folie geplaatst.
- Er is een nieuwe overeenkomst sanitaire middelen.

Voor deze zaken is veel geld nodig. De doordecentralisatie overeenkomst met de gemeente Bergen op Zoom en de exploitatiegelden vanuit het OCW zijn hiervoor bepalend.

ICT

De inzet van ICT neemt in het dagelijks leven een steeds belangrijkere plaats in. Het spreekt voor zich dat dat ook geldt voor het gebruik van ICT in het onderwijs.

Hoewel pilots met iPad-klassen niet succesvol bleken, zien we toch dat het gebruik van ICT in lessituaties toeneemt. Daarom is ervoor gekozen een aantal lokalen te voorzien van extra PC's/laptops voor leerlingen. Daarnaast zullen we in 2018 nog een extra computerlokaal inrichten. Ook laten docenten de leerlingen steeds vaker hun mobiele telefoon gebruiken voor educatieve doeleinden. Dit is een eerste kleine stap richting BYOD.

Er komt steeds meer digitale content beschikbaar. Uitgeverijen ontwikkelen adaptieve software bij hun methodes, waarmee het leveren van maatwerk vereenvoudigd wordt. Steeds meer vakgroepen maken gebruik van deze digitale leermiddelen.

Naast de leermiddelen die bij de methodes aangeboden worden, neemt ook de hoeveelheid vrij toegankelijke digitale leermiddelen toe. Dit geeft de docent de mogelijkheid leermiddelen te arrangeren. We zullen op 't Rijks leermiddelenbeleid moeten ontwikkelen. Daarbij zal vast moeten komen te staan aan welke eisen leermiddelen voor onze school moeten voldoen. Het gaat daarbij om eisen op didactisch, financieel en organisatorisch terrein.

Ook bij de secundaire processen wordt ICT steeds effectiever ingezet.

Zo hebben we een portaal waarop informatie gedeeld wordt, worden ouders digitaal geïnformeerd over schoolse zaken en vinden facturering en betaling van schoolkosten plaats in een online omgeving. Inschrijfprocessen voor ouderavonden, reizen, activiteiten etc. vinden digitaal plaats. Maar ook kunnen ouders hun kind digitaal ziek melden en krijgen zij hierover automatisch terugkoppeling.

Om de digitalisering van het onderwijs succesvol te laten verlopen, blijft er veel aandacht nodig voor de professionalisering van het personeel.

Het gaat daarbij om:

- Gebruik SharePoint
- Gebruik SOMtoday
- Gebruik tablet
- Werken met digitale content / educatieve apps
- Nieuwe didactiek
- Gebruik touchscreen schermen

7. FINANCIËEL

Leerlingengegevens

Het leerlingenaantal op 1 oktober van het voorgaande jaar is bepalend voor het gehele kalenderjaar. Dit betekent dus dat het leerlingenaantal op 1 oktober 2015 ($2.667 - 22 \text{ gezakte vavo-leerlingen} \times 0,5 = 2.656$) bepalend is voor de bekostiging van het kalenderjaar 2016.

	1 oktober '14	1 oktober '15	1 oktober '16
totaal aantal leerlingen:	2.742	2.668	2.550

de verdeling			
brugklas	515	461	435
2e klas (M, H,V)	556	511	484
totaal klas 1 en 2	1.071	972	919
3e klas (M, H,V)	558	591	522
4e klas (M, H,V)	596	570	656
5e klas (H,V)	384	408	334
6e klas (V)	133	127	119
totaal klas 3 t/m 6	1.671	1.696	1.631

VAVO-leerlingen TG *	24	23	28
----------------------	----	----	----

* dit zijn leerlingen die vorig jaar zijn gezakt, zij zijn meegenomen in het totaal aantal leerlingen, maar tellen in de bekostiging maar voor de helft mee

Prognose oktober 2017: 2.468 leerlingen (op basis van nieuwe aanmelding van maart 2017)

De diverse vergoedingen per leerling voor de exploitatie, het schoonmaken en de instandhouding van de gebouwen waren:

	exploitatie		schoonmaken		instandhouding gebouwen	
leerjaar	2016	2015	2016	2015	2016	2015
klas 1 en 2	€ 449,86	€ 452,09	€ 198,93	€ 199,92	€ 150,34	€ 151,09
klas 3 t/m 6	€ 375,30	€ 377,17	€ 164,41	€ 165,22	€ 121,55	€ 122,15

De bedragen van 2016 zijn iets lager dan in 2015. Dit komt omdat er in 2015 een verhoging met terugwerkende kracht tot 2014 was meegenomen.

Resultatenanalyse

Staat van baten en lasten over 2016

	2016	begroot 2016	2015
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen OCW	17.518.613	17.479.000	17.638.787
3.2 Overige overheidsbijdragen	1.110.144	1.110.000	1.321.636
3.3 Overige baten	112.224	52.000	148.315
Totaal baten	18.740.981	18.641.000	19.108.738
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten	15.123.469	15.189.000	14.893.535
4.2 Afschrijvingen	643.022	682.000	675.049
4.3 Huisvestingslasten	1.219.408	1.180.000	1.177.033
4.4 Overige lasten	1.319.936	1.282.000	1.689.561
Totaal lasten	18.305.835	18.333.000	18.435.178
Saldo baten en lasten	435.146	308.000	673.560
5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
5.1 Rentebaten	11.424	15.000	15.929
5.2 Rentelasten	128.827	129.000	143.334
Saldo financiële baten en lasten	-117.403	-114.000	-127.405
Resultaat gewone bedrijfsvoering	317.743	194.000	546.155
Buitengewone baten	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0
Resultaat gewone bedrijfsvoering	0	0	0
Netto resultaat	317.743	194.000	546.155

Zoals u in bovenstaand overzicht ziet, is het boekjaar 2016 wederom met een positief resultaat afgesloten; € 317.743; het resultaat over 2015 was € 546.155.
Dit resultaat is dus lager dan in 2015, zo'n € 228.000.

Er zijn twee factoren die een grote invloed hebben in het vergelijken van de onderlinge jaarresultaten:

- * het doordecentralisatiebedrag per leerling vanuit de gemeente Bergen op Zoom in 2016 heeft een rol gespeeld. Aangezien een gedeelte van de huisvestingsgelden vanaf 2015 direct via de lumpsum aan de scholen is overgemaakt, hadden we in eerste instantie verwacht dat de gemeente dit bedrag in mindering zou brengen op de doordecentralisatiegelden van 2015.
Dit is niet gebeurd, de gemeente heeft besloten deze korting pas in 2016 toe te passen. Dit heeft het resultaat in 2016 ten opzichte van 2015 voor een bedrag van € 217.000 negatief beïnvloed.
- * we zijn met ingang van schooljaar 2016-2017 de boeken gaan huren bij Van Dijk schoolboeken. Voorheen schaften we de boeken zelf aan. Hierdoor mag éénmalig maar 5/12 deel (huur augustus tot en met december) van de jaarlijkse kosten worden verantwoord. Dit beïnvloedt het resultaat € 425.000 positief.

In het kort volgt hierbij de analyse van de verschillen t.o.v. 2015.

Bij deze analyse hebben we gebruik gemaakt van interne verdeling tussen personele en materiële baten en lasten. Dit maakt de analyse ons inziens sterker.

Personeel

(som van personele baten en lasten, op grond van interne toerekening):

Grootste oorzaken:

- bekostiging na 1 augustus o.b.v. meer leerlingen dan werkelijk op school	
voordeel '15	€ 160.000
voordeel '16	€ 260.000
	€ 100.000
- meer inkomsten via SWV	€ 50.000
- meer inkomsten prestatiebox	€ 50.000
- meer kosten personeel	-/- € 600.000
Totaal personeel	-/- € 300.000

Materieel

(som van materiële baten en lasten, op grond van interne toerekening):

Gemeentelijke bijdrage	- € 217.000 => minder inkomsten gemeente door gewijzigde regelgeving
Boeken	+ € 362.000 => minder kosten boeken + bijbehorende digitale licenties doordat maar 5/12 deel mag worden verantwoord (huur aug t/m dec)
OCW	-/- € 73.000 :
	+ € 32.000 => minder afschrijvingskosten door kleinere investeringen ICT
	-/- € 27.000 => meer kopieerkosten
	-/- € 15.000 => meer licentiekosten
	-/- € 43.000 => meer huisvestingslasten (o.a. energie, huurkosten)
	-/- € 24.000 => meer deskundigenadvies (vooral als gevolg van operatie pincode)
	+ € 4.000 => diverse kleine besparingen
Totaal materieel	+ € 72.000
Totaal	-/- € 228.000

Dan nu de vergelijking met de begroting:

Het begrote resultaat voor 2016 was € 194.000, het werkelijke resultaat ligt dus zo'n € 124.000 hoger!

Hieronder de verklaring:

Personeel

Grotere rijksbijdrage dan begroot: + € 40.000

Bijdrage Samenwerkingsverband (hoogbegaafdheid)	+ € 15.000
Rijksbijdragen personeel	+ € 18.000
Rijksbijdragen boeken	+ € 6.000
Overige (hogere subsidie vroegtijdig schoolverlaten)	+ € 8.000
Meer gedetacheerde leerlingen	- € 7.000

Overige baten + € 60.000

- subsidie Europees Platform	+ € 40.000
- bijdrage speciaal onderwijs	+ € 10.000
- diverse kleine subsidies	+ € 10.000

Personele lasten: + € 66.000

- minder salariskosten	+ € 23.000
- minder scholing	+ € 50.000
- hogere inkomsten UWV	+ € 11.000
- hogere storting personele voorzieningen	- € 48.000
- minder personeel niet in loondienst	+ € 30.000

Kosten afschrijving:

minder afschrijving inventaris (aanschaf ipads uitgesteld naar 2017) - € 39.000

Overige lasten: - € 38.000

project Europees Platform	- € 18.000
kosten leermiddelen	- € 4.000
kosten lesmateriaal	- € 5.000
divers administratie en beheer	- € 2.000
divers overige lasten	- € 9.000

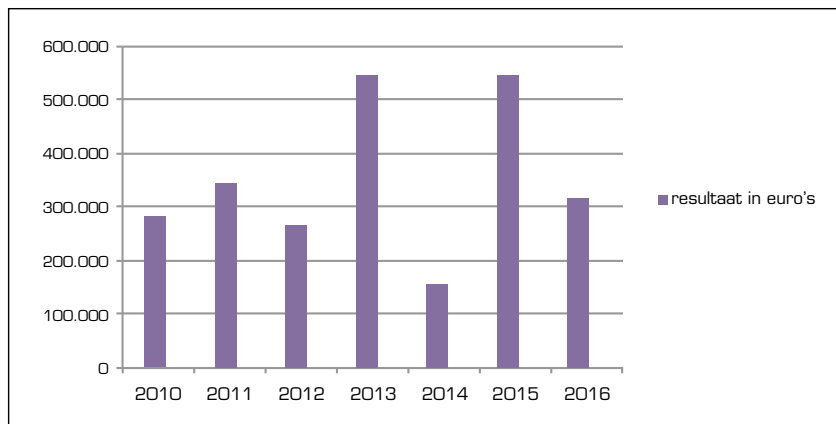
Kosten huisvesting: - € 40.000

Meer energiekosten	- € 12.000
Meer onderhoudskosten	- € 15.000
Meer huurkosten	- € 7.000
Meer schoonmaaklasten	- € 8.000
Diverse andere huisvestingslasten	+ € 2.000

Minder rentebaten - € 3.000

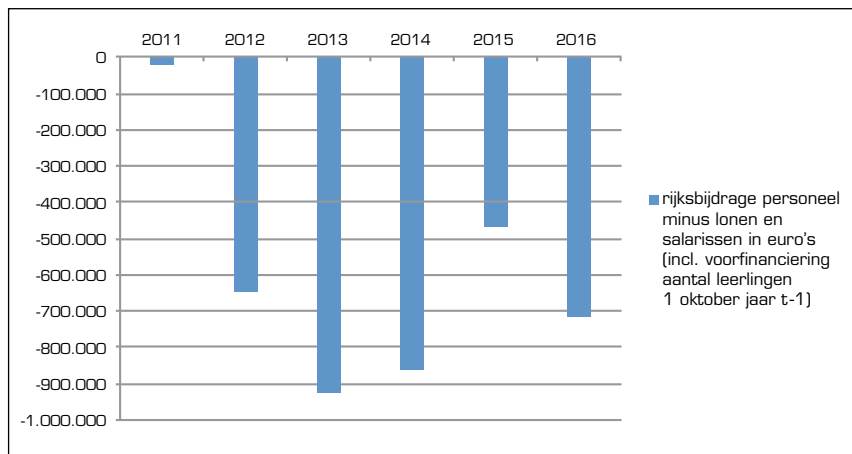
Totaal + € 124.000

Resultaten laatste 6 jaren

Rijksbijdrage personele lumpsum minus de lonen en salarissen over de laatste zes jaren.

Hierbij is de correctie van de voorfinanciering (doordat de school op basis van het aantal leerlingen van jaar t-1 een heel kalender wordt bekostigd) meegenomen.

De over 2013 éénmalige extra lumpsumontvangsten zijn niet meegenomen.

De stijgende trend vanaf 2013 is in 2016 helaas weer omgeslagen.

Oorzaken zijn dat als gevolg van de operatie pincode meer formatie is uitgegeven en dat de herziening van de lessentabel is uitgesteld.

Financiële ratio's

De school heeft al jaren een goede financiële positie.

Uit de kengetallen blijkt de gezonde financiële basis van de school:

	2011	2012	2012	2013	2015	2016
Kengetallen:						
solvabiliteit 1	0,38	0,40	0,43	0,44	0,46	0,48
solvabiliteit 2	0,62	0,63	0,66	0,69	0,70	0,72
liquiditeit	1,01	1,05	1,27	1,53	1,82	2,00
rentabiliteit	2,00	1,50	2,94	0,85	2,86	1,69
kapitalisatiefactor	0,24	0,25	0,27	0,28	0,33	0,35
weerstandsvermogen	0,35	0,35	0,38	0,38	0,41	0,43
financieringsfunctie	0,14	0,14	0,13	0,12	0,12	0,12
transactiefunctie	0,13	0,14	0,13	0,13	0,13	0,13
financiële buffer	0,03 -	0,02 -	0,00 -	0,03	0,08	0,10
personele kosten/rijksbijdrage	0,85	0,86	0,84	0,87	0,84	0,86
personele kosten/ totalen baten	0,77	0,79	0,78	0,80	0,78	0,81
netto werkkapitaal	0,00	0,01	0,04	0,06	0,11	0,13
totalen baten	0,78	0,77	0,79	0,78	0,80	0,78

De solvabiliteit 1 geeft aan in hoeverre de instelling kan voldoen aan haar langlopende verplichtingen (eigen vermogen, exclusief voorzieningen/totaal vermogen). Deze is door aflossingen van de leningen en de winst van 2016 verder toegenomen.

De solvabiliteit 2 geeft hetzelfde aan, alleen is nu de post voorzieningen meegenomen in de berekening (eigen vermogen, inclusief voorziening/totaal vermogen).

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de instelling kan voldoen aan haar verplichtingen op korte termijn (vlottende activa/kortlopende schulden). Deze is ook, door het positieve resultaat in 2016, verder verbeterd. Deze zit nu op 2. Wel moet hierbij aangetekend worden, dat wij, in tegenstelling tot vele andere scholen, de vordering van 7,5% op de lumpsum van het Ministerie OCW, als kortlopende vordering hebben staan. Zonder deze vordering zou de liquiditeit op 1,5 uitkomen. Wanneer de liquiditeit beneden de 1 komt, kan dit een gevaar opleveren. De schulden zijn dan immers groter dan de vorderingen plus de liquiditeiten.

De rentabiliteit geeft het verschil weer tussen baten en lasten ten opzichte van de totale baten. Door de hogere kosten van voornamelijk personeel als gevolg van de verkorte salarislijnen, de functiemix en stijgende werkgeverslasten, is het positieve exploitatieresultaat de laatste jaren gedaald. Hierdoor heeft dit kengetal een dalende trend. Door een éénmalige bate van de belastingdienst in 2011, een éénmalige extra lumpsumbijdrage door het Ministerie (2013), extra doordecentralisatiegelden in 2015 en éénmalig minder kosten van de boeken in 2016 wordt deze trend steeds doorbroken, maar deze lijn zal in 2017 verder doorzetten.

De kapitalisatiefactor is een paar jaar geleden door de commissie Don geïntroduceerd kengetal. Deze commissie heeft destijds in opdracht van het Ministerie van OCW en de Minister van Financiën onderzoek gedaan naar de optimale financieringsstructuur van onderwijsinstellingen in alle sectoren.

Eén van de aanbevelingen van deze commissie betreft de versterking van het toezicht door de ontwikkeling van signaleringsgrenzen voor het financieel kader.

De commissie introduceert dit kengetal als signaleringsgrens: de kapitalisatiefactor ($KF = \text{kapitaal} - \text{boekwaarde gebouwen en terreinen} / \text{totale baten}$). Voor grote onderwijsinstellingen adviseert de commissie een KF tussen de 0,2 en 0,35.

Wij voldoen hieraan.

De Inspectie van het Onderwijs heeft vervolgens het financieel beoordelingskader verder ontwikkeld. Hierbij wordt de kapitalisatiefactor in 3 functies verdeeld:

Financieringsfunctie:	$\text{financieringsbehoefte} * \text{cumulatieve aanschafwaarde van overige materiële vaste activa} / \text{totale baten}$
Transactiefunctie:	$\text{kortlopende schulden} / \text{totale baten}$
Financiële buffer:	$\text{kapitalisatiefactor} - \text{transactiefunctie} - \text{financieringsfunctie}$

Een belangrijk inzicht vormt hierbij de hoogte van de financiële buffer. Deze geeft een nog betere indicatie van middelen die nog niet zijn ingezet voor het onderwijsproces.

Hierbij geldt een bovengrens van 0,05. Hieruit blijkt dat onze school geen middelen heeft achtergehouden die aan het onderwijs hadden moet worden besteed.

Voor onze school komt dit kengetal door de éénmalige extra lumpsumbijdrage uit 2013 en het positieve resultaat uit 2014, 2015 en 2016 nu verder boven de bovengrens uit en wel op 0,10. De verwachting is dat door de krimp in de toekomst dit kengetal weer zal gaan dalen. Wanneer dit kengetal laag is, kan dit duiden op een slechte liquiditeit en geen mogelijkheden om financiële tegenvallers als gevolg van leerlingenfluctuaties of arbeidsconflicten op te kunnen vangen.

Het weerstandsvermogen ("vrij" besteedbare reserves/ totale exploitatielasten), geeft aan in hoeverre de school in staat is algemene bedrijfsrisico's op te vangen. In de "overlevingsstrategie" van VO-scholen is de aanwezigheid van een toereikend weerstandsvermogen een absolute must.

Tot het weerstandsvermogen ziet de school het totaal van de algemene reserve en haar bestemmingsreserves. In noodsituaties kunnen immers de bestemmingsreserves anders worden aangewend. In een school met een gemiddeld risicoprofiel is in ieder geval een weerstandsvermogen van 10% noodzakelijk.

De risicoanalyse van de school geeft een hoger dan gemiddeld risicoprofiel aan (zie continuïteitsparagraaf). Het aanwenden van een deel van de reserves voor onderwijs, personeel en gebouwen is derhalve, financieel gezien, verantwoord. Zeker nu het kengetal zelfs boven de 40% is gekomen.

Tenslotte geeft de inspectie grenzen aan waarbinnen het aandeel van de personele lasten van een school moet blijven. Dit om aan te geven of de school een 'gezonde' bedrijfsvoering heeft. We blijven hierbij keurig onder de vastgestelde waarden.

De school heeft de volgende wensen ten aanzien van de kengetallen. Hierbij zijn ook analyses uit de notitie toekomstgericht financieel sturen (opgesteld door de VO-raad) geraadpleegd.

	Signaalgrens	Wens school
Solvabiliteit	> 20 %	> 20%
Liquiditeit	0,5 < = > 1,5 %	0,75 < = > 1,5
Rentabiliteit	0 < = > 5 %	5 jarig gemiddelde => 1,5 %
Weerstandsvermogen	10 < = > 40 %	30 < = > 40 % *
Kapitalisatiefactor	20 < = > 35 %	20 < = > 35 %
Personele lasten/ Rijksbijdragen	< 95%	< 95%
Personele lasten/totale baten	< 90%	< 90%

* de risicoanalyse van de school geeft een hoger dan gemiddeld risicoprofiel aan (zie continuïteitsparagraaf)

De signaalgrenzen komen uit het rapport van de commissie Don, hieronder volgt een beknopte uiteenzetting hiervan.

Rapport Commissie Don

Het ministerie van Onderwijs en Financiën heeft aan prof. dr. Don de opdracht gegeven om de financiële structuur en risico's van onderwijsinstellingen in kaart te brengen en tevens aanbevelingen te doen om de financieringsstructuur te optimaliseren in relatie met de aanwezige risico's. Enkele aanbevelingen zijn:

- Goed financieel beleid vergt maatwerk en een goede deskundigheid
- Elke onderwijsinstelling moet een meerjarenplanning maken met een risicoanalyse
- Vergroting van de financiële deskundigheid op schoolniveau
- Versterking toezicht door: <ul style="list-style-type: none"> * versterking van de financiële deskundigheid van de toezichtsorganen * verbreding van de taak van de Inspectie Onderwijs naar doelmatigheid van het financiële beleid
- Een financieel kader voor onderwijsinstellingen: <ul style="list-style-type: none"> * kapitalisatiefactor hanteren en niet meer het begrip weerstandsvermogen; geen harde sectorbrede normen hanteren, maar signaleringsgrenzen * beter gebruik maken van de mogelijkheden van vreemd vermogen * onnodige belemmeringen wegnemen voor de toegang tot vreemd vermogen

Hierna heeft de Inspectie van het Onderwijs de kapitalisatiefactor nader uitgesplitst:

		grenzen
Financieringsfunctie	financieringsbehoefte * cumulatieve aanschafwaarde van overige materiële vaste activa/totale baten	n.v.t.
Transactiefunctie	kortlopende schulden/totale baten	n.v.t.
Financiële buffer	kapisatiefactor minus transactiefunctie minus financieringsfunctie	<= 5%

33

Investerings

Tot en met het jaar 2011 is er flink geïnvesteerd in gebouwen. Vanaf 2012 hebben er geen waardevermeerderende investeringen van het gebouw meer plaatsgevonden. Om het totaal aan investeringen te kunnen financieren, zijn leningen afgesloten bij de Rabobank van € 5.500.000,- tegen 3,74% rente (met daar bovenop nog de liquiditeitsopslagen).

Dit jaar is er geïnvesteerd in inventaris voor in totaal zo'n € 167.000.

Deze investeringen bestaan uit:

- laptops/desktops	€ 61.000
- tablets	€ 4.000
- kleine apparatuur	€ 4.000
- overig ICT	€ 25.000
- schoolmeubilair (kasten)	€ 65.000
- kantoormeubilair	€ 8.000

Het "investeren" in mensen mag hier ook niet onvermeld blijven!

Het personeel ontwikkelt zich op diverse terreinen: onderwijskundig, pedagogisch, didactisch en vakinhoudelijk. Deze uitbouw van bekwaamheden vergt ook financiële middelen die de kwaliteit van het onderwijsprogramma ten goede komen.

Europees aanbesteden

Vanaf 2009 zijn de gratis schoolboeken doorgevoerd. Voor alle ouders is dit een aanzienlijke kostenverlaging. Voor de scholen geldt dat, gezien de omvang van de contracten, veelal een Europese aanbesteding moet plaatsvinden.

Via Loyalis is het contract met Van Dijk Boekhuis (onze oude leverancier) getekend. Dit contract kwam aan de hand van de door ons opgestelde criteria als beste naar voren. Dit is inmiddels (maart 2012) met 3 jaar verlengd, alles conform de voorwaarden van het Europees aanbesteden. Wat opgezet is als een systeem waarbij de marktwerking concurrerende prijzen zou moeten gaan opleveren, is uitgemond in een situatie waarbij twee tot drie partijen de Nederlandse markt in handen hebben. In 2015 heeft via het DCO een nieuwe Europese aanbesteding plaatsgevonden. Deze trad in mei 2015 in werking. In 2016 heeft de school een andere optie uit contract bij de hand genomen en hebben we de boekenlevering extern bij Van Dijk uitbesteed en zijn we de boeken gaan huren in plaats van aanschaffen. Dit is mede gedaan, omdat we vanwege de verwachte krimp bang waren om met grote incurante voorraden boeken te blijven zitten.

De school is ook van dien omvang dat het aangaan van een nieuw schoonmaakcontract onder de regelgeving valt, waarbij Europees aanbesteden verplicht is.

In 2014 is er een nieuwe Europese aanbesteding opgezet door het DCO, een koepelorganisatie van diverse Zeeuwse onderwijsinstellingen die tot doel heeft gunstige voorwaarden te scheppen door kwantiteit en deskundigheid te bundelen.

In de aanbestedingsteams hebben we zelf zitting. Hierdoor vergroten we onze kennis.

Uit deze procedure is (net als in 2010) CSU als beste naar voren gekomen. Zij voeren al vanaf 1 januari 2010 de schoonmaakwerkzaamheden uit binnen de school.

Anno 2016 zijn we nog steeds heel tevreden met dit contract.

Voor onze energiekosten (gas en elektriciteit) zijn we vanaf 2017 aangesloten bij het project Energie voor Scholen. Doel van dit project is onze energiekosten vanaf 2017 tegen een zo goed mogelijke prijs Europees aan te besteden.

Treasury

Het Ministerie van Onderwijs heeft op 6 juni 2016 de regeling "Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016" gepubliceerd, kenmerk FWJZ/800938 (6670).

Deze regeling vervangt de eerder op 16 september 2009 gepubliceerde regeling "Beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010". Deze nieuwe regeling is het uitgangspunt voor ons treasurystatuut. De oude regeling uit 2009 blijft van toepassing op beleggingen, leningen en derivaten die voor 1 juli 2016 zijn vastgesteld.

De nieuwe regeling heeft als uitgangspunt:

het financieel beleid en beheer van de instellingen is dienstbaar aan het realiseren van de publieke doelstellingen en is daartoe op transparante wijze gericht op financiële continuïteit.

Uitgangspunt bij de bekostiging is dat de toegekende rijksmiddelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed. Het komt in de praktijk daarbij voor dat de ontvangen bekostiging (of liever gezegd delen daarvan) voor korte of middellange termijn niet direct hoeft te worden ingezet (denk bijvoorbeeld aan onderhoudsgelden). Deze middelen vindt men in de jaarrekening terug bij de rubriek voorzieningen, bestemmingsreserves en nog te besteden subsidies (overlopende passiva).

Teneinde op de tijdelijke overvloedige liquiditeit enig rendement te kunnen boeken, zetten scholen deze gelden om in beleggingsproducten. Deze regelgeving schrijft hierbij voor dat dit

-
- risicomijdend geschiedt
 - conform intern opgestelde regels m.b.t. administratieve organisatie en interne controle
 - bij daartoe aangewezen financiële instellingen en rechtspersonen
-

Onder risicomijdend beleggen wordt verstaan: iedere belegging waarbij de hoofdsom gegarandeerd is door een financiële instelling, dan wel een belegging in vastrentende waarden uitgegeven door een financiële instelling.

Met deze regeling sluit de minister uit dat scholen publieke middelen (rijksbijdragen) in enige vorm risicovol beleggen of belenen, waardoor een behoorlijke exploitatie en zelfs het voortbestaan van de instelling vervolgens niet meer gewaarborgd zouden kunnen zijn.

De regeling spreekt over publieke middelen en overige middelen enerzijds en niet-publieke middelen anderzijds. De niet-publieke middelen van de school betreffen voor de school alleen de ouderbijdragen. Deze verlopen via de stichting Fondsen en zijn duidelijk van de schooladministratie gescheiden. Genoemde voorschriften maken deel uit van de jaarlijkse accountantscontrole.

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde danwel overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

De algemene doelstellingen van het treasurybeleid luiden:

-
- het zorgdragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities (beschikbaarheid)

 - het minimaliseren van de kosten van leningen (kostenminimalisatie)

 - het optimaliseren van het rendement van de overtollige liquide middelen binnen de kaders van het treasurystatuut (rentemaximalisatie)

 - het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen van de instellingen zijn verbonden (risicominimalisatie)

 - het schoolbestuur treedt niet als bankier op
-

35

Per 31 december 2016 heeft de school bij de Rabobank rekening courant saldi van in totaal € 295.557 en drie spaarrekeningen met een totaalsaldo van € 2.946.770.

Begin 2016 heeft de school een extra spaarrekening geopend met een hoger rentepercentage. Hier is wel een extra restrictie aan verbonden, jaarlijks mag hiervan maximaal 25% boetevrij worden opgenomen.

Daarnaast heeft de school een lening bij de Rabobank lopen van € 3.500.000. Deze is per 31 december 2016 nog € 2.318.764 groot. De looptijd hiervan beslaat nog de periode tot en met oktober 2030.

Het rentepercentage bedraagt bij deze lening (met behulp van een renteswap) 3,74 % voor de periode 2010-2020. Op de lening zit een liquiditeitsopslag, deze bedraagt 1,5%.

Zolang het marktrentepercentage dermate laag blijft, levert het de school nadeel op om de lening vervroegde af te lossen. Dit in verband met de marktwaaarde van de renteswap. In de loop van 2020 loopt deze swap af en ontstaat een nieuwe situatie.

Administratieve organisatie

Van alle relevante treasury-activiteiten wordt verslag uitgebracht aan het bestuur.

De uitvoering van de treasurytaak vindt plaats binnen de instelling.

Alleen de rector/bestuurder is bevoegd om in het kader van de uitvoering van het treasurybeleid overeenkomsten te sluiten.

De bevoegdheid om overeenkomsten van geldleningen te tekenen is door het bestuur gemandateerd tot een bedrag van € 1.000.000,- aan de rector/bestuurder. Boven dit bedrag zal vooraf schriftelijk goedkeuring van de toezichthoudende bestuurders moeten plaatsvinden.

Van besluiten tot het aangaan van vaste geldleningen wordt zo spoedig mogelijk mededeling gedaan aan het schoolbestuur.

Verplichtingen bij beleggen en belenen

Het betreft hier regels voor het beleggen en belenen van publieke middelen en voor overige middelen, voor zover deze in de administratie niet zijn afgescheiden van de publieke middelen en voor zover het bestuur hiervoor geen aparte richtlijnen heeft vastgesteld.

De onderstaande verplichtingen gelden alleen voor nieuwe beleggingen en gesloten leningen vanaf 1-7-2016.

Algemene verplichtingen

a.	Derivaten, leningen en beleggingen worden alleen aangetrokken dan wel uitgezet bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht, (zie artikel 4, lid 1 OCW-regeling): <ul style="list-style-type: none">- gevestigd zijn in een lidstaat *- minstens een singel A-rating hebben, afgegeven door tenminste twee van de drie ratingbureaus Moody's, Standard and Poor's en Fitch.
b.	Beleggingen, beleningen en derivaten met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.
c.	't Rijks heeft zich bij de Rabobank laten registreren als niet-professionele belegger.

* lidstaat: staat die lid is van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte

Beleggingen

a.	De middelen van 't Rijks die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet.
b.	De periode van het beleggen door 't Rijks is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.
c.	De hoofdsom van de beleggingen wordt door de financiële onderneming, bedoeld in artikel 4 te allen tijde gegarandeerd.
d.	't Rijks mag beleggen in staatsobligaties van lidstaten, mits deze lidstaten voldoen aan de ratingeisen, genoemd in artikel 4 lid.
e.	't Rijks belegt niet in: <ul style="list-style-type: none">- achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's- aandelen of vergelijkbare producten

Leningen

a.	Een instelling kan middels leningen additionele financiële middelen aantrekken.
b.	Instellingen geven geen leningen uit aan derden noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van de instelling en binnen het van doel van de organisatie past.
c.	Bij het aangaan van de leningen gaat 't Rijks geen extra risico's aan die het voortbestaan van de instelling of het geven onderwijs kunnen bedreigen.
d.	't Rijks leent alleen bij financiële ondernemingen als bedoel in artikel 4.
e.	Bij het aantrekken van langlopende geldleningen worden offertes gevraagd bij minimaal 2 partijen.
f.	Leningen worden conform het treasurystatuut afgesloten en vooraf ter kennisname aan de interne toezichthouder gestuurd.

Financiële derivaten

a.	Een instelling maakt alleen gebruik van financiële derivaten voor het beperken van opwaartse renterisico's bij leningen.
b.	Een instelling hanteert uitsluitend rentecaps of payer swaps.
c.	Derivaten worden conform het tresasurystatuut afgesloten en vooraf ter kennisname aan de interne toezichthouder voorgelegd.
d.	't Rijks neemt bij het afsluiten van een financieel derivaat de volgende contractuele voorwaarden in acht: <ul style="list-style-type: none">- Er worden geen clausules opgenomen die op enigerlei wijze de uitvoering van het toezicht op de instelling belemmeren.- Er worden geen additionele eenzijdige opzeggingsmogelijkheden of andere beperkende voorwaarden vanuit de financiële onderneming opgenomen.- Er worden geen derivaten met margin calls afgesloten.- Een derivaat wordt pas aangetrokken vanaf het moment dat de lening is afgesloten.- De nominale waarde van het derivaat is niet groter dan de onderliggende lening.- De looptijd van het derivaat is niet langer dan de onderliggende lening, met een maximum van 30 jaar.- Indien de looptijd van het derivaat langer is dan 15 jaar, wordt dit gemotiveerd in het treasurystatuut.- Bij het ontstaan van een niet-effectieve positie neem 't Rijks direct contact op met zowel de interne als externe toezichthouder.

Hedge accounting swaps

Inleiding

De bevoegdheid om een renteswap af te sluiten is door het bestuur gemandateerd tot een bedrag van € 1.000.000,- aan de RB. Boven dit bedrag zal vooraf schriftelijk goedkeuring van de toezichhoudende bestuurders moeten plaatsvinden.

RSG 't Rijks heeft voor het afdekken van de renterisico's van de leningen een renteswap afgesloten die ervoor zorgt dat de variabele rente omgezet wordt in een vaste rente.

In geval van rentedaling ontstaan de volgende risico's: Daalt de variabele rente onder de afgesproken vaste rente dan ontstaat een negatieve waarde. Als de school van de bijbehorende lening af wil, omdat hij bijvoorbeeld de lening wil aflossen betaalt hij een afkoopsom.

Een tweede risico zit in de renteopslagen (risico-opslag en liquiditeitsopslag). Deze blijven variabel en kunnen door de bank steeds gewijzigd worden.

Een derde risico kan ontstaan door overhedge. De lening overeenkomst en de renteswap zijn nauw met elkaar verbonden. Een meer dan evenredige hedge t.o.v. het aflossingsschema geeft een speculatieve positie. Overhedge kan ook ontstaan doordat vervroegd wordt afgelost en de swap niet wordt aangepast. Is er een hoger bedrag gehedged dan het lening-obligo dan kan de negatieve waarde bij tussentijdse beëindiging een fors verlies opleveren.

RSG 't Rijks past hedge-accounting toe. Op welke wijze 't Rijks dit doet, wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

Doel van de hedge

Voor de hedging activiteiten met interest rate swap past 't Rijks hedge accounting toe.

't Rijks maakt gebruik van het kostprijs-hedge accounting model, zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, Richtlijn 290 Financiële Instrumenten. Deze richtlijn voorziet in de mogelijkheid om hedging instrumenten te waarderen tegen de kostprijs.

Dit generieke document is opgesteld om te voldoen aan de vereisten die binnen Richtlijn 290 worden gegeven om hedge accounting te kunnen toepassen.

Hedge strategie, hedged item en hedging instrument

't Rijks maakt gebruik van swaps om de rente op lange termijn te fixeren. Doordat de te ontvangen kasstroom uit de swap wegvalt tegen de variabele rente op de onderliggende financiering, ontstaat per saldo een financiering met een vaste rente.

Type Hedge

't Rijks past kostprijs-hedge accounting toe op basis van individuele hedge relaties. De kostprijs van een renteswap is vaak nihil. De swap wordt niet gewaardeerd in de balans en de effecten van een eventuele hedge ineffectiviteit worden in voorkomend geval in de resultaten verwerkt. Het uit hoofde van de swap ontvangen of betaalde renteververschil wordt als rentelast verwerkt in de winst- en verliesrekening, naast de op de leningen betaalde variabele rente. Per saldo is de rentelast dan de vaste rente die voortvloeit uit de gecombineerde lening- en swapcontracten.

Hedge effectiviteit

Aan de hand van de kritische kenmerken (renteconventie, rentecoupondata, looptijd en variabele dalende nominale waarde) van de leningen en de derivaten wordt hedge effectiviteit verwacht.

Meting hedge effectiviteit

De hedge effectiviteit wordt in ieder geval één keer per jaar, te weten op 31 december, beoordeeld aan de hand van de kritische kenmerken van de leningen en de derivaten.

Een en ander vindt plaats aan de hand van de hedgetabel met daarin de noodzakelijke gegevens. Daarnaast worden de in- en uitgaande kasstromen van de swaps gerelateerd aan de rentebetalingen van de financiering.

8. MAATSCHAPPIJ

Samenwerking

RSG 't Rijks is een zogenaamde éénpitter; één bestuur, één school.

De nodige expertise om een onderwijsinstelling goed te leiden moet opgebouwd worden.

Door deel te nemen aan diverse netwerken/samenwerkingsverbanden kunnen we onze deskundigheid vergroten c.q. delen.

Hieronder een opsomming:

Zeebra: netwerk van Zeeuwse scholen en Brabantse scholen met als doel elkaar te informeren over actuele thema's op het gebied van P&O, financiën en beheer.

Provinciaal reizigers overleg: namens de bij Zeebra aangesloten scholen is het Rijks de vertegenwoordiger bij dit Provinciaal overleg.

Samenwerkingsverband VO Bergen op Zoom: inrichting van de zorg buiten de school, zodat er passend onderwijs aan de leerlingen gegeven kan worden.

VSV (Stuurgroep vroegtijdige schoolverlaters): bedoeld om het aantal VSV leerlingen terug te dringen via projecten en bewustwording.

DCO: samenwerking tussen onderwijsinstellingen in Zeeland en RSG 't Rijks om via gezamenlijke inkoop c.q. gebruik te maken van inkoop expertise voordeel te behalen.

Netwerk Technasium Zuid-West Nederland en Stichting Technasium: samenwerking tussen de technasiumscholen in Zeeland en RSG 't Rijks. Dit met als doel de doorontwikkeling van het technasium.

Samenwerking met **CKB/De Maagd, Conservatorium Antwerpen, Fontys Hogeschool Tilburg en st. Joost Academie**. Dit alles om de kunst- en cultuurafdeling binnen de school te laten doorontwikkelen en om de cultuurtalenten hun talent te laten ontplooiën.

Samenwerking met **sportverenigingen en Olympisch Steunpunt**. Dit ter doorontwikkeling van de sportafdeling en ter ontplooiing van het talent van onze (top)sporttalenten.

Samenwerkingsverband ROC's: bedoeld als opvang van leerlingen die in het reguliere VO niet goed verder kunnen met hun schoolloopbaan (de zogenaamde VAVO leerlingen). Hiertoe is met ROC Kellebeek een samenwerkingscontract gesloten.

't Rijks werkt voor het wetenschapsonderwijs samen met **verschillende Nederlandse en Vlaamse universiteiten**, met de **stichting Wetenschap Oriëntatie Nederland** en de **Koninklijke Nederlandse Academie voor de Wetenschappen**. Samen maken zij een boeiend onderwijsprogramma voor nieuwsgierige en jonge onderzoekers.

Netwerk Tweede Fase: samenwerkingsverband van scholen in West-Nederland om elkaars expertise te gebruiken.

Samenwerking met Europees Platform en netwerk tweetalig onderwijs. Dit met het tweetalig lyceum en internationalisering door te ontwikkelen.

Samenwerking met diverse private- en overheidspartners. Met name het huren en verhuren van ruimtes is hierbij een belangrijk punt. (verhuur van sportzalen aan diverse clubs in de regio en het huren van de Karmel en andere ruimtes)

Canvas-overleg: overleg tussen CKB, de Maagd, ROC- West Brabant, Markiezenhof, Facilitair Bedrijf, Gemeente en 't Rijks om op cultureel gebied projecten met elkaar te delen en om Bergen op Zoom in de ruimste zin van het woord te promoten.

De Veilige School: samen met de gemeente is 't Rijks een belangrijke partner in het project de veilige school. 't Rijks vervult daarin een voorbeeldfunctie.

Prestatiebox

In het actieplan beter presteren: opbrengstgericht en ambitieus, met als ondertitel 'het beste uit leerlingen halen' onderschrijft de minister van Onderwijs haar ambities tot 2018. De onderwijsraad en besturenbonden hebben dit actieplan onderschreven.

Het is uitgewerkt in het bestuursakkoord. Hierin zijn de volgende streefdoelen afgesproken:

1. Er wordt gerichte aandacht besteed aan de kernvakken Nederlands, Engels, Wiskunde/rekenen waardoor de leerprestaties van alle leerlingen op die vakken aantoonbaar verbeteren
2. De leerprestaties van de 20% best presterende vwo-leerlingen stijgen aantoonbaar
3. Scholen voldoen aan meer criteria voor opbrengstgericht werken, zodat ten minste 50% van de scholen in 2016 opbrengstgericht werkt
4. Alle leraren zijn in staat het onderwijs af te stemmen op verschillen binnen de klas en opbrengstgericht te werken, en alle leraren en schoolleiders voldoen aan de geldende bekwaamheidseisen en werken systematisch aan hun bekwaamheidsonderhoud (professionalisering)
5. Alle scholen voeren een goed en effectief HRM-beleid.

De school onderschrijft deze prioriteiten en heeft hierbij keuzes gemaakt in de besteding van de gelden. Ze heeft hierbij streefdoelen/prestatieafspraken voor 2019 gemaakt binnen het nieuwe schoolplan. Zie hiervoor paragraaf 3, de missie en visie van de school.

In 2016 is een bedrag voor kwaliteit van het onderwijs beschikbaar gesteld van € 552.344,-. Dit bedrag is besteed aan de volgende doeleinden, die ook terug te vinden zijn in de kadernota van de school.

- *uren van speciaal aangestelde docenten die rekenen en taal onderwijzen.*
Er wordt op dit moment aan een systeem gewerkt om de reken- en taalresultaten van de leerlingen systematisch te monitoren. Dit moet ertoe leiden dat de leerlingen allen slagen voor de reken- en taaltoets in de examenklas die een voorwaarde zijn om hun diploma te kunnen behalen. Hiertoe zijn er bovendien werkgroepen gevormd en zijn er licenties aangeschaft.
- *vorming van een time-out klas binnen de school*
Ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten.
- *Tto en internationalisering en wetenschap*
Gericht op het verbeteren van prestaties van excellente leerlingen.
- *Toptalent*
Gericht op het verbeteren van prestaties op topsportgebied en de talentontwikkeling van muziek, dans en beeldende vorming. Dit alles in combinatie met goede prestaties op school.
- *Wetenschapsonderwijs*
Hierbij maken leerlingen kennis met verschillende wetenschappen. De leerling weet dan hoe er op de universiteit geleerd wordt en wat je op de universiteit kunt studeren.
't Rijks werkt hiervoor samen met verschillende Nederlandse en Vlaamse universiteiten, met de stichting Wetenschap Oriëntatie Nederland en de Koninklijke Nederlandse Academie voor de Wetenschappen. Samen zorgen ze voor een boeiend onderwijsprogramma voor nieuwsgierige en jonge onderzoekers.
- BCP, technasium en cultuurklassen: ontwikkelen talent van kinderen op gebied van techniek en cultuur
- Scholing management en personeel: in het kader van de school als lerende organisatie

Horizontale verantwoording

Het schoolbestuur heeft de code 'goed onderwijsbestuur' van de vo-raad ondertekend. Om tot een goede verantwoording te komen, werkt het schoolbestuur met 'vensters voor verantwoording'. Alle gegevens van de school die van belang zijn om de inzet van middelen en de leeropbrengsten te monitoren, zijn op deze site in te zien. Het is ook mogelijk om de school te vergelijken met andere scholen.

Ouders

De oudercommissie vormt een klankbordgroep voor de ouders richting schoolleiding. Zij informeert de school over de wijze waarop zaken bij ouders en leerlingen overkomen en geeft bruikbare suggesties. Deze commissie vergadert zes keer per jaar. Verder zit een vertegenwoordiger van de oudercommissie in de Stichting Fondsen om daar de belangen van ouders en leerlingen te behartigen.

Voor de gratis schoolboeken en vrijwillige ouderbijdrage is de oudercommissie natuurlijk ook een belangrijke gesprekspartner.

(P)MR

De school heeft een actieve en positief kritisch meedenkende (P)MR. Wekelijks wordt er vergaderd door de personeelsgeleding van de MR, de MR komt zes keer per jaar bij elkaar. Hoofdonderwerpen waarmee de (P)MR zich bezighoudt:

taakbeleid, functiemix, meerdaagse reizen, gedrag van leerlingen, scholing, begroting, jaarrekening en formatie.

Afhandeling van klachten

't Rijks heeft een klachtenregeling opgesteld voor leerlingen, ouders en medewerkers. Deze regeling is vastgesteld in de medezeggenschapsraad. De regeling geeft de mogelijkheid voor personeelsleden om een klacht in te dienen.

Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

De bestuursleden van RSG 't Rijks zijn vrijwilligers en verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd of tegen een vrijwilligersvergoeding. Uitzondering hierop is rector/bestuurder, de heer De Rond. Zijn loonkosten zijn opgenomen in het overzicht WNT (zie bladzijde 94).

9. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

De continuïteitsparagraaf heeft als doel dat iedere belanghebbende of belangstellende kennis kan nemen van de wijze waarop het bestuur van deze school omgaat met de financiële gevolgen van ons gevoerde beleid. Bovendien wordt hiermee inzicht verkregen op het verwachte exploitatieresultaat in de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie.

In de jaarrekening 2015 werd drie jaar vooruitgekeken. De regelgeving hieromtrent is gewijzigd. Omdat onze huisvestingsgelden zijn doorgedecentraliseerd vanuit de gemeente Bergen op Zoom geldt voor onze school een doorkijk naar vijf in plaats van drie jaren. Onze meerjarenbegroting geeft echter slechts een vierjaars doorkijk. Hierdoor is er op basis van de aannames uit de meerjarenbegroting 2016-2020 een extra doorrekening naar 2021 gemaakt. De uit die doorrekening voortgekomen uitkomsten zijn in deze continuïteitsparagraaf opgenomen en door het bestuur apart vastgesteld. In de meerjarenraming ziet u alsmaar dalende resultaten terug. Dit betreft een doorrekening van onze huidige doelstellingen. De school is doende met beleidswijzigingen die dit 'negatieve' beeld zullen keren. Blijft staan dat onze kengetallen ondanks deze geprognoseerde verliezen goed blijven.

Gegevensset

	2016	2017	2018	2019	2020	2021 **
Personele bezetting in fte's						
Directie	18,4	16,6	15,4	14,7	14,3	14,2
Onderwijzend personeel	147,2	146,5	139,8	132,5	127,4	126,5
Overige medewerkers	38,3	36,9	36,1	35,2	34,7	34,6
Totaal	203,9	200,0	191,2	182,3	176,4	175,2
Leerlingenaantallen	2.536***	2.451	2.311	2.209	2.187	2.172

* vastgesteld in meerjarenbegroting 2016-2020 op 10 november 2016

** vastgestelde doorrekening cijfers 2021 op 8 juni 2017 (uit meerjarenbegroting 2016-2020)

*** gebaseerd op het werkelijke aantal bekostigde leerlingen per 1 oktober 2016. In de meerjarenbegroting was ook uitgegaan van 2.550 leerlingen.

Het dalende aantal leerlingen is gebaseerd op een gelijkblijvend marktaandeel van 31,6 % van het totaal aantal basisschoolverlaters.

De verwachte dalende lijn van het aantal basisschoolverlaters ligt hieraan ten grondslag. We trachten de leerlingendaling te beperken door meer toestroom in latere leerjaren toe te laten vanuit andere scholen.

Hieronder volgt de verwachte meerjarenbalansontwikkeling en meerjarenraming van baten en lasten. Deze cijfers zijn ontleend uit onze meerjarenbegroting 2016-2020. De cijfers over 2016 hebben we aangepast aan de cijfers uit deze jaarrekening. De balanscijfers 2017-2021 evenals de resultaten 2017-2021 zijn conform de meerjarenbegroting 2016-2020 plus de doorrekening jaar 2021.

Balansprognose

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Activa						
Materiële vaste activa	11.305.000	10.849.000	10.331.000	9.860.000	9.399.000	8.939.000
Vorderingen	1.692.000	1.584.000	1.539.000	1.451.000	1.428.000	1.428.000
Liquide middelen	3.242.000	2.123.000	2.505.000	2.732.000	2.641.000	2.467.000
Totaal activa	16.239.000	14.556.000	14.375.000	14.043.000	13.468.000	12.834.000
Passiva						
Eigen Vermogen:						
<i>algemene reserve</i>	2.162.000	1.766.000	1.633.500	1.414.500	1.021.500	621.500
<i>bestemmingreserves publiek</i>	5.559.000	5.597.000	5.670.500	5.593.500	5.482.500	5.376.500
<i>bestemmingreserve privaat</i>	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Totaal Eigen Vermogen	7.791.000	7.433.000	7.374.000	7.078.000	6.574.000	6.068.000
Voorzieningen	3.838.000	3.139.000	3.219.000	3.373.000	3.490.000	3.528.000
Langlopende schulden	2.144.000	1.969.000	1.794.000	1.619.000	1.444.000	1.269.000
Kortlopende schulden	2.466.000	2.015.000	1.988.000	1.973.000	1.960.000	1.969.000
Totaal passiva	16.239.000	14.556.000	14.375.000	14.043.000	13.468.000	12.834.000

Staat/raming van Baten en Lasten

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Baten						
Rijksbijdrage	17.519	16.996	16.378	15.475	14.856	14.732
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1.110	966	966	966	895	895
Overige baten	112	30	30	30	30	30
Totaal Baten	18.741	17.992	17.374	16.471	15.781	15.657
Lasten						
Personeelslasten	15.123	14.870	14.142	13.637	13.316	13.210
Afschrijvingen	643	687	692	646	635	635
Huisvestingslasten	1.219	1.000	1.000	967	891	891
Overige lasten	1.320	1.564	1.504	1.430	1.383	1.377
Totaal Lasten	18.305	18.121	17.338	16.680	16.225	16.113
Saldo Baten en Lasten	436	-129	36	-209	-444	-456
Saldo financiële bedrijfsvoering	-118	-105	-95	-87	-60	-50
Saldo buitengewone lasten en baten	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	318	-234	-59	-296	-504	-506
Incidentele baten en lasten in totaal resultaat	0	0	0	0	0	0

Ontwikkeling liquide middelen:

Vanwege grote investeringen in het MOP zullen de liquide middelen in 2017 tijdelijk dalen, maar daarna is de verwachting dat ze weer zullen stijgen

Ontwikkeling financieringsstructuur:

De langlopende leningen zijn conform het aflossingsschema van de Rabobank ingeboekt. De school verwacht de komende jaren geen investeringen in nieuwbouw.

Ontwikkeling huisvestingsbeleid:

De school verwacht de komende jaren geen grote ontwikkelingen in huisvestingsbeleid. Het meerjarenonderhoudsplan biedt een actueel overzicht van de grote onderhoudszaken de komende jaren.

Ontwikkeling voorzieningen:

De veruit belangrijkste post hierbij vormt de onderhoudsvoorziening. Het meerjarenonderhoudsplan vormt de basis van waaruit de toekomstige stortingen en onttrekkingen worden berekend. De uitkomsten hiervan zijn vervolgens in de toekomstige balans verwerkt.

Ontwikkeling reserves:

De belangrijkste reserve vormt de renovatiereserve.

Hier wordt jaarlijks € 198.500 aan toegevoegd vanuit de doordecentralisatiegelden die we jaarlijks ontvangen van de gemeente. Deze storting kunnen we tot en met 2018 handhaven, ondanks de lagere doordecentralisatieopbrengsten (vanwege veranderde wetgeving).

De overige reserves worden gevuld aan de hand van cijfermatige berekeningen (personeelsreserve aan de hand van de functiemixstreefcijfers) of op basis van uitkomsten uit de risicoanalyse (reserve kwaliteit).

Ontwikkeling baten en lasten:

Rijksbijdrage: deze zal dalen, dit vanwege een verwachte daling van het aantal leerlingen. Overige overheidsbijdragen: daling in 2017 vanwege aanpassing bekostiging aantal leerlingen bij daling boven de 5 procent. Personeelskosten: daling als gevolg van een dalend aantal leerlingen en extra bezuinigingen.

Risicobeheer / In control zijn**In control zijn**

In Control Statement is de verantwoording door het bestuur over de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de interne beheersing van de processen. Een organisatie is 'in control' als het management een redelijke mate van zekerheid heeft dat doelstellingen worden gerealiseerd. Doelstellingen hebben te maken met: kwaliteit, doelmatigheid en professionaliteit.

Er zijn interne en externe factoren die van invloed kunnen zijn op "het schoolgebeuren" van 't Rijks. Het is goed en wenselijk om bepaalde risico's vooraf in te schatten, zowel voor de korte als de middellange termijn. Deze factoren kunnen direct financiële consequenties hebben. Er zijn echter ook risicodragers die wel het schoolproces beïnvloeden, maar niet direct financiële consequenties hebben.

Risicobereidheid

We maken het volgende onderscheid in hoe we omgaan met risico's:

- Accepteren	De financiële gevolgen van deze risico's proberen we zo goed mogelijk in te schatten. Hiervoor wordt een reserve gevormd.
- Verminderen	Risico's die we door middel van het nemen van maatregelen trachten te mitigeren.
- Negeren	Risico's die buiten de beïnvloedingssfeer van de school liggen. Deze risico's brengen we goed mogelijk in beeld, maar we nemen hiertegen geen maatregelen.

Om meer zicht te hebben op de risico's die de school loopt, is er vanaf 2012 een risicoanalysemodel uitgezet naar verschillende geledingen binnen de school.

Zij kunnen hun visie daar ventileren. Alle uitkomsten worden in beeld gebracht en deze vormen een basis voor ons beleid ten aanzien van de financiële reserves.

Een organisatie heeft te maken met vele processen die gevolgd moeten worden om te kunnen functioneren. Je hoopt altijd dat die processen goed werken en na enige tijd ook geolied lopen. In het kader van kwaliteit

is het gewenst dat een groot aantal processen nader beschreven wordt, zodat het aan eenieder duidelijk is wat er gebeurt en wat eventuele ongewisse factoren zijn. Tevens geeft het aan anderen een handvat om, bij bijzondere omstandigheden, de aansturing over te nemen, zodat de organisatie kan blijven doordraaien.

De beleidsterreinen waarop deze procesbeschrijving plaats moet gaan vinden zijn:
organisatie & beleid, onderwijs, personeel, leerlingen, rooster, huisvesting, verzuim, PR.

De school heeft de bedrijfsprocessen binnen de school beschreven.
Hiertoe is een proceskaart gemaakt. De komende jaren analyseren we de deelprocessen.
Deze analyse en beschrijving geeft dan ook weer welke processen nog in ontwikkeling zijn en welke nagenoeg 'feilloos' werken. Aan deze processen worden doelstellingen gekoppeld.
We toetsen deze met de PDCA cirkel (plan, do, check, act).

Financiële Planning & Controlcyclus

Het proces dat we in beeld hebben gebracht is de planning- & controlcyclus.

Daarbij gaat het om de financiële cijfers. De vragen die je daarbij kunt stellen zijn:

- Weten we waar we financieel staan?
- Zijn we in staat gedurende het jaar bij te sturen?
- Weten we het financiële meerjarenperspectief?
- Zijn onze keuzes voldoende gewaarborgd met de schoolvisie?
- Gaan de financiële keuzes ten koste van de kwaliteit van onderwijs?
- Voldoen we aan de wet- en regelgeving?

Plan:

- schoolvisie opstellen
- strategische doelstellingen vertalen naar budgetten en operationele doelstellingen
- meerjarenbegroting opstellen
- jaarbegroting maken
- formatieplan opstellen

Do:

- maken van financiële maandoverzichten
- jaarlijks tijdens de zomer maken van een meerjarenbegroting met hierbij een bijgestelde begroting van het huidige jaar
- wekelijks beheeroverleg waarin keuzes worden gemaakt

Check:

- analyse financiële maandoverzichten met de begroting van dat jaar
- zijn keuzes beheeroverleg in overeenstemming met de schoolvisie
- opmaken jaarrekening
- goedkeuring jaarrekening

Act:

- bijsturen aan de hand van maandrapportages
- bijstellen begroting en meerjarenbegroting in de zomer
- maken formatieplan in het voorjaar (is zowel plan als act)
- deze drie voorgaande punten door het bijsturen van plannen en strategische keuzes

In deze planning- & controlcyclus vindt regelmatig (vooraf en achteraf) toetsing plaats:

- een financiële toetsing op efficiëntie
- een beleidsmatige toetsing op effectiviteit

Verbeterpunt: toevoegen schoolprestaties leerlingen aan de rapportage.

Zodra de nieuwe doelstellingen worden bekrachtigd, zullen we deze intensief gaan monitoren en rapporteren.

Kwaliteit Onderwijs

Vanuit de missie en visie van de school is het plan gemaakt om de schoolprestaties te gaan monitoren en op die manier onze doelstellingen (geformuleerd in de kadernota) te halen. Hierbij staat de vakgroep centraal. Dit actieplan opbrengstgericht werken gaat als volgt:

Met ingang van het schooljaar 2012-2013 worden periodiek de resultaten van alle klassen en groepen geanalyseerd en – indien nodig – van verbeterplannen voorzien. Dit gebeurt 3 x per jaar, na elke rapportperiode. Elke vaksectie ontvangt dan een overzicht van alle in de zojuist verstreken periode behaalde resultaten (rapportcijfers). Deze worden per vakgroep en tevens per leerjaar en schooltype geanalyseerd. Elke vaksectie rapporteert hierover aan de schoolleiding aan de hand van een vast format, zodat vergelijkingen tussen diverse vaksecties eenvoudig gemaakt kunnen worden.

Met alle vakgroepen wordt naar aanleiding van de rapportages overleg gevoerd. Daartoe heeft elke vaksectie een contactconnector in de schoolleiding. Deze is aanspreekpunt, klankbord en kwaliteitsmonitor voor de 'eigen' sectie.

Hiermee is een cyclisch proces (PDCA-cirkel) in gang gezet: het rapport (van de vaksectie) is het Plan; dan volgen de acties (= Do); in december volgt in elke vakgroep de eerste Check (wat heeft ons plan bij het 1e rapport opgeleverd) en daarna wordt het plan desgewenst aangepast (= Act).

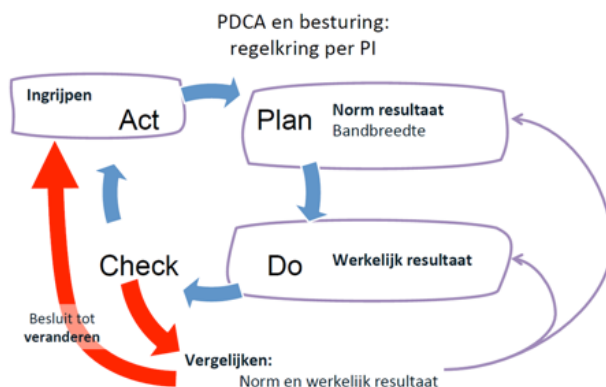
Vooraf het laatste staat centraal: ervoor zorgen dat de voornemens en verbeterplannen van de vakgroep worden omgezet in concrete acties.

Plan	opstellen van een plan van aanpak (= het rapport van elke vakgroep)
Do	het omzetten van dit plan in de praktijk
Check	monitoren en evalueren: levert het op wat we nastreven
Act	eventueel bijstellen van het plan van aanpak

46

Dit alles moet leiden tot verbetering van de resultaten.

In 2016 hebben we tevens een onderzoek laten doen naar resultaat gericht werken binnen de school. Hierin is ook een plan gemaakt voor het volgen van onze prestatie-indicatoren (PI) uit het schoolplan. Zie het schema hieronder.

Overzicht van de examenresultaten 2016

Schooltype	Aantal kandidaten	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Vmbo-t	232	224	96,6% (95,2)
Havo	277	246	88,8% (83,3)
Vwo	115	94	81,7% (89,2)
Totaal	624	564	90,4% (88,9)

1) Tussen haakjes staan in de rechterkolom de percentages van vorig jaar.

Het overzicht van de examenresultaten over de afgelopen jaren (in %) ziet er als volgt uit.

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Vmbo	96,6	95,2	97,8	95,6	96,7	97,9	86,3	91,2	97,2	97,7	99
Havo	88,8	83,3	80,2	83,3	86,0	76,7	75,7	77,4	83,6	87,6	85,4
Vwo	81,7	89,2	77,0	88,9	84,2	76,4	78,3	85,4	90,9	88,1	92,8
Totaal	90,4	88,9	85,8	89,0	88,2	82,3	79,4	83,3	89,5	90,9	91,4

Conclusies

- Het percentage geslaagden is gelukkig weer stijgende naar het niveau zoals we dat kenden t/m 2008. Daarna was het beeld per jaar sterk wisselend. We hebben er vertrouwen in dat we structureel weer op 90% blijven zitten.
- Voor de afdeling vwo vielen de cijfers, na een tegenvallend resultaat in 2014, opnieuw tegen.

Bevordering schooljaar 2015-2016 (naar 2016-2017)

Klas	Aantal	Bevorderd	%
Brugklas	458	451	98,5
M2	230	210	91,3
H2	158	147	93,0
V2	120	115	95,8
Klas 2	508	472	92,9
M3	239	225	94,1
H3	213	179	84,0
V3	136	113	83,1
Klas 3	588	517	87,9
havo 4	215	170	79,1
vwo 4	111	94	84,7
vwo 5	110	99	90,0
Totaal	1990	1803	90,6

47

Bevordering voorgaande schooljaren

Schooljaar	Aantal leerlingen (zonder examenklassen)	Bevorderd	% Bevorderd
2009-2010	2015	1803	89,4
2010-2011	2065	1903	92,2
2011-2012	2141	1944	90,8
2012-2013	2126	1987	93,5
2013-2014	2176	1971	90,5
2014-2015	2123	1936	91,2

Een paar kanttekeningen:

- Het zittenblijfpercentage (volgens definitie 3) ligt al jaren net iets onder de 10%, dit is landelijk ook zo. In het sectorakkoord VO is de ambitie uitgesproken het zittenblijfpercentage naar 3,8% terug te brengen (volgens definitie). Hierbij worden opstroomers naar een hogere opleiding en afstroomers naar een hoger leerjaar in mindering gebracht. Onze school zit nog wel een tweetal procent boven deze ambitie.
- In de havo-afdeling was in het verleden jarenlang H4 het zorgenkindje. De laatste jaren bewogen de bevorderingsresultaten zich in dat leerjaar weer rondom een bevredigende 90%. Hierin is in schooljaar 2015-2016 weer een kentering in gekomen, deze is zelfs teruggezaakt naar onder de 80%. Deze schommelingen zijn niet wenselijk.

Belangrijkste risico's en maatregelen

Voor de zomervakantie 2016 hebben diverse geledingen binnen de school weer een risicoanalyse ingevuld. De volgende geledingen hebben (een deel van) de analyse ingevuld: bestuur, MR, sectievoorzitters en directie. Deze heeft een nieuwe invulling gekregen en is samengesteld vanuit drie verschillende perspectieven:

1.	Algemene risico's: financiën, organisatie, personeel, huisvesting en omgeving
2.	Bedreigingen (uit de interne swot-analyse): <ul style="list-style-type: none">- wet, werk en zekerheid- technologie- concurrentie cultuur in de regio- lerarentekort exacte vakken
3.	Zwaktes ten aanzien van de 7 punten van de visie van de school (die zijn gekoppeld aan het sectorkakkoord): <ul style="list-style-type: none">- lerende organisatie- uitdagend onderwijs- kwaliteitsonderdeel uit waarderingskader inspectie- afdelingen van voldoende naar goed in twee jaar- additioneel onderwijs (themaklassen) => excellent in 1 jaar- partnership- eigentijdse voorzieningen

De betekenis van de waarden hierbij is:

1 laag risico

3 gemiddeld risico

5 hoog risico

Schoolbreed leverde de risicoanalyse

- de kans dat het risico zich voordoet	3,5
- het effect van het risico op de kwaliteit van de organisatie	3,0
- het effect van het risico op de continuïteit van de organisatie	3,1

We kunnen dus spreken van een gemiddeld risicoprofiel voor onze school.

Bij de kans dat een risico zich voordoet moet opgemerkt worden dat een deel van de risico's die meegenomen zijn ontwikkelingen zijn, die zich ook daadwerkelijk voordoen en dus automatisch hoog scoren.

De uitkomsten van deze risico-analyse zullen nog met het bestuur en PMR worden besproken.

We zullen alvast de 8 hoogst scorende risico's (boven de 3,25) en de door ons beoogde aanpak hiervan doornemen.

Omgeving

Snelle technologische ontwikkeling. (waarde 3,7)

Door de snelle technologische ontwikkelingen gaan leerlingen op een andere manier leren.

Aanpak:

De school streeft ernaar dat alle docenten effectief digitale leermiddelen inzetten in hun onderwijspraktijk en zich daarin aantoonbaar ontwikkelen.

In onze regio zijn 4 schoolbesturen en 7 onderwijslocaties. Er is een stevige concurrentie tussen scholen. (waarde 3,4).

Aanpak:

De school zal zich moeten blijven onderscheiden. Vanuit de gewijzigde kadernota zijn diverse doelstellingen in dit kader geformuleerd. Het schoolbreed uitdragen van de missie, visie en kwaliteitsdoelstellingen van de school zal hierbij essentieel zijn.

Daarnaast kunnen vormen van samenwerking tussen de schoolbesturen, zeker gezien de krimp, helpen om problemen gezamenlijk aan te pakken.

Personeel

Van de 8 hoogst scorende risico's waren er maar liefst 5 op het gebied van personeel.

1. ER IS IN NEDERLAND EEN TEKORT AAN LERAREN IN EXACTE VAKKEN (4,3)

Een tekort aan docenten in exacte vakken raakt natuurlijk de kwaliteit van de school.

We merken momenteel aan den lijve hoe moeilijk het is om op dit moment vacatureruimte hierin in te vullen. De mogelijkheden om dit als school zelf aan te pakken zijn beperkt, de overheid speelt hierin een belangrijke rol.

Oplossingsmogelijkheden moeten dan ook gezocht worden in:

-
- opleidingsmogelijkheden stimuleren voor docenten van 2e naar 1e graads
 - actief op zoek gaan naar personeel uit andere sectoren om deze via zij-instroomtraject het onderwijs in te helpen
 - actief wervingsbeleid
-

2. DE COMBINATIE VAN KRIMP EN LATERE PENSIOENLEEFTIJD ZORGT VOOR KLEINERE INSTROOM VAN JONGE LERAREN (3,7)

Krimp en aanpassing pensioenleeftijd zal er de komende jaren voor zorgen dat de flexibele schil van de school gaat afnemen. Vast personeel blijft zitten en er zal weinig ruimte zijn voor aannemen van jong personeel.

Aanpak:

-
- we zien jaarlijks een uitstroom van (ook vast) personeel. Deze zal zoveel mogelijk worden opgevangen door instroom van jonge docenten (tevens ook een financiële doelstelling)
 - we bekostigen extra fte's uit gelden die we in 2013 extra hebben gekregen voor het behoud van jonge leraren. Hierdoor worden de komende jaren negatieve resultaten begroot.
-

3. KORT FREQUENT VERZUIM (3,6)

Dit kwam uit de risicoanalyse wederom als zorgpunt naar voren.

Het ziekteverzuim, en dan vooral het kort frequent verzuim, wordt door de gehele school als groot risico gezien. Het is belangrijk dat de schoolleiding hieraan prioriteit verleent. Door middel van individuele gesprekken, monitoring, analyses kort verzuim, analyses wel of niet werkgerelateerd verzuim moet het verzuim bestreden gaan worden. Het is belangrijk dat de schoolleiding hierin voortgang boekt. Door nieuwe softwaremogelijkheden zijn we ook beter in staat het ziekteverzuim te gaan monitoren.

De scholen voor VO zijn zelf risicodragend. In gevallen van zwangerschapsverlof wordt de uitkering overgenomen door het UWV. Alle overige vervangingen zal de school zelf moeten bekostigen. De verzuimdoelstellingen zijn in de kadernota (4,5%) nu vrij marktconform neergezet. Dit percentage is in deze begroting meegenomen. Het niet halen van deze doelstelling kan impact hebben op de resultaten en vormt dus een risico.

4. DE VERHOGING VAN DE PENSIOENLEEFTIJD NAAR 67 JAAR (3,5)

De verhoging van de pensioenleeftijd zorgt ervoor dat oudere werknemers langer in dienst blijven. Daarnaast hebben de oudere werknemers vanuit de gewijzigde CAO ook nog eens minder mogelijkheden om seniorenuren op te nemen. De druk op deze werknemers is dus hoog. De aanpak hiervan zal moeten geschieden door middel van duurzaam personeelsbeleid, waarbij oudere werknemers gezond, gemotiveerd, productief en competent aan het werk kunnen blijven. Zonder uit het oog te verliezen dat geen oudere werknemer hetzelfde is en vitaliteit geen gegeven.

5. WIJZIGING ONTSLAGRECHT PER 1 JANUARI 2015 (3,3)

In zijn algemeenheid bieden tijdelijke arbeidscontracten straks minder mogelijkheden voor een flexibele personeelsinzet. De school krijgt te maken met een kortere periode van tijdelijke contracten.

Aanpak:

Zeker in tijden van krimp is het essentieel om een flexibele schil te hebben. De mogelijkheden worden door de nieuwe wetgeving steeds kleiner om dit te effectueren. Het inhuren van personeel en hierbij samenwerken met andere scholen kan een oplossing zijn om de jaren van krimp op te vangen.

Organisatie

De werking van de huidige informatiesystemen in de praktijk (3,5)

Dit heeft vooral te maken met het feit dat onze huidige systemen Sharepoint en Som niet optimaal werken, hetgeen de communicatie binnen school negatief beïnvloedt.

Aanpak:

Er is een nieuw stafbureau planning & logistiek in het leven geroepen. Zij is verantwoordelijk voor de Planning, de Roosters, de Informatiestructuur en Communicatiestructuur (PRIC). Deze structuuraanpassing lijkt ons op dit moment voldoende. PRIC is een project waarbij we nieuwe draaiboeken gaan opzetten om plannings- en afstemmingszaken flink te verbeteren. In het schooljaar '16-'17 worden de verbeterplannen en draaiboeken uitgevoerd en definitief vastgesteld. Er ontstaat dan een nieuwe structuur en werkwijze.

Doel:

In school bestaat duidelijkheid over de wijze waarop welke informatie wordt verspreid. Zowel zenders als ontvangers maken gebruik van deze afgesproken werkwijze. Ze zijn daarop aanspreekbaar. Tijdig en transparant communiceren is gemeengoed in school. De informatiesystemen en communicatiekanalen voldoen aan deze voorwaarden.

Overige risico's (niet onderzocht via de risicoanalyse):

1. PASSEND ONDERWIJS

Het passend onderwijs vormt een minder groot risico dan vorig jaar. Er zijn minder onduidelijkheden over de financiering door en het functioneren van het samenwerkingsverband. Wel blijven de volgende punten aandachtspunten:

-
- Er is in de regelgeving opgenomen dat bij een tekort van het samenwerkingsverband de individuele scholen gekort worden op hun lumpsum.
 - Wat betekent passend onderwijs voor onze docenten (maatwerk)
-

2. SCHOOLTIDJEN

Met het huidige systeem van vervangingen, de bepaling van het aantal lessen, start en einde schooljaar, is het risico dat we niet voldoen aan de nieuwe wettelijke eis van geldende 1.000 uur vrijwel nul. Het grote voordeel van deze nieuwe wet is dat een leerling aan de gemiddelde norm van 1.000 uur moeten komen tijdens zijn gehele schoolcarrière. Het is dus in plaats van een horizontale een verticale norm geworden.

3. ARBEIDSCONFLICTEN

Landelijk wordt geadviseerd circa 1% van de totale baten als risicobuffer hiervoor op te nemen. De school voldoet hieraan.

4. INSTABILITEIT IN DE BEKOSTIGING

Het convenant Leerkracht voorziet in een aantal maatregelen die het beroep van leraar aantrekkelijker moeten maken: o.a. verkorting salarislijnen, salarisaanpassingen en meer LC- en LD-functies (functiemix). De functiemixafspraken zijn vastgelegd in maatwerkafspraken.

De extra kosten voor de entreegerechtigden (benoemingen in LD voor docenten die meer dan 50% in het eerstegraads gebied werken en ook eerstegraads gediplomeerd zijn, éénmalig recht per 1-8-2014) zijn nog meegenomen in de personele lasten.

Daarnaast heeft de school een personeelsreserve (nodig voor het loopbaanbeleid voor zowel het onderwijzend als het onderwijsondersteunend personeel) die voldoende is om de extra kosten voor de functiemix en het loopbaanbeleid voor onderwijsondersteunend personeel de komende 20 jaar op te kunnen vangen. Daarnaast kunnen de jaarlijkse vrijgevallen bedragen voor de werkelijk gemaakte kosten aan deze reserve worden onttrokken.

Verdergaande bezuinigingen die een nieuw kabinet zou kunnen nemen, vormen een groot risico.

Daarnaast kan de school te maken krijgen met premiestijgingen (abp en zvw) van de pensioen- en sociale lasten. Deze werden in het verleden door de overheid slechts gedeeltelijk vergoed. Doordat het kabinet heeft beloofd vanaf 2016 deze stijging vrijwel volledig te vergoeden, vormen deze premiestijgingen een minder groot risico.

5. BAPO/SENIORENGBEGRUIK

De seniorenregeling is met ingang van de CAO 2014-2015 flink versoberd.

De school heeft voor wat betreft de seniorenregeling naast de overgangsregeling CAO een overgangsregeling-rugzak.

Berekeningen laten zien dat hiervan jaarlijks voor ruim 9 fte gebruik wordt gemaakt. Zo'n 2,5 fte wordt bekostigd uit PB uren van de medewerkers door school en een kleine 3,5 fte draagt het personeel zelf bij. Deze kosten zijn al meegenomen in de jaarlijkse personele lasten.

Door de hogere bijdrage die het personeel moet gaan betalen, vormt dit een steeds kleiner wordend risico. Bovendien verdwijnt vanaf schooljaar 2019-2020 de overgangsregeling, waardoor personeel vanaf 57 jaar nog 'slechts' voor maximaal 3 lesuren (met een bijdrage van de werkgever) van deze regeling gebruik kan maken.

6. GRATIS SCHOOLBOEKEN

In het inmiddels verouderde wetsvoorstel, dat het kabinet in 2014 naar de Tweede Kamer heeft verstuurd, staat dat de nota voor de ouders vanaf schooljaar 2015-2016 maximaal € 300 mag bedragen. Dit is inclusief elektronische informatiedragers. Nu de schoolboeken c.q. leermiddelen gratis blijven voor de ouders is het de vraag of de school de rekening voor de tablet/bring your own device bij de ouders mag wegleggen. Dit vormt een risico.

Conclusie risicofactoren:

RSG 't Rijks probeert bovenstaande risico's zo goed mogelijk in te bedden in haar eigen vermogen, door ze onder te brengen in aparte reserves.

Vanuit de reserves kwaliteit, personeel (scholing) en strategische ontwikkeling kunnen plannen vanuit de operatie pincode die niet binnen de begroting vallen, worden opgevangen.

Ons risicoprofiel geeft aan dat we een gemiddeld risicoprofiel hebben.

Reserveringen:

De reserve arbeidsconflict en ziekteverzuim en de reserve leerlingenfluctuaties voldoen aan de aanbevelingen van de commissie Don.

De benodigde reserveringen zijn:

- De jaarlijkse storting in de renovatiereserve van € 198.500 (voortvloeiend uit de gelden voor doordecentralisatie die we hiervoor ontvangen)
- Aan de reserve kwaliteit zal ieder jaar € 25.000 worden toegevoegd. Dit naar aanleiding van de uitkomsten van de risicoanalyse die dit jaar binnen de verschillende gremia binnen de school is uitgevoerd
- De extra financiële middelen benodigd om de overschrijding van de maatwerkafspraken van de functiemix te kunnen opvangen, zullen aan de personeelsreserve worden onttrokken
- Vervolgens wordt het resterende saldo in de algemene reserve gestort of onttrokken

Algemene conclusie:

De school moet bij de volgende ontwikkelingen de komende tijd goed de vinger aan de pols houden:

1. Gevolgen operatie pincode
2. Verzuim
3. Nieuw bekostigingsstelsel
4. Bekostiging vanuit samenwerkingsverband
5. Uitwerking gevolgen nieuwe cao's
6. Uitwerking gevolgen functiemix/entreerecht
7. Ontwikkeling GPL
8. Nieuwe berekening onderwijstijd en effecten op de bekostiging

Verandering in het totaalplaatje van deze 8 factoren kunnen tot bijstelling leiden van onze bezuinigingsdoelstelling.

Plannen voor de toekomst

Organisatie

De organisatie van de schoolleiding is in 2013 aangepast en de directie is nu voldoende geëquipeerd om een school van groter dan 2.000 leerlingen met een breed onderwijsaanbod te leiden.

De conrectoren van de afdeling zullen verder gestalte moeten geven aan het integraal leidinggeven aan hun afdeling. Dat vergt een aanpassing van de manier van leidinggeven. Ook hier geldt dat er geïnvesteerd is en zal worden in kwaliteitsverbetering.

Daartoe is in 2014, naar aanleiding van de uitkomsten van een onderzoek over de communicatie binnen onze school, gestart met operatie pincode. De doelstelling van deze operatie is om verbinding te maken tussen het personeel en voor elke medewerker zijn 'span of control' te verkleinen. Hiertoe is een werkgroep opgericht die op vijf onderdelen onderzoek heeft gedaan.

-
1. Organisatie- en overlegstructuur
 2. Het professioneel werken
 3. Beleidsvorming & besluitvorming
 4. Informatie & communicatieprocessen
 5. Kwaliteit van de werkprocessen
-

Deze werkgroep heeft in 2015 een advies uitgebracht. Dit plan wordt nu uitgevoerd.
In april 2017 vindt de definitieve evaluatie plaats.

De leerlingenadministratie werkt met SOM. Hieraan is in 2013 SOM today (omgeving voor docenten en communicatie met leerlingen) en Cum Laude (managementtool voor het volgen van resultaten van leerlingen) toegevoegd. Dit laatste is belangrijk om resultaten van de leerlingen goed te kunnen monitoren en de doelstellingen uit de kadernota op dit gebied te kunnen behalen.

De managementondersteunende dienst werkt met het softwarepakket AFAS voor het personele deel (HRM) en het financiële deel. Vanaf 2014 werken we samen met het administratiekantoor Driessen. Hierbij heeft de school een eigen AFAS omgeving gekregen. Tevens is overgegaan naar het digitale factureringssysteem van White Vision. Dit alles verloopt goed! De inzet is om zoveel mogelijk zelf te doen en minder afhankelijk te zijn van het administratiekantoor. Dit is bij Driessen heel goed geregeld. Er zijn nu bovendien veel meer rapportagemogelijkheden en de koppeling tussen gegevens is flink verbeterd. Hierdoor kunnen we in de toekomst veel makkelijker sturen op het gebied van financiën en personeel.

RSG 't Rijks is vanaf 2002 flink gegroeid. Deze periode van aanwas is sinds schooljaar 2014-2015 veranderd in een krimp situatie (zie het gedeelte over de leerlingaantallen). Een verdere daling zal organisatorische gevolgen hebben. In het huisvestings- en onderwijskwaliteitsbeleid zal hiermee rekening gehouden moeten worden met krimp scenario's. Dit wordt veroorzaakt door een dalend aantal basisschoolverlaters de komende jaren. We verwachten dat ons marktaandeel stabiel zal blijven.

Huisvesting

In een krimpende organisatie is het van belang dat ook kritisch naar de onderhoudskosten wordt gekeken. De inkomsten via het OC&W en gemeente zullen namelijk minder worden. Speerpunt hierbij is om het MOP (meerjarenonderhoudsplan) nog eens kritisch onder de loep te nemen. Wat gaan we wel doen, kan het goedkoper, zijn hierbij vragen die gesteld zullen worden

Nieuwe plannen zijn:

-
- Creëren van een nieuw computerlokaal. Veel toetsen worden digitaal afgenomen.
 - Na- en doormeten van al onze elektrische installaties. Op basis van de uitkomsten actie ondernemen.
 - Aanpassen poort bij de sportvelden i.v.m. de aanleg van de route van Turf.
 - Renoveren conrectorskamer 003.
-

Personeel

De ambitie van RSG 't Rijks is om in de komende jaren verdere ontwikkeling en uitvoering te geven aan het bekwaamheidsdossier in het kader van de wet BIO. Loopbaanontwikkeling en het bieden van perspectief zijn daarbij cruciale factoren. Ook zal er verder inhoud gegeven worden aan het lerarenregister, waar docenten kunnen bijhouden welke scholings- en professionaliseringsactiviteiten ze ondernemen om hun vakbekwaamheid te onderhouden.

In 2014 hebben de PMR en schoolleiding maatwerkafspraken gemaakt over de functiemixpercentages per 1 oktober 2014, deze percentages zijn ook gehaald. Vanwege het zogenaamde entreerecht heeft bovendien een groot aantal extra docenten een LD schaal verkregen. Hierdoor zitten we ruim boven de afgesproken percentages voor de LC/LD-functies. Met het oog op de toekomst (krimp in de regio) is het van belang deze percentages weer richting de afgesproken percentages te doen gaan.

Onderwijs

Het accent in de komende jaren zal op onderwijskundig gebied liggen op het verbeteren van de kwaliteit en het verhogen van de opbrengsten. RSG 't Rijks moet in staat zijn om bij de 10% beste scholen te behoren voor wat betreft opbrengst en rendement (excellente school worden voor alle afdelingen).

De onderwijskundige plannen zijn:

- verdere uitbouw van het BCP-project; een technische opleiding voor mavo/havoleerlingen gericht op de vervolgopleiding in het MBO / HBO;
- verdere uitbouw van de (top)sportafdeling.
- een tweetalig havo
- meer samenwerking met bepaalde sportorganisaties, waardoor 't Rijks de talenten uit de regio voor diverse sporten kan blijven bundelen.
- verdere uitbouw cultuurtalenten. Dit geeft voor leerlingen mogelijkheden om talenten op het culturele vlak te ondersteunen bij het samengaan van onderwijs en cultuur.
- verdere uitbouw wetenschapsklas
- aanpassen lessentabel havo/vwo

De invoering van passend onderwijs zal ook zijn sporen nalaten in het reguliere onderwijs. Welke type leerling kan en zal 't Rijks faciliteiten kunnen bieden om hier het reguliere voortgezet onderwijs op een goede manier te gaan volgen?

10. SLOT

Indien RSG 't Rijks haar marktaandeel kan vasthouden, waarbij het aantal nieuwe brugklassers tussen 30% en 35% zal zijn van de totale uitstroom van het basisonderwijs in deze regio, ziet de toekomst voor de school er goed uit.

Met een gedegen organisatie en een gezond financieel beleid in een goed geoutilleerd gebouw is RSG 't Rijks op de toekomst voorbereid.

drs. L.C.M. de Rond MA,
rector en bestuurder st. RSG 't Rijks

Juni 2017

JAARREKENING 2016

1. ALGEMEEN

RSG 't Rijks is in 2006 een openbare stichting geworden, met het bestuur als bevoegd gezag, werkend volgens het "One Tier" model.

De goedkeuring van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening zijn nu voorbehouden aan het bestuur. Deze moeten nog wel ter instemming worden aangeboden aan het college van B&W van de gemeente Bergen op Zoom.

De jaarrekening 2016 geeft een goed inzicht in de exploitatie van de school en de rechtmatigheid van de bestedingen van de financiële middelen die door het Ministerie van OCenW ter beschikking zijn gesteld.

Naam:	RSG 't Rijks
Rechtsvorm:	stichting
Zetel:	Bergen op Zoom
Inschrijvingsnummer Kamer van Koophandel:	20122559

Nevenstichting

Op 20 juli 1992 is de Stichting Fondsen RSG 't Rijks opgericht. De stichting heeft ten doel: het behartigen van de materiële en immateriële belangen van de leerlingen van de school, alsmede al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Op 20 juli 1992 is deze notariële akte getekend.

De stichting heeft haar zetel te Bergen op Zoom op het schooladres.

Het bestuur van de stichting bestaat uit 5 leden, die door het bestuur benoemd worden;

- rector
- een persoon op voordracht van de directie
- een persoon op voordracht van de oudercommissie
- een persoon op voordracht van de personeelsgeleding
- een persoon op voordracht van het bevoegd gezag

De stichting beheert de volgende fondsen:

- kantinefonds
- schoolfonds

De stichting Fondsen vormt een gering financieel belang en heeft minder dan 5% invloed op het balanstotaal van de school. Wij volstaan met een vermelding conform model E.

Model E: Overige verbonden partijen

Minderheidsdeelneming en geen beslissende zeggenschap

	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Stichting Fondsen	Stichting	Burg. Stulemeijerlaan 24	4
R.S.G. "t Rijks"		4611 EG Bergen op Zoom	

Eigen Vermogen 31-7-2016	Resultaat jaar 2015/2016	Art 2:403 BW	Deelname %	Consolidatie
€ 40.186	-/- € 25.314	Ja	100%	Nee

Jaarlijks worden de jaarstukken van de stichting Fondsen door Deloitte voorzien van een beoordelingsverklaring en wordt de rekening door het stichtingsbestuur van de Fondsen vastgesteld. Vervolgens worden de resultaten bekend gemaakt en besproken met oudercommissie. Tevens zal de school, indien nodig, financiële middelen verlenen om Stichting Fondsen Regionale Scholengemeenschap 't Rijks aan haar verplichtingen die voortvloeien uit de reguliere activiteiten te kunnen laten voldoen.

2. WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Grondslagen voor consolidatie

Stichting Fondsen RSG 't Rijks wordt gekwalificeerd als een dochter van stichting RSG 't Rijks. De activiteiten van de stichting Fondsen 't Rijks bestaan uit het beheren en besteden van ouderbijdragen. Stichting RSG 't Rijks maakt gebruik van de consolidatievrijstelling, omdat het balanstotaal van Stichting Fondsen RSG 't Rijks niet groter is dan 5% van het geconsolideerde balanstotaal (Richtlijn Jaarverslag Onderwijs, toelichtende brochure, ministerie van Onderwijs).

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening 2016 is opgesteld volgens de financiële richtlijnen, zoals deze zijn neergelegd in de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rapporteringsvaluta

De bedragen vermeld in deze jaarrekening zijn vermeld in euro's.

Pensioenen

De school is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP, het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. ABP is een bedrijfstakpensioenfonds met een toegezegdpensioenregeling (multi-employer defined benefit-regeling). Gezien het feit dat de pensioenregeling een multi-employer regeling betreft is de pensioenregeling en een toegezegde bijdrageregeling (defined contribution-regeling) verantwoord. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen (anders dan hogere toekomstige premies).

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en-verliesrekening verantwoord. De dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds ABP bedraagt per 31-12-2016 96,6 %.

De belangrijkste elementen van de pensioenregeling en de dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds (marktwaaarde van de activa uitgedrukt in % van de technische voorziening op basis van de rekenregels van DNB) zijn opgenomen op de website van Stichting Pensioenfonds ABP (www.abp.nl).

Financiële derivaten

't Rijks heeft voor het afdekken van de renterisico's van de leningen een renteswap afgesloten die ervoor zorgt dat de variabele rente wordt omgezet in een vaste rente. De stichting past kostprijshedge-accounting toe op basis van generieke documentatie. De winst of verlies van dit financiële derivaat wordt verwerkt in de staat van baten en lasten afhankelijk van de dekking.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Waardering van gebouwen en terreinen

De school is in 2006 zowel juridisch als economisch eigenaar van de gebouwen en terreinen geworden, derhalve zijn ze opgenomen onder de activa in de balans. De waardering van de gebouwen vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijving vindt lineair plaats op basis van de verwachte levensduur.

De afschrijvingspercentages zijn verdeeld in 3 categorieën:

- Overgenomen gebouwen (afschrijven in 35 jaar, afschrijvingspercentage = 2,857%)
- Nieuwbouw (afschrijven in 40 jaar, afschrijvingspercentage = 2,5%)
- Noodgebouwen (afschrijven in 5 jaar; afschrijvingspercentage = 20%)

Afschrijving vindt plaats vanaf de maand van ingebruikname.

Waardering van de inventaris en apparatuur

De waardering van de inventaris vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingspercentages zijn ontleend aan ervaringscijfers. Op basis van de levensduur wordt het afschrijvingspercentage bepaald.

Inventarisstukken met een waarde van minder dan € 1.000 (bij ICT hardware ligt de grens bij € 350,-) worden niet geactiveerd, maar komen ten laste van de exploitatie. Ook audiovisuele leermiddelen en pc's die via de vaksecties worden aangeschaft, worden geheel ten laste van de exploitatie gebracht en worden dus niet geactiveerd.

De afschrijving van inventaris en apparatuur geschiedt volgens de onderstaande tabel:

	afschrijvingspercentage
Installaties, machines	5%
Kleinere apparatuur, inventaris	10%
Computers + aanverwante apparatuur	Afhankelijk verwachte levensduur 20, 25 of 14,28%
Tablets	33,33%
Software + bekabeling	10%
Schoolmeubilair	5%
Kantoormeubilair	10%

Afschrijving bij nieuw aangeschafte inventaris en apparatuur vindt, onafhankelijk van het moment van aanschaf, plaats over het gehele boekjaar.

Groot onderhoud

Voor de kosten van groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passivazijde van de balans.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

De vordering op OCW is gevormd op grond van RJ 660.204 en artikel 5 van de Regeling 'Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs' en is gemaximeerd op de hoogte van 7,5% van de lumpsumvergoeding personeel en van de overlopende posten vakantiegeld, pensioenpremies en sociale lasten per 31 december 2016.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de vorderingen.

Voorzieningen

Spaarvoorziening

Hierbij wordt een onderverdeling gemaakt in 3 subgroepen:

Spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd voor personeelsleden die gedurende 4 of meer schooljaren 60 klokuren hebben gespaard en dit in een aaneengesloten periode gaan opnemen.

Voorziening PB uren

De voorziening PB uren is gevormd voor personeelsleden die hun uren voor hun persoonlijk budget (PB) inzetten om te sparen en dit op een later moment zullen opnemen.

Voorziening éénmalige overwerkregeling

Deze voorziening is gevormd uit overuren (stammend uit 2009/2010) van personeelsleden. Dit betreft een éénmalige regeling, welke uren personeelsleden kunnen inzetten op een later moment.

Bij iedere subgroep wordt er gerekend met een verwachte salarisstijgingspercentage van 2,5 %. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Uitgestelde beloningen

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, salaris (inclusief verwachte salarisstijgingen) en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Er wordt gerekend met een disconteringsvoet van 2 %.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd rekening houdend met een percentage van 1% ter dekking van de inflatie. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. Waardering van de onderhoudsvoorziening vindt ook plaats tegen de nominale waarde. Het MOP geeft aan hetgeen de school nodig zal hebben voor groot onderhoud gedurende de periode 2017 tot en met 2035.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen / waarin de opbrengsten zijn gedeeld / waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Buitengewone baten en lasten

Onder buitengewone baten en lasten worden verstaan baten en lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die duidelijk te onderscheiden zijn van de activiteiten in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening en derhalve naar verwachting zelden zullen voorkomen.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

3. BALANS PER 31 DECEMBER 2016

NA RESULTAATBESTEMMING

ACTIVA		
	31-12-16	31-12-15
Vaste activa		
1.1 Materiële vaste activa		
1.1.1 Gebouwen en terreinen	9.692.511	10.025.950
1.1.2 Inventaris en apparatuur	1.612.825	1.754.937
Totaal vaste activa	11.305.336	11.780.887
Viottende activa		
1.2 Vorderingen		
1.2.1 OCW / EL&I	1.059.718	1.065.675
1.2.2 Overige vorderingen	26.769	55.725
1.2.3 Overlopende activa	604.934	170.500
Totaal vorderingen	1.691.421	1.291.900
1.3 Liquide middelen	3.242.327	3.282.220
Totaal viottende activa	4.933.748	4.574.120
Totaal activa	16.239.084	16.355.007

PASSIVA

	31-12-16	31-12-15
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1 Algemene reserve	2.161.611	1.987.368
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	5.559.000	5.415.500
2.1.3 Bestemmingsreserve privaat	70.166	70.166
Totaal eigen vermogen	7.790.777	7.473.034
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Personele voorzieningen	992.622	802.329
2.2.2 Overige voorzieningen	2.845.220	3.243.764
Totaal voorzieningen	3.837.842	4.046.093
2.3 Langlopende schulden		
2.3.1 Kredietinstellingen	2.143.768	2.318.764
2.3.2 Overige langlopende schulden	0	0
Totaal langlopende schulden	2.143.768	2.318.764
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.1 Kredietinstellingen	174.996	145.830
2.4.2 Crediteuren	346.234	334.399
2.4.3 OCW/EL&I	10.022	2.394
2.4.4 Belastingen en premies sociale verzekeringen	651.465	687.455
2.4.5 Schulden ter zake van pensioenen	166.102	168.507
2.4.6 Overige kortlopende schulden	438.273	477.463
2.4.7 Overlopende passiva	679.605	701.068
Totaal kortlopende schulden	2.466.697	2.517.116
Totaal passiva	16.239.084	16.355.007

4. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

STAAT VAN BATEN EN LASTEN			
	2016	begroot 2016	2015
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	17.518.613	17.479.000	17.638.787
3.2 Overige overheidsbijdragen	1.110.144	1.110.000	1.321.636
3.3 Overige baten	112.224	52.000	148.315
Totaal baten	18.740.981	18.641.000	19.108.738
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	15.123.469	15.189.000	14.893.535
4.2 Afschrijvingen	643.022	682.000	675.049
4.3 Huisvestingslasten	1.219.408	1.180.000	1.177.033
4.4 Overige lasten	1.319.936	1.282.000	1.689.561
Totaal lasten	18.305.835	18.333.000	18.435.178
Saldo baten en lasten	435.146	308.000	673.560
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	11.424	15.000	15.929
5.2 Rentelasten	128.827	129.000	143.334
Saldo financiële baten en lasten	-117.403	-114.000	-127.405
Resultaat gewone bedrijfsvoering	317.743	194.000	546.155

5. KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

KASSTROOMOVERZICHT RSG 'T RIJKS TE BERGEN OP ZOOM (MODEL C)

	2016		2015	
Kasstromen uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering		435.146		673.560
Aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat:				
Aanpassingen voor afschrijvingen	643.022		675.049	
Toename van voorzieningen	-208.251		166.968	
Aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat, totaal	434.771		842.017	
Veranderingen in werkkapitaal:				
Afname (toename) van kortlopende vorderingen	-397.235		78.903	
Toename (afname) van kortlopende schulden	-50.212		157.452	
Veranderingen in werkkapitaal, totaal	-447.447		236.355	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		422.470		1.751.932
Ontvangen interest	9.138		20.355	
Betaalde interest	129.034		144.204	
Kasstroom uit operationele activiteiten		302.574		1.628.083
Kasstromen uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-167.471		-438.557	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0		900	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-167.471		-437.657
Kasstromen uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende leningen	-174.996		-145.830	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-174.996		-145.830
Toename liquide middelen		-39.893		1.044.596
Beginstand liquide middelen	3.282.220		2.237.624	
Mutatie liquide middelen	-39.893		1.044.596	
Eindstand liquide middelen		3.242.327		3.282.220

6. TOELICHTING OP DE BALANS

1.1 MATERIELE VASTE ACTIVA

1.1.1. GEBOUWEN EN TERREINEN

De gebouwen van voor 1994 zijn door het Ministerie van Onderwijs bekostigd en onder supervisie van de Rijksgebouwendienst gebouwd.

Op 1 januari 1997 heeft de Decentralisatie Huisvesting van de schoolgebouwen plaatsgevonden, hierbij zijn de gebouwen overgegaan van de Rijksoverheid naar de gemeente. De gemeente is vanaf die datum economisch eigenaar van de gebouwen en terreinen geworden. Daarna zijn er uitbreidingen geweest van het sportgebouw, er is een nieuwe vleugel bijgebouwd en er is een nieuw kunst- en cultuurgebouw gerealiseerd. Deze zijn gedeeltelijk gefinancierd door de gemeente Bergen op Zoom.

Nadat de school in 2006 de gebouwen heeft overgenomen van de gemeente zijn er een nieuw technasium en sciencefloor gerealiseerd, is er een kerk aangekocht en hebben er diverse renovaties plaatsgevonden bij de entree en, in verband met de regelgeving, ten aanzien van de gebruiksvergunning.

	Gebouwen en terreinen
Aanschafprijs per 1-1-2016	€ 13.748.214
Afschrijvingen cumulatief 1-1-2016	€ 3.722.264
Boekwaarde per 1-1-2016	€ 10.025.950
Investerings 2016	€ 0
Boekwaarde desinvestering 2016	€ 0
Afschrijvingen 2016	€ 333.439
Boekwaarde ultimo 2016	€ 9.692.511
Aanschafprijs per 31-12-2016	€ 13.748.214
Afschrijvingen cumulatief 31-12-2016	€ 4.055.703

Voor de diverse categorieën zijn de boekwaarden als volgt:

	Boekwaarde 1-1-2016	Investerings 2016	Afschrijvingen 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Gebouwen en terreinen overgenomen				
Gemeente bergen op Zoom	2.867.493	0	114.700	2.752.793
K&C gebouw	1.536.441	0	9.438	1.485.226
Kluisjesruimte	308.043	0	51.215	298.605
Entree, sciencefloor, vluchtgang	2.388.156	0	71.147	2.317.009
Technasium	1.794.690	0	51.872	1.742.818
Kerk	399.177	0	13.965	385.212
Toiletten + lokalen	271.799	0	7.955	263.844
Gebruiksvergunning	460.151	0	13.147	447.004
	10.025.950	0	333.439	9.692.511

Overgenomen gebouwen van de gemeente Bergen op Zoom

Per 1 oktober 2006 zijn de gebouwen met terugwerkende kracht tot 1 januari 2006 overgedragen aan RSG 't Rijks in het kader van de doordecentralisatie VO onderwijs.

De schoolgebouwen van de gemeente Bergen op Zoom zijn hierbij tegen de boekwaarde overgenomen.

Omdat de overgenomen gebouwen van de gemeente over de periode 1997-2005 lopen en dus gemiddeld zo'n 5 jaar oud zijn, wordt de totale waarde in 35 jaar afgeschreven.

Kunst- en cultuurgebouw

Het kunst- en cultuurgebouw is in 2006 in gebruik genomen en het zelf gefinancierde deel wordt over 40 jaar afgeschreven.

Noodgebouwen

De school heeft 2 noodgebouwen, deze zijn beide geheel afgeschreven.

Kluisjesruimte

In 2008 zijn er bij de aula nieuwe ruimtes bijgebouwd, de zogenaamde kluisjesruimtes.

Entree, sciencefloor, vluchtgang

De entree en sciencefloor zijn bij aanvang van het schooljaar 2009/2010 in gebruik genomen.

Technasium

In het schooljaar 2010/2011 is het technasium gereed gekomen.

In 2011 hebben hiervoor nog extra aanvullende werkzaamheden c.q. investeringen plaatsgevonden.

Kerk

In 2009 heeft de school een kerk aangekocht voor € 450.000,-.

Deze kerk is bij aanvang van het schooljaar 2009/2010 in gebruik genomen.

Toiletten + lokalen

In 2009 zijn de toiletten op de begane grond grondig gerenoveerd.

Deze gerenoveerde toiletten zijn bij aanvang van het schooljaar 2009/2010 in gebruik genomen.

In 2010 zijn de voormalige scheikundelokalen van de begane grond grondig gerenoveerd.

Deze zijn bij aanvang van het schooljaar 2010/2011 in gebruik genomen.

Gebruiksvergunning

In 2010 hebben diverse werkzaamheden betreffende de gebruiksvergunning plaatsgevonden. Eind 2010 heeft de oplevering plaatsgevonden.

1.1.2 INVENTARIS EN APPARATUUR

De school heeft begin 2015 een taxatierapport laten uitbrengen. Dit is niet alleen verzekeringstechnisch van belang, maar ook vanwege het feit dat de aanschafwaarde van de inventaris een basis vormt voor de berekening van kengetallen.

Bovendien wordt er momenteel aan een meerjareninvesteringsplan (MIP) gewerkt. Hierbij wordt bekeken welke inventaristukken aanwezig zijn en of en wanneer de stukken vervangen dienen te worden.

Ook in 2016 is inventaris uit de school gegaan (waarde € 371.220). Deze inventaris was al geheel afgeschreven. De oorspronkelijke aanschafwaarde is per 31-12-2016 in mindering gebracht op de aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijvingen.

	inventaris en apparatuur
Aanschafprijs per 1-1-2016	€ 4.777.466
Afschrijvingen cumulatief 1-1-2016	€ 3.022.529
Boekwaarde per 1-1-2016	€ 1.754.937
Investerings 2016	€ 167.471
Desinvestering 2016	€ 0
Afschrijvingen 2016	€ 309.583
Boekwaarde ultimo 2016	€ 1.612.825
Aanschafprijs per 31-12-2016	€ 4.573.716
Afschrijvingen cumulatief 31-12-2016	€ 2.960.891

De inventaris is ingedeeld in verschillende categorieën met verschillende afschrijvingspercentages. De indeling hiervan is terug te vinden bij de waarderingsgrondslagen.

Voor de diverse categorieën zijn de boekwaarden als volgt:

	Boekwaarde	Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde
Installaties en machines	509.815	0	44.500	465.315
Kleine inventaris en apparatuur	58.550	4.266	10.430	52.386
Computers en aanverwante apparatuur	480.094	89.553	172.018	397.629
Schoolmeubilair	682.126	65.315	75.039	672.402
Kantoormeubilair	24.352	8.337	7.596	25.093
	€ 1.754.937	€ 167.471	€ 309.583	€ 1.612.825

Inventarisstukken met een waarde van minder dan € 1.000,- (behalve hardware ICT, daar ligt de grens op € 350,-) worden niet geactiveerd, maar komen ten laste van de exploitatie.

1.1.A WOZ- EN VERZEKERDE WAARDE GEBOUWEN EN TERREINEN

	Bedrag	Peildatum
De totale WOZ-waarde van de gebouwen:	€ 16.100.000	1-1-2016
De verzekerde waarde van de gebouwen:	€ 41.317.100	1-1-2017

1.2 Vlottende activa

1.2.1 VORDERINGEN OCW/EZ

	31/12/2016	31/12/2015
Nog te vorderen deel lumpsum vergoeding	1.059.718	1.065.675
Totaal vordering Min. OC&W	€ 1.059.718	€ 1.065.675

In artikel II van de Wet Vereenvoudiging Bekostiging Voortgezet Onderwijs is bepaald dat scholen voor de laatste vijf maanden van 2016 aanspraak maken op 32% van de personele bekostiging. Daarmee is het opnemen van een percentage van de totale lumpsum als vordering niet meer mogelijk.

Toch mag de school een vordering opnemen in de jaarrekening, die wordt berekend op basis van de schuld aan het personeel in het kader van vakantiegeld en de sociale lasten over de maand december, zij het met een maximum van 7,5% van de personele lumpsum over 2016.

De school is van mening dat een kortlopende vordering op het Ministerie van OCW moet worden opgenomen, omdat de jaarrekening daardoor een beter inzicht geeft in vermogen en exploitatiesaldo. Immers, in de jaarrekening wordt ultimo boekjaar een overlopende passiefpost opgenomen betreffende door het personeel opgebouwde rechten wegens vakantietoeslag en sociale lasten. Deze posten worden in de exploitatierekening van het boekjaar als lasten verantwoord.

In 2011 heeft een werkgroep vanuit het Ministerie dit thema uitgediept en is tot dezelfde conclusie gekomen dat dit een kortlopende schuld op het Ministerie zou moeten zijn.

Kenmerk van de OCW beschikking:

22-11-2016, beschikkingsnummer 722008-2 € 14.129.578 * 7,5 % = € 1.059.718

1.2.2 OVERIGE VORDERINGEN

	31/12/2016	31/12/2015
Diverse overige vorderingen	26.093	46.340
Voorschot St. Fondsen	676	9.385
	€ 26.769	€ 55.725

€

De post diverse overige vorderingen is gedaald ten opzicht van 2015. De grootste oorzaak hiervan is dat we in 2015 nog een vordering hadden staan op Van Dijk schoolboeken van ruim € 16.000.

Het voorschotbedrag aan de stichting Fondsen betreft een grootboek waarbij de ontvangsten en uitgaven (bv. kasbetalingen) onderling worden verrekend. Dit bedrag fluctueert jaarlijks en eind 2016 is er slechts sprake van een minimale vordering van nog geen € 700,-.

1.2.3 OVERLOPENDE ACTIVA

	31/12/2016	31/12/2015
Fietsregeling personeel *	18.926	22.210
Laptop/desktop/tablet regeling personeel	2.452	6.243
Te ontvangen interest	6.302	4.016
Vooruitbetaalde LPB uren	0	46.381
Diverse vooruitbetaalde bedragen	577.254	91.650
	€ 604.934	€ 170.500

* eind december zijn er 48 deelnemers. Dit ligt lager dan vorig jaar.

De vooruitbetaalde uren LPB vindt zijn borging in de cao, waarbij ieder personeelslid recht heeft op een persoonlijk budget (PB), 50 uur bij een voltijd baan. Eind 2015 betreffen de personeelsleden die ervoor gekozen hebben om hun uren van het persoonlijk budget voor schooljaar 2015-2016 te laten uitbetalen. In 2016 hebben we de mogelijkheid tot uitbetalen van deze PB-uren niet langer gehandhaafd (conform de bedoeling van de CAO VO). Nu kunnen alleen nog de medewerkers van de ondersteunende diensten (tot en met schaal 8) worden uitbetaald. De uitbetaling van deze medewerkers zal in juli 2017 plaatsvinden.

Het hoge bedrag aan vooruitbetaalde bedragen heeft er mee te maken dat de school nu voor het eerst de boeken extern heeft uitbesteed bij Van Dijk schoolboeken. Hierdoor huren we boeken. De betalingen van de totale huur over schooljaar 2016-2017 vindt al in september plaats, waardoor we hier de kosten voor januari tot en met juli 2017 (€ 425.000) verantwoorden.

1.3 LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen staan vrij ter beschikking en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

1.3.1 TEGOEDEEN OP BANK- EN GIROREKENINGEN

	31/12/2016	31/12/2015
Rabo rekening courant	293.265	317.968
Rabo bedrijfsspaarrekening	427	10.378
Rabo bedrijfsbonusspaarrekening	1.846.343	2.925.253
Rabo verenigingsspaarrekening	1.100.000	∅
Rabo boekenfonds	2.292	28.621
totaal	€ 3.242.327	€ 3.282.220

De stand van de liquide middelen is nagenoeg gelijk gebleven.

Wel is er een extra spaarrekening geopend. Over het saldo op deze rekening ontvangen we een wat hogere rente. Voorwaarde hierbij is dat er jaarlijks 'slechts' 25% van het saldo vrij op te nemen is.

2.1 Eigen Vermogen

2.1.1 ALGEMENE RESERVE

	Stand per 1/1/2016	Resultaat 2016	Overige mutaties '16	Stand ultimo boekjaar '16
Algemene reserve	€ 1.987.368	€ 174.243	€ 0	€ 2.161.611

Toelichting algemene reserve:

Om eventuele tegenvallers te kunnen financieren is een algemene reserve noodzakelijk.

Mogelijke tegenvallers zijn echter zo goed als mogelijk gedekt via de bestemmingsreserves.

Deze reserve dient dan ook als financieringsbron voor nieuwe activiteiten en investeringen.

2.1.2 BESTEMMINGSRESERVES (PUBIEK)

	Stand per 1/1/2016	Resultaat 2016	Overige mutaties '16	Stand ultimo boekjaar '16
Reserve personeel en loopbaanbeleid	1.392.000	- 30.000	0	1.362.000
Reserve renovatie	2.458.500	198.500	0	2.657.000
Reserve ICT	200.000	50.000	0	250.000
Reserve strategische ontwikkeling	200.000	0	0	200.000
Reserve leerlingenfluctuaties	480.000	0	0	480.000
Reserve kwaliteit onderwijs	100.000	25.000	0	125.000
Reserve arbeidsconflict + verlof	400.000	0	0	400.000
Reserve kasschuif	185.000	- 100.000	0	85.000
	€ 5.415.500	€ 143.500	€ 0	€ 5.559.000
Totaal eigen vermogen publiek	€ 7.402.868	€ 317.743	€ 0	€ 7.720.611

Saldo exploitatie 2016: € 317.743

Toelichting saldi reserves (afgeronde bedragen):

Personeel en loopbaanbeleid	Deze reserve bestaat ultimo 2016 uit: - Extra uitgaven doordat functiemixpercentages boven de maatwerkafspraken uitstijgen (ivm entreerecht). Hiervoor is nodig t/m 2027: € 762.000 - Scholing € 300.000 - Extra loopbaanbeleid € 300.000 De inzet LD boven de maatwerkafspraken van 2016 is onttrokken.
Renovatie	Nodig voor renovatie op lange termijn € 6 miljoen. De vergoeding van de gemeente Bergen op Zoom vanuit de doordecentralisatie-overeenkomst wordt hiervoor aangewend. De overige inkomsten hiervan worden gebruikt voor afschrijving gebouwen, OZB, rentelasten leningen, verzekering, renovatie en huur ruimtes.
ICT	Nodig om extra te kunnen investeren op het gebied van ICT op de volgende gebieden: - leermogelijkheden van kinderen verder te kunnen verbeteren - beveiliging van de digitale gegevens te kunnen blijven waarborgen
Strategische ontwikkeling	Nodig om nieuwe plannen inhoud te kunnen geven
Leerlingfluctuaties	Gebaseerd op normen rapport VO-raad/commissie Don, zie reserve arbeidsfrictie.
Kwaliteit onderwijs	Nodig om de kwaliteit van ons onderwijs een impuls te kunnen geven. Dit zal gebruikt worden om de doelstellingen uit het nieuwe schoolplan te kunnen verwezenlijken. Ook kan deze reserve worden aangewend om maatregelen te nemen om het risico op een tekort aan docenten in exacte vakken terug te dringen.
Arbeidsfrictie + verlof	Gebaseerd op normen rapportage VO-raad/commissie Don, samen met de reserve leerlingfluctuatie wordt een reserve van 5% van de totale baten geadviseerd, hier voldoen we aan.
Kasschuif	Kasschuif bedoeld om jonge leraren in dienst te kunnen houden. Deze kasschuif van € 185.000 wordt in twee etappes, nu in 2016 € 100.00 en de resterende € 85.000 in 2017, op onze lumpsum ingehouden.

2.1.3 BESTEMMINGSRESERVES (PRIVAAT)

	Stand per 1/1/2016	Bestemmings- resultaat '16	Overige mutaties '16	Stand ultimo boekjaar '16
Reserve boekenfonds	€ 70.166	€ 0	€ 0	€ 70.166

Met het oog op de onduidelijkheid over het om ouders financieel te laten bijdragen aan tablets wordt deze reserve voorlopig nog in stand gehouden.

De bestemmingsreserves worden door het bestuur gevolgd en conform bestuursbesluit vastgesteld. De hierboven vermelde bedragen zijn het voorstel voor de bestemming van het resultaat.

2.2 VOORZIENINGEN

2.2.1 PERSONEELSVORZIENINGEN

2.2.1.1. JUBILEUMVOORZIENING

Saldo per 1/1/2016	Storting	Vrijval	Onttrekking	Saldo ultimo boekjaar
€ 354.104	€ 65.082	€ 18.167	€ 13.210	€ 387.809

Als een personeelslid 25 jaar of 40 jaar in overheidsdienst werkzaam is krijgt hij, volgens de CAO, een half respectievelijk heel maandsalaris (inclusief 8% vakantiegeld) als gratificatie.

Bij het in dienst nemen van een personeelslid ontstaat direct een verplichting dienaangaande. Volgens de voorschriften moet elk schoolbestuur voor deze verplichting een voorziening treffen.

Uit de berekening volgt dat eind 2016 een voorziening nodig is van € 387.809 . Hierbij is ook rekening gehouden met de nieuwe pensioenwet, waarbij de pensioenleeftijd is verhoogd (uitgangspunten: na 2019 66 jaar en na 2023 67 jaar).

De storting van ruim € 65.000 is te verklaren doordat voor zo'n 200 personeelsleden weer een extra jaar recht is ontstaan en bovendien er een CAO salariscorrectie van 3% heeft plaatsgevonden.

De onttrekking betreft de uitgekeerde gratificaties in 2016. Daarnaast is er in 2016 een aantal personeelsleden met een opgebouwd saldo gestopt, vertrokken of met pensioen gegaan. Deze saldi vallen vrij in 2016.

Verwachte afwikkeling:

Binnen 1 jaar € 3.650

Op langere termijn (langer dan 1 jaar) € 384.159

2.2.1.2. SPAARVOORZIENING

Saldo per 1/1/2016	Storting	Onttrekking	Saldo ultimo boekjaar
€ 405.646	€ 219.802	€ 72.000	€ 553.448

In deze voorziening zijn de opgespaarde uren van docenten opgenomen die deelnemen aan drie verschillende regelingen:

- *de spaarverlofregeling*

Aan de hand van hun salarisschaal en het verwachte opnamemoment is een berekening gemaakt.

- *de éénmalige overwerkregeling uit 2009/2010*

De nog niet opgenomen uren uit deze regeling worden hier verantwoord.

- *de gespaarde PB uren*

Dit zijn de gespaarde uren uit het persoonlijk budget (PB).

De onttrekking van 2016 betreft opgenomen rechten uit deze drie regelingen.

Het hoge bedrag aan storting komt door twee oorzaken:

- In de berekening van de voorziening is nu ook de component sociale premies meegenomen
- Het is voor docenten niet langer toegestaan de PB uren uit te laten betalen (behalve voor in de CAO genoemde uitzonderingen), waardoor een veel hoger percentage van het personeel zijn PB uren opspaart.

Verwachte afwikkeling:

Binnen 1 jaar	€ 33.000
Op langere termijn (langer dan 1 jaar)	€ 520.448

2.2.1.3. VOORZIENING UITKERINGSGERECHTIGDEN

De school is verantwoordelijk is voor (een deel van) de uitkeringslasten van ontslagen / vertrokken medewerkers.

Om een zo goed mogelijk beeld te geven is er van de ontslagen c.q. vertrokken medewerkers een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van toekomstige uitkeringslasten. Hier draagt de school 25% aan bij.

Saldo per 1/1/2016	Stortingen 2016	Onttrekkingen 2016	Saldo ultimo boekjaar
€ 42.579	€ 51.365	€ 42.579	€ 51.365

Verwachte afwikkeling:

Binnen 1 jaar	€ 31.540
Op langere termijn (langer dan 1 jaar)	€ 19.825

2.2.2 OVERIGE VOORZIENINGEN

Voorziening groot onderhoud

Deze voorziening wordt gevormd ter egalisatie van de kosten, verbonden aan het meerjarig onderhoud van de materiële vaste activa.

Saldo per 1/1/2016	Stortingen 2016	Onttrekkingen 2016	Saldo ultimo boekjaar
€ 3.243.764	€ 348.521	€ 747.065	€ 2.845.220

De onttrekkingen zijn als volgt uit te splitsen in de volgende projecten:

- regulier schilderwerk	€ 72.279
- plafond LOOT pleintje	€ 42.957
- vervangen dakranden + overlagen dakbedekking	€ 53.156
- armaturen	€ 5.456
- sanitair	€ 1.628
- vloer/tapijt	€ 28.593
- luchtbehandeling	€ 1.512
- terrein; tegels schoolplein + snoeien bomen	€ 121.538
- buitenwanden; glasfolie ramen	€ 20.752
- renovatie schoolplein	€ 100.922
- renovatie personeelskamer	€ 69.522
- renovatie overblijfruimte	€ 128.068
- renovatie lokalen	€ 100.682
Totaal	€ 747.065

Begin 2016 is door D. BV een nieuwe update van het MOP (meerjarenonderhoudsplan) opgesteld. Aan de hand van BRHU-gegevens van het Ministerie is per gebouwdeel vanaf 2016 tot en met het jaar 2035 een raming gemaakt van de onderhoudskosten.

De school actualiseert deze berekening jaarlijks.

Hierbij worden ontbrekende plannen toegevoegd en plannen, die we via ons regulier onderhoud in eigen beheer aanpakken, geschrapt. Hieruit volgt een jaarlijkse storting van € 348.521.

De jaarlijkse contracten, die ook in het MOP zijn opgenomen, lopen via de jaarlijkse exploitatie.

De school streeft ernaar het MOP te volgen, maar kijkt daarbij goed naar de noodzaak van het geplande onderhoud.

Verwachte afwikkeling:

Binnen 1 jaar € 994.749

Op langere termijn (langer dan 1 jaar) € 1.850.471

2.3 Langlopende schulden

2.3.1 KREDIETINSTELLINGEN

In 2010 heeft de school een langlopende lening bij de Rabobank van € 3.500.000,- afgesloten. Dit om de overname van de gebouwen van de gemeente Bergen op Zoom destijds te kunnen financieren.

Deze lening heeft een looptijd van 20 jaar en wordt lineair afgelost.

Het gedeelte van de lening dat in 2017 afgelost gaat worden is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Als zekerheden voor de lening heeft de bank:

-
- bankhypotheek eerste in rang ad € 5.000.000 met betrekking tot de onroerende goederen op de gebouwen gelegen op de Burg. Stulemeijerlaan 24 en 26 en Zuidzijde Zoom 1 en 3
 - pari passu en negative pledge op de overige activa
-

Ter beperking van de renterisico's op de financieringen van de Rabobank leningen is een renteswap-overeenkomst afgesloten bij de Rabobank tegen 3,74% met einddatum 01-02-2020. De renteswap heeft per 31-12-2016 een negatieve waarde van – € 270.796. Voor de verwerking van de renteswap past de stichting kostprijshedge-accounting toe, er is sprake van een effectieve hedge. De kostprijs van de renteswap bedraagt nihil. Bij een eventuele tussentijdse beëindiging van de renteswap wordt onderling afgerekend op basis van de reële waarde op het moment van beëindiging. De stichting heeft niet het voornemen om de renteswap tussentijds te beëindigen. Het formele risico hiervan is ondergebracht bij de risicofactoren.

Rabobank te Bergen op Zoom

Rabobank te Bergen op Zoom	
Saldo lening 1/1/2016	€ 2.464.594
Aflossing lening 2016	€ 145.830
Saldo lening 31/12/2016	€ 2.318.764
Bedrag resterende looptijd < 1 jaar	€ 174.996
Bedrag resterende looptijd > 1 jaar	€ 2.143.768
Bedrag resterende looptijd > 5 jaar	€ 1.443.784

Begin 2016 heeft er een aanpassing plaatsgevonden van de aflossingstermijnen van de lening.

Bij deze lening heeft er over de maanden januari en februari 2016 geen aflossing plaatsgevonden. Dit is gedaan om de totale waarde van de renteswap ook per kwartaal aan te laten sluiten met de totale waarde van lening II.

Eind 2016 is de resterende looptijd 13 jaar en 3 maanden. Het rentepercentage ligt 1,5 % boven het euribor-tarief. Ook hierbij wordt de betaalde euriborrente weer verdisconteerd met de vaste renteswap van 3,74%.

Onze lening is geregistreerd met LEI nummer: 724500UAFJAAKPC5A30. Legal Entity Identifier (LEI) is een nummer om contractpartijen van transacties op de financiële markten wereldwijd te kunnen identificeren. Daarmee wordt het in de toekomst mogelijk de contractpartijen van transacties op de financiële markten wereldwijd te identificeren. Tevens wordt het voor de regelgevers eenvoudiger om mogelijk systeemrisico's vroegtijdig te herkennen. Het uiteindelijke doel is om financiële risico's beter te kunnen beheersen.

2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4.1 KREDIETINSTELLINGEN

	31/12/2016	31/12/2015
Rabobank, kortlopende deel leningen	€ 174.996	€ 145.830

De toename van de kortlopende schuld aan de bank heeft te ermee te maken dat de lening in 2016 gedurende de eerste twee maanden niet is afgelost (hierdoor matcht de totale waarde van de renteswap per kwartaal met de totale waarde van de lening).

2.4.2 CREDITEUREN

	31/12/2016	31/12/2015
Diverse crediteuren	€ 346.234	€ 334.339

Deze post is iets hoger dan het saldo van 2015. Dit betekent dat er een iets hoger bedrag aan facturen is betaald na 1 januari 2017 die betrekking hadden op 2016.

2.4.3 OCW/EZ

	31/12/2016	31/12/2015
Terug te betalen lerarenbeurs en zij-instroom	€ 10.022	€ 2.394

Er is voor een docent een lerarenbeurs toegekend gekregen, waarbij de docent tussentijds is vertrokken naar een andere school. De ontvangen subsidie hiervan moeten worden terugbetaald. Dit betreft de brief met het volgende kenmerk:

- 2016/2/305464, 20 oktober 2016, beschikingsnummer 778102-1, aanvraagnummer 664605472

2.4.4 BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN

	31/12/2016	31/12/2015
Loonheffing *	495.880	533.104
Premies sociale verzekeringen *	155.585	154.351
	€ 651.465	€ 687.455

* Deze afdrachten hebben in januari 2017 plaatsgevonden

2.4.5 SCHULDEN TER ZAKE VAN PENSIOENEN

	31/12/2016	31/12/2015
Pensioenen *	€ 166.102	€ 168.507

* Deze afdracht heeft in januari 2016 plaatsgevonden

2.4.6 OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN

	31/12/2016	31/12/2015
Personeel	51.696	76.833
Verplichtingen vanuit subsidies	14.782	15.441
Project WON	371.795	385.189
	€ 438.273	€ 477.463

De verplichtingen aan het personeel betreffen diverse salariskosten (standby-uren, uren uit de plusminlijst, overwerk, begeleiding leerlingen, in te zetten LPB-uren) over 2016 die in de loop van 2017 worden uitbetaald c.q. ingezet. Het saldo is flink verminderd doordat het teveel gedraaide aantal uit de zogenaamde 'plusmin' lijst uren in schooljaar 16/17 gedeeltelijk is weggewerkt.

De verplichtingen vanuit subsidies betreffen toegekende technasiumgelden vanuit de provincie Zeeland, die per balansdatum nog niet geheel waren besteed.

Het project WON betreft een landelijk platform van scholen (Wetenschappen Oriëntatie Nederland) die met wetenschap aan de slag gaan. Het doel is om leerlingen van het vwo zo goed mogelijk voor te bereiden op een wetenschappelijke studie en een toekomstige carrière in de wetenschap. Wij voeren hierover tijdelijk het penningmeesterschap en innen contributies en betalen kosten die voor dit doeleinde worden gemaakt.

2.4.7 OVERLOPENDE PASSIVA

	31/12/2016	31/12/2015
Vakantiegeld	474.622	467.492
Bindingstoelage	53.328	53.010
Te betalen interest	16.031	16.238
Vooruitontvangen Min. OCW:		
- geormerkt	46.038	30.374
- niet geormerkt	13.033	65.174
Vooruitontvangen bedragen (subsidies)	76.553	68.780
	€ 679.605	€ 701.068

De gelden aan vakantie-uitkering die eind 2016 opgenomen zijn, betreffen de vakantie-uitkering van juni tot en met december 2016. Deze gelden worden in mei 2017 uitbetaald.

De rechten voor de bindingstoelage betreft extra salarisvergoeding voor docenten en directieleden die het maximum van hun salarisschaal hebben bereikt. Zij krijgen (afhankelijk van hun werktijdfactor) € 1.399,97 in augustus uitbetaald. Ultimo boekjaar zijn de rechten van september tot en met december 2016 opgenomen van degenen die in augustus hun bindingstoelage uitgekeerd hebben gekregen.

Het bedrag aan te betalen interest betreft de rentegelden van de langlopende lening.

De vooruitontvangen niet-geormerkte subsidie betreft eind december 2016 gelden vroegtijdig schoolverlaten en het vooruitvragen geormerkte bedrag betreft de toegekende lerarenbeurzen van onze docenten. De gelden voor de lerarenbeurs, bedoelt voor studieverlof van onze docenten, zijn tevens verantwoord in model G1-A. Zie het model op de volgende pagina.

Model G1-A Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzingsdatum	Bedrag van de toewijzing Toewijzingsdatum	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
Subsidie voor studieverlof	707437-1	21-09-15	€ 33.813	€ 33.813	J
Subsidie voor studieverlof	712432-1	20-11-15	€ 11.338	€ 11.338	J
Subsidie voor studieverlof	775974-1	20-09-16	€ 59.216	€ 59.216	N
Subsidie voor studieverlof	778102-1	20-10-16	€ 20.045	€ 20.045	N

De overige vooruitontvangen subsidies zijn voorschotten vanuit het Europees Platform voor projecten betreffende internationalisering. Dit betreffen eind 2016 vijf lopende projecten.

Resumé kortlopende schulden

		31/12/2016	31/12/2015
2.4.1	Kredietinstellingen	174.996	145.830
2.4.2	Crediteuren	351.821	334.399
2.4.3	OCW/EZ	10.022	2.394
2.4.4	Belastingen en premies sociale verzekeringen	651.465	687.455
2.4.5	Schulden ter zake van pensioenen	166.102	168.507
2.4.6	Overige kortlopende schulden	438.273	477.463
2.4.7	Overlopende passiva:		
	Vakantiegeld	474.622	467.492
	Overige overlopende passiva	204.983	233.576
	Totaal kortlopende schulden	€ 2.472.284	€ 2.517.116

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

De school heeft per balansdatum doorlopende rechten en verplichtingen die niet op de balans zijn opgenomen. Dit zijn onze doorlopende contracten in verband met schoonmaak, kopieerkosten en boeken.

De schoonmaak is in 2014 Europees aanbesteed: contractwaarde per jaar € 161.000. Het doel hierbij is om voor de school een zo'n goed mogelijke prijs en kwaliteit te kunnen blijven waarborgen. Dit is gelukt in samenwerking met het DCO.

Met Ricoh is in 2013 een kopieercontract afgesloten. Dit loopt nog tot 2018 door: contractwaarde per jaar € 48.000.

Daarnaast heeft de school een printcontract bij Ricoh voor in totaal € 26.000 per jaar, ook deze loopt tot 2018.

Boeken: het contract met Van Dijk is in 2015 Europees aanbesteed en loopt nog door tot 2018. Er is geen contractwaarde, alleen de verplichting methodes bij Van Dijk af te nemen.

Met Driessen heeft de school een vierjaarscontract afgesloten ten aanzien van de salarisadministratie en de software van de financiële administratie. Deze dienstverlening loopt tot en met 2017. Contractwaarde vanaf 2016 € 43.119 per jaar.

De school heeft een huurcontract met de Karmel afgesloten voor € 81.000 per jaar.
Dit contract loopt tot september 2019.

De renteswap, afgesloten bij de Rabobank om een vaste rente over de leningen te verkrijgen, heeft per balansdatum eind december 2016 een negatieve marktwaarde van € 270.796. Deze swap is voor 10 jaar afgesloten en heeft een looptijd tot 2020. Zie voor verdere informatie de waarderingsgrondslagen en de toelichting op de langlopende schulden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben na de balansdatum geen gebeurtenissen plaatsgevonden met belangrijke financiële gevolgen.

7. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1 RIJKSBIJDAGEN

		2016	begroot 2016	2015
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	16.705.423	16.682.000	16.930.661
3.1.2	Overige subsidies OCW	692.402	684.000	657.854
3.1.3	Af: inkomensoverdrachten	- 70.012	- 63.000	- 90.478
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	190.800	176.000	140.750
	Totaal rijksbijdragen	€ 17.518.613	€ 17.479.000	€ 17.638.787

De totale rijksbijdrage is zo'n € 40.000 hoger dan begroot. Dit is te verklaren door:

Bijdrage Samenwerkingsverband (extra bijdrage hoogbegaafdheid)	+ € 15.000
Rijksbijdragen personeel	+ € 18.000
Rijksbijdragen boeken	+ € 6.000
Overige (hogere subsidie vroegtijdig schoolverlaten)	+ € 8.000
Meer gedetacheerde leerlingen	- € 7.000

3.1.1. RIJKSBIJDAGEN OCW

	2016	begroot 2016	2015
Normvergoeding:			
Personeel	13.932.076	13.914.000	14.086.200
Materieel	1.954.898	1.955.000	1.998.801
Boeken	818.449	813.000	845.660
	€ 16.705.423	€ 16.682.000	€ 16.930.661

3.1.2. OVERIGE SUBSIDIES OCW

Geoordeelde subsidies OCW zijn:

	2016	2015
Zij-instroomer	0	20.000
Lerarenbeurs	53.574	38.242
Totaal geoordeelde subsidies	€ 53.574	€ 58.242

Eén zij-instroomtraject is in 2015 afgerond. Op dit moment lopen er geen zij-instroomtrajecten meer.

Het bedrag voor de lerarenbeurs is besteed aan de kosten die het vrijstellen van uren van de docenten, die een lerarenbeurs hebben, met zich meebrengen.

Niet-geormerkte subsidies OCW zijn:

	2016	2015
Prestatiebox	552.344	505.050
Maatschappelijke stage	44.808	47.598
VSV	41.676	46.964
Totaal niet-geormerkte subsidies	€ 638.828	€ 599.612

In 2016 is een bedrag in de prestatiebox van RSG 't Rijks gestort van € 552.344,-.

Dit bedrag is besteed aan de volgende doeleinden, die ook terug te vinden zijn in de kadernota van de school:

- vorming van een time-out klas binnen de school
- uren van speciaal aangestelde docenten die rekenen en taal onderwijzen en uren van de werkgroepen taal- en rekenbeleid
- scholing docenten op de genoemde gebieden uit de doelstellingen van de kadernota voor 2016
- tto-afdeling: uren docenten fluency en coördinatoren ten behoeve van de excellente vwo-leerlingen
- toptalent: kosten van de coördinatoren, extra accommodatie van leerlingen, kosten van externe trainers e.d.
- wetenschapsonderwijs: kosten van de coördinator, trainer en opzeturen van deze afdeling
- coördinatoren BCP, K&C, sport, O&O ten behoeve van extra talentontwikkeling binnen de school

Het bedrag voor maatschappelijke stage is besteed aan uren van de hiervoor aangestelde coördinator.

In verband met de afschaffing van de maatschappelijke stage in 2015 heeft de school ook voor een andere invulling gekozen. Zo is er vanaf schooljaar 2013/2014 een zogenaamde projectweek in het leven geroepen.

Nu deze subsidie is gestopt en ook de projectweek niet meer plaatsvindt, bekostigen we hieruit alleen nog de coördinator.

Het bedrag voor VSV is besteed aan de vele uren die zowel decanen als ondersteunend personeel als correctoren hebben moeten besteden aan het achterhalen waar leerlingen naartoe zijn gegaan na hun schoolloopbaan bij 't Rijks. Bovendien is veel tijd besteed aan intensief contact met leerlingen ter voorkoming dat zij vroegtijdig de school zouden verlaten.

Het bedrag voor leerlinggebonden financiering betreft nog schooljaar 2013/2014 (7/12 deel)

en is destijds besteed aan begeleidingsuren door de coach, de remedial teacher, de zorgcoördinator, de orthopedagogen en de administratieve uren.

3.1.3. AF: INKOMENSOVERDRACHTEN

	2016	begroot 2016	2015
Gedetacheerde leerlingen	- € 70.012	- € 63.000	- € 90.478

De school heeft met het Kellebeekcollege een samenwerkingsovereenkomst gesloten, waarbij gezakte leerlingen op detacheringbasis daar hun opleiding vervolgen, de zogenaamde VAVO-leerlingen, voor 2016 betreft dit 23 leerlingen (in 2015 24 leerlingen).

3.1.4 ONTVANGEN DOORBETALING RIJKSBIJDRAGE SWV

	2016	begroot 2016	2015
Bijdrage Samenwerkingsverband	€ 190.800	€ 176.000	€ 140.750

Dit betreft voornamelijk de bijdrage voor zware ondersteuning.

3.2 OVERIGE OVERHEIDSBIDRAGEN EN -SUBSIDIES

Vanaf 1 januari 2006 zijn de gelden voor huisvestingsgelden doorgedecentraliseerd van de gemeente Bergen op Zoom naar de school. Dit betekent dat de school jaarlijks op basis van een meerjarenprognose van het aantal leerlingen een bedrag per leerling krijgt.

Dit leerlingenaantal is het gemiddeld aantal leerlingen o.b.v. een vijfjaren prognose.

In het voorjaar 2016 heeft de gemeente een nieuwe prognose gemaakt van ons leerlingenaantal. Dit heeft niet geleid tot een wijziging van het gefixeerd leerlingenaantal.

Dit leerlingenaantallen uit de prognose zijn als volgt:

Jaar	Prognose
2015-2016	2.734
2016-2017	2.711
2017-2018	2.671
2018-2019	2.617
2019-2020	2.549

Als gevolg van nieuwe wetgeving, waarbij een deel van de huisvestingsgelden vanuit het Ministerie direct naar de scholen gaan is er begin 2016 een nieuw addendum toegevoegd aan de doordecentralisatie-overeenkomst. Hierdoor daalt ons bedrag per leerling in 2016 naar € 413.

De berekening is als volgt: $2.688 \text{ leerlingen} \times 413 = € 1.110.144$

	2016	begroot 2016	2015
Jaarlijks bedrag doordecentralisatie	€ 1.110.144	€ 1.110.000	€ 1.321.636

84

3.3 Overige baten

De overige baten bestaat uit de volgende posten:

	2016	begroot 2016	2015
Verhuur conciërgewoning en lokalen	14.225		17.461
Boeken leerlingen, schades en overname	10.129		9.774
Europees Platform, subsidies	39.424		32.972
Rabobank, vergoeding renteswap	15.828		0
M-tech, subsidie	3.363		0
Provincie Zeeland, technasium	0		34.000
Verkeersproject	5.000		2.500
Project topsport	0		5.000
Verkoop afgeschreven inventaris	0		2.997
Auris, oude rugzak	23.918		18.384
REC school, bijdrage zorg	0		24.683
Diverse kleine opbrengsten	337		544
Totaal overige baten	€ 112.224	€ 52.000	€ 148.315

Er zijn dit jaar minder verhuurders van de gymzalen als vorig jaar, vandaar de lagere opbrengst.

Evenals vorig jaar is er dit jaar één Europese Platform subsidie tot een afronding gekomen. Er lopen momenteel vijf projecten die in het jaar van afronding mogen worden verantwoord.

Naar aanleiding van een herberekening van de rentekosten door interkwartale overhedge hebben we met terugwerkende kracht van de Rabobank een vergoeding gekregen.

Voor onze afdeling BCP hebben we een subsidie mogen ontvangen in het kader van stimulering toptechniek in de regio.

Via de provincie Zeeland hadden we in 2015 een extra subsidie mogen ontvangen in het kader van het technasium.

De vergoeding verkeersproject is bedoeld om de veiligheid voor de leerlingen van huis naar school te verbeteren.

De vergoeding die we via Auris binnenkrijgen, betreft leerlingen met indicatie cluster 2 (dit zijn leerlingen met een auditief/communicatieve beperking), waarvan we via het oude rugzakregime een vergoeding krijgen. De reden voor de stijging van deze vergoeding komt doordat er bij ons nu meer leerlingen met een cluster 2 indicatie op school zitten.

De bijdrage van de REC school kregen we in 2015 nog tijdelijk in verband met de overgang van de rugzakgelden naar het samenwerkingsverband.

4 Lasten

Personeelslasten

	2016	begroot 2016	2015
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	11.493.575		€ 11.600.257
4.1.1.2 Sociale lasten	1.431.332		1.381.329
4.1.1.3 Pensioenpremies	1.424.010		1.491.281
4.1.1 Lonen en salarissen	€ 14.348.917		€ 14.472.867
4.1.2 Dotatie jubileumvoorziening	65.082		32.122
Vrijval jubileumvoorziening	-18.167		- 24.884
Dotatie voorziening spaarverlof	219.802		84.279
Dotatie voorziening uitkerings-gerechtigden	51.365		29.079
Personeel niet in loondienst	211.221		134.799
Overige personele lasten	321.243		332.233
4.1.2 Overige personeelslasten	850.546		587.628
4.1.3 Af: Uitkeringen (UWV)	-/- 75.994		-/- 166.960
Totaal personele lasten	€ 15.123.469	€ 15.199.000	€ 14.893.535

86

De kosten voor brutolonen en salarissen (4.1.1.1) zijn dit jaar gedaald ten opzichte van 2015 (€ 107.000). Dit is procentueel een daling van zo'n 0,92 %.

Toch zijn er onderliggend een aantal verschillen:

- loonstijging per 1 januari met + 3 %
- extra loonstijging t.o.v. heel 2015 (1,25% erbij vanaf september 2015), + 0,85%
- minder uitgegeven fte's, gemiddeld 2,14% minder dan in 2015
- éénmalige uitkering in 2015, -/- 0,89%
- stijging schalen per 1 augustus, 1,33% '16 en 1,54% '15 => + 1,45% op jaarbasis
- geen uitbetaalde PB uren, -0,71% (zie ook hoger dotatie spaarvoorziening)
- minder stb-uren, -0,18%
- goedkopere instroom dan uitstroom, daling 1,45% 2016 t.o.v. 2015
- meer uren in 2016 uit de spaarvoorziening/plusminlijst -0,36%
- onttrekking voorziening uitkeringsgerechtigden -0,37%
- diverse kleine oorzaken -0,12%

Het aantal uitgegeven fte's is door de leerlingendalingen van schooljaar 2015-2016 en schooljaar 2016-2017 gedaald met zo'n 4,5 fte.

Hieronder volgt de verdeling van de uitgegeven fte's.

	december 2016	januari 2016	gemiddeld 2016	gemiddeld 2015
directie/management	10,9	13	11,88	12,58
o.p.	147,18	150,4	149,71	152,44
ondersteunende diensten	37,53	37,97	38,00	37,85
vervangingen	6,43	3,67	4,33	5,51
totaal	202,04	205,04	203,92	208,38

De sociale lasten zijn in 2016 gestegen, dit is een optelsom van de volgende oorzaken:

- Stijging premie WGA (0,60% naar 0,69%), deze wordt per werkgever vastgesteld. Deze bestaat uit drie verschillende componenten. Vooral de component ziektewetlasten is hierbij flink gedaald (van 0,18 naar 0,24). Dit heeft te maken met hogere ziektewetlasten in 2014 die de basis vormen voor het percentage in 2016.
- Premie UFO: gelijk gebleven op 0,78 %
- Totaalpremie basispremie WAO/IVA/WGA: deze premie is gestegen van 5,75% naar 6,38%
- Premie zwv: daling van 6,95% naar 6,75%

De pensioenpremies zijn in 2016 gedaald. De totale premie daalde van 18,51% naar 16,59%

Wel heeft er een verschuiving opgetreden in de soorten premies:

- Daling keuzepensioen op/np van 13,41 % in 2015 naar gemiddeld 13,2% in 2016
- Daling overgangsregeling VPL (VUT/prepensioen/levensloop) van 2,8% in 2015 naar 2,3% in 2015.
- Daling van de premie AOP van 0,375 in 2015 naar 0,35 in 2016.

Personele lasten naar kostendragers

	2016	2015
DIR	1.151.755	1.210.224
OP	11.529.525	11.416.685
OOP	2.120.946	1.934.393
OVERIG	321.243	332.233
Totaal	€ 15.123.469	€ 14.893.535

De gestegen dotatie in de jubileumvoorziening ten opzichte van 2015 komt voornamelijk door de loonstijging in 2016 van 3% die doorwerkt naar de toekomst toe.

De forse stijging van de dotatie in de spaarvoorziening ten opzichte van 2015 komt doordat ons personeel nu niet meer automatisch de keuze heeft om zijn PB uren (gespaarde PB uren is onderdeel van de spaarvoorziening), hierdoor wordt er meer gespaard.

De gestegen dotatie aan de voorziening uitkeringsgerechtigden komt door een hogere maximale bijdrage aan toekomstige uitkeringskosten van ontslagen c.q. vertrokken medewerkers.

De overige personeelskosten betreffen:

	2016	2015
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	30.540	34.969
Scholing en opleidingskosten	133.462	125.026
Overige vergoeding/toelagen	19.706	25.788
Personeelskantine	22.183	22.655
Werkkosten	80.133	22.655
Personeelsactiviteit	0	73.535
Reis-en verblijfkosten	16.592	16.677
Personeelsadvertenties	14.719	13.291
Personeelsverzekeringen	3.908	3.975
	€ 321.243	€ 332.233

De stijging van de scholingskosten komt doordat er, voornamelijk op het gebied van individueel scholing in het vakgebied, meer is uitgegeven dan in 2016. Toch blijven de kosten van scholing ruim onder de begroting. Hier ligt een uitdaging, de school wil vanuit de visie van 'lerende organisatie' dat de scholingsbudgetten optimaal benut worden.

De overige vergoeding liggen onder het niveau van 2015.

Dit komt de contributiekosten van de VO raad voor Venters voor Verantwoording nu onder bestuurskosten zijn verantwoord.

Hieronder volgt een opsomming van zaken die ook onder de werkkostenregeling vallen:

- huur parkeerplaatsen
- sectie uitjes
- kerstpakket
- bruto inhoudingen fiets- en laptopregeling *
- vakbondscontributie *

*voor de school zijn dit geen kosten, maar deze vallen wel onder de vrije ruimte van de werkkostenregeling.

Er is vorig jaar een intern personeelsfeest gehouden, het zogenaamde 50% NL feest.

Dit door de leerlingenvereniging georganiseerde feest werd gehouden ter ere van het 12,5 jaar rectorship van de heer De Rond.

Het relatief lage bedrag aan uitkeringen (4.1.3) in 2016 was te 'danken' aan het feit dat we in 2015 relatief veel zwangere docenten hadden, waarvoor we destijds via het UWV een hogere totale uitkering ontvingen.

4.2 AFSCHRIJVINGEN

De school schrijft af over zijn gebouwen en inventaris.

	2016	begroot 2016	2015
Totaal afschrijvingen	€ 643.022	€ 682.000	€ 675.049

Hieronder volgt de uitsplitsing.

4.2.1 AFSCHRIJVINGSLASTEN MATERIËLE VASTE ACTIVA

4.2.1.1 AFSCHRIJVING GEBOUWEN

De totale afschrijvingslasten voor de gebouwen bedraagt € 333.439,-.

Deze afschrijvingen zijn gebaseerd op 8 gebouwdelen.

Een uitsplitsing hiervan is terug te vinden onder de materiële vaste activa.

De afschrijvingspercentages zijn terug te vinden bij de waarderingsgrondslagen.

	2016	2015
Afschrijvingslasten gebouwen	€ 333.439	€ 333.439

4.2.1.2 AFSCHRIJVINGSLASTEN INVENTARIS

De totale lasten voor 2016 bedragen € 309.583.

Een uitsplitsing hiervan is terug te vinden onder de materiële vaste activa.

De afschrijvingspercentages zijn terug te vinden bij de waarderingsgrondslagen.

De daling ten opzichte van 2015 komt doordat er geen iPads voor het personeel zijn aangeschaft in 2016.

Dit komt neer op een afschrijvingslast van € 27.000.

	2016	2015
Afschrijvingslasten inventaris	€ 309.583	€ 341.610

4.3 HUISVESTINGSLASTEN

	2016	begroot 2016	2015
4.3.1 Huurkosten	112.499		100.907
4.3.2 Verzekeringen	36.182		35.196
4.3.3 Onderhoud	134.600		117.380
4.3.4 Energie en water	222.022		206.845
4.3.5 Schoonmaakkosten	256.094		253.130
4.3.6 Heffingen	84.610		88.280
4.3.7 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	348.521		348.495
4.3.8 Overige:			
Renovatiekosten	24.880		26.800
Totaal	€ 1.219.408	€ 1.180.000	€ 1.177.033

De stijging van de huurkosten komt doordat we vanaf maart 2016 ruimtes zijn gaan huren. De huur hiervan bedraagt zo'n € 10.000,-.

De onderhoudskosten zijn op de volgende manier te splitsen:

	2016	2015
Onderhoud door derden	54.333	40.993
Serviceabonnementen	38.120	34.661
Onderhoud eigen beheer	24.194	23.496
Onderhoud sportveld	17.953	18.230
	€ 134.600	€ 117.380

De stijging van de onderhoudskosten is voornamelijk toe te schrijven aan het onderhoud door derden in 2016. Twee grootste oorzaken hiervan zijn:

- een gedeelde schade van zo'n € 14.000 na de garantieperiode van de ramen (bubbeltjes) is hier voor € 7.000 de oorzaak van.
- updaten van de regelaars voor zo'n € 6.000

Door het hoge warmteverbruik in 2016 (20% hoger dan in 2016) voornamelijk veroorzaakt in de maanden november en december ligt het energieverbruik nu € 16.000 hoger dan vorig jaar.

De dotatie onderhoudsvoorziening is vastgesteld aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan van Dyade. Dit is eind 2010 opgesteld en in 2016 door Dyade en door ons zelf verder geactualiseerd. Hierbij is voor de verwachte grote onderhoudskosten voor de komende 19 jaar een jaarlijkse storting nodig van € 348.521. Dit is een zeer geringe daling ten opzichte van vorig jaar.

Bij de post renovatiekosten worden alleen de grote onderhoudszaken opgenomen die niet in het MOP zijn genoemd. In 2016 betreft dit de renovatie van de vergaderzolder, de serverruimte en de regelkasten.

4.4 OVERIGE LASTEN

4.4.1 ADMINISTRATIE EN BEHEERSLASTEN

	2016	2015
Administratie en beheer	95.130	90.615
Accountantskosten	18.949	27.031
Deskundigenadvies	91.608	68.124
Begeleiding toptalenten	83.783	94.198
Salaris- en personeelsadministratie	57.487	59.995
Telefoon- en portokosten	49.001	43.957
Totaal	€ 395.958	€ 383.920

De stijging van de kosten voor administratie en beheer komt voornamelijk door de stijging van de kosten van de brugklasbrochure met een kleine € 7.000. Deze heeft in 2016 een restyling ondergaan waaraan extra kosten zijn verbonden.

De accountantskosten zijn in 2016 verminderd. Enerzijds komt dat doordat er in 2015 twee extra controleopdrachten nodig waren, vanwege de taxatie van onze gebouwen in opdracht van de bank. Daarnaast had de accountant in 2015 ook extra werk vanwege een review door het Ministerie (deze vindt steekproefsgewijs plaats).

Specificatie honorarium:

		2016	2015
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	17.424	24.006
4.4.1.2	Andere controleopdrachten	1.525	3.025
4.4.1.3	Fiscale adviezen	0	0
4.4.1.4	Andere niet controledienst	0	0
Totaal		€ 18.949	€ 27.031

De stijging van de kosten van deskundigenadvies heeft te maken met twee oorzaken:

- extra ondersteuning i.v.m. vervanging connector kwaliteitszorg € 9.000
- extra ondersteuning interne communicatie € 12.000

De daling van de kosten voor de begeleiding toptalenten komt voornamelijk door meer budgetbewuste keuzes die in de programma's van de toptalenten op gebied van cultuur en sport worden gemaakt.

De stijging van de kosten voor telefoon- en porto komt voornamelijk op het conto van de telefoonkosten. Steeds meer personeelsleden hebben een mobiele telefoon via de school.

4.4.2 INVENTARIS, APPARATUUR EN LEERMIDDELEN

	2016	2015
Materialen leerlingbegeleiding	10.140	5.995
Inventaris en apparatuur	14.776	17.981
Leer- en hulpmiddelen	74.166	60.438
Leermiddelen boeken	328.199	644.683
Leermiddelen licenties boeken	26.380	98.544
Materiële kosten t.b.v. Europese subsidies	17.704	21.880
Licenties	125.593	110.554
Kosten ICT	56.687	60.833
Reproductie/drukkosten	116.446	89.117
Totaal	€ 770.091	€ 1.110.025

De stijging van de kosten voor materialen van leerlingbegeleiding komt doordat er in 2016 meer zorgmaterialen noodzakelijk waren.

De daling van de kosten voor inventaris en apparatuur komt doordat we wat meer budgetbewust deze inventaris hebben aangeschaft (budget € 15.000).

De kosten voor leer- en hulpmiddelen zijn gestegen en liggen nu rond de budgetten die de verschillende secties binnen school krijgen toebedeeld.

De leermiddelen voor boeken zijn flink gedaald met een kleine € 320.000 gedaald ten opzichte van 2015. Dit komt doordat we de aanschaf van boeken door leerlingen vanaf schooljaar 2016-2017 extern hebben uitbesteed. Hierdoor huren we de boeken in plaats van dat we ze aanschaffen en komen alleen de huurkosten van augustus tot en met december ten laste van kalenderjaar 2016.

De daling van digitale boekenlicenties heeft als oorzaak dat deze nu veelal in de huurprijs van de boeken zijn verdisconteerd.

Evenals in 2015 is er in 2016 één project van het Europees Platform afgerond. Dit was een iets kleiner project dan in 2015. Hierdoor zijn de kosten lager.

De stijging van de post licenties in 2016 komt voornamelijk doordat we in 2016 tijdelijk 2 software-systemen naast elkaar hebben laten draaien.

De daling van de kosten voor ICT heeft te maken met de operatie van 2015 om in alle lokalen dezelfde apparatuur te plaatsen. Hierdoor zijn toen 90 monitoren ten behoeve van de pc's in de lokalen (voor in totaal € 9.000,- maar per stuk onder de activeringsgrens) ten laste van de ICT kosten gekomen.

De stijging van de reproductiekosten ten opzichte van 2015 komt door een volumewijziging van het contract we sneller boven het contractvolume komen. Dit brengt extra kosten met zich mee.

4.4.3 OVERIGE LASTEN

	2016	2015
Abonnementen en contributies	6.209	7.117
Representatie	9.116	11.557
Testen en toetsen	28.166	29.622
Lasten bestuur	32.467	32.282
Lasten themaklassen	42.600	80.635
Lasten overig	35.329	34.403
Totaal	€ 153.887	€ 195.616

We hebben een aantal abonnementen opgezegd, vandaar de daling van de kosten in 2016.

De daling van de kosten van de representatie heeft diverse 'kleine' oorzaken. Minder vieringen binnen de school is de voornaamste.

De lasten van de themaklassen zijn afgenomen doordat het technasium vorig jaar een extra subsidie van € 34.000 had ontvangen van de provincie Zeeland (zie ook overige opbrengsten). Deze zijn in 2015 ingezet ten behoeve van diverse materialen voor het technasium.

Resumé

	2016	begroot 2016	2015
4.4.1 Administratie en beheerslasten	395.958		383.920
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	770.091		1.110.025
4.4.3 Overige	153.887		195.616
Totaal overige lasten	€ 1.319.936	€ 1.282.000	€ 1.689.561

5 Financiële baten en lasten

	2016	begroot 2016	2015
Saldo financiële baten en lasten	- € 117.403	- € 114.000	- € 127.405

Hieronder volgt de uitsplitsing van het saldo.

5.1 RENTEBATEN

	2016	2015
Rente uitstaande gelden	11.424	15.929
Totaal	€ 11.424	€ 15.929

Ondanks het gelijk gebleven saldo liquide middelen van de school en een extra spaarrekening met een hogere rente zijn door flinke rentedalingen van de bank de rente-inkomsten in 2016 gedaald.

5.2 RENTELASTEN

	2016	2015
Rentelasten	128.119	142.471
Overige financiële lasten	708	863
Totaal	€ 128.827	€ 143.334

Door de aflossing van onze lening zijn de rentekosten hiervan (rentepercentage voor 10 jaar vastgezet op 3,74%, daarnaast zit op de lening een liquiditeitsopslag van 1,5%) verminderd.

8. WNT

(Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke sector en semi publieke sector)

Complexiteitspunten	
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	4
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	3
Totaal aantal complexiteitspunten	10
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	140.000
Afwijkende bezoldigingsklasse	

WNT Topfunctionarissen

WNT Vermelding bezoldiging topfunctionarissen	
Leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling of gewezen topfunctionarissen, specificatie EUR Bedragen: x 1	
Volgnummer	1
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja
Aanhef	De heer
Voorletters	L.C.M.
Tussenvoegsel	de
Achternaam	Rond
Gewezen topfunctionaris	Nee
Functie(s)	uitvoerend bestuurder en rector
Aanvang functie	01-01
Einde functie	31-12
Taakomvang (fte)	1,00
Beloning	106.368
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloning betaalbaar op termijn	14.345
Subtotaal bezoldiging	120.713
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	0
Totale bezoldiging	120.713
Afwijkend WNT-maximum	
Individueel WNT-maximum	140.000
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	
Toelichting overschrijding maximum	
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01
Einde functie vorig verslagjaar	31-12
Taakomvang (fte) vorig verslagjaar	1,00
Beloning in vorig verslagjaar	102.919
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	0
Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	14.933
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	117.852

WNT Vermelding bezoldiging topfunctionarissen	
Leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functieervulling of gewezen topfunctionarissen, specificatie EUR Bedragen: x 1	
Uitkering wegens beëindiging dienstverband	
Onverschuldigd betaald bedrag ontslaguitkering	
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in het verslagjaar	
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering	
(Voorgaande) functies	
Jaar einde dienstverband	
Motivering overschrijding ontslaguitkeringsnorm	
Toelichting overschrijding ontslaguitkeringsnorm	

WNT Niet-topfunctionarissen

WNT Vermelding niet-topfunctionarissen boven de norm	
Bezoldiging niet-topfunctionaris boven de norm, specificatie EUR Bedragen: x 1	
Volgnummer	
Functie(s)	
Aanvang functie	
Einde functie	
Taakomvang (fte)	
Beloning	
Belastbare onkostenvergoedingen	
Beloning betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging	
Drempelbedrag WNT	
Toelichting overschrijding bezoldiging	
Aanvang functie vorig verslagjaar	
Einde functie vorig verslagjaar	
Taakomvang (fte) vorig verslagjaar	
Beloning in vorig verslagjaar	
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	
Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	
Uitkering wegens beëindiging dienstverband	
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in het verslagjaar	
Drempelbedrag WNT ontslaguitkering	
(Voorgaande) functies	
Jaar einde dienstverband	
Motivering overschrijding ontslaguitkeringsnorm	
Toelichting overschrijding ontslaguitkeringsnorm	

Toelichtingen op de bezoldiging van niet-topfunctionarissen boven de norm

Toelichting op de bezoldiging van niet-topfunctionarissen boven de norm

Toezichthoudend topfunctionarissen, specificatie EUR Bedragen: x 1			
Volgnummer	1	2	
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja	
Aanhef	De heer	De heer	
Voorletters	P.B.J.M.	N.G.M.	
Tussenvoegsel			
Achternaam	Thomassen	Hooyschuur	
Functiecategorie	Voorzitter	Lid	
Aanvang functie	01-01	01-01	
Einde functie	31-12	31-12	
Beloning	1.500	1.500	
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	
Beloning betaalbaar op termijn	0	0	
Subtotaal bezoldiging	1.500	1.500	
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	0	0	
Totale bezoldiging	1.500	1.500	
Afwijkend WNT-maximum			
Individueel WNT-maximum	21.000	14.000	
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm			
Toelichting overschrijding bezoldiging			
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01	01-01	
Einde functie vorig verslagjaar	31-12	31-12	
Beloning in vorig verslagjaar	1.500	1.500	
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	0	0	
Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	0	0	
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	1.500	1.500	
Uitkering wegens beëindiging dienstverband			
Onverschuldigd betaald bedrag ontslaguitkering			
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband			
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in het verslagjaar			
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering			
(Voorgaande) functies			
Jaar einde dienstverband			
Motivering overschrijding ontslaguitkeringsnorm			
Toelichting overschrijding ontslaguitkeringsnorm			

3	4	5	6	7	8	9	10
Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Mevrouw	Mevrouw	Mevrouw	De heer	De heer	De heer	De heer	De heer
H.A.M.	I.S.M.	M.J.D.	C.J.M.	M.J.M	J.J.C.	P.W.J.	L.G.M.
van		van	van				van der
Oorscot	Pekelaer	Broekhoven	Geel	Franken	Adriaansen	Hoek	Beek
Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
01-01	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01	01-12
31-12	31-12	31-12	31-12	31-12	30-11	31-12	31-12
1.000	1.000	1.000	0	1.000	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
1.000	1.000	1.000	0	1.000	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
1.000	1.000	1.000	0	1.000	0	0	0
14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	12.850	14.000	1.190
01-01	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01	
31-12	31-12	31-12	31-12	31-12	31-12	31-12	
1.000	1.000	1.000	0	1.000	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	
1.000	1.000	1.000	0	1.000	0	0	

Datum opmaken van de jaarrekening: 11-5-2017
Datum vaststellen van de jaarrekening: 8-6-2017

De heer P.B.J.M Thomassen (overleden op 31-5-2017)

voorzitter bestuur

De heer N.G.M. Hooysschuur

secretaris

De heer L.C.M. de Rond MA

De heer L.G.M. van der Beek

De heer P.W.J. Hoek

Mevrouw H.A.M. van Oorschot

Mevrouw I.S.M. Pekelaer

Mevrouw M.J.D. van Broekhoven

De heer C.J.M. van Geel

Dhr. M.J.M. Franken

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting RSG 't Rijks te Bergen op Zoom

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting RSG 't Rijks te Bergen op Zoom gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting RSG 't Rijks op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2016.
2. De staat van baten en lasten over 2016.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting RSG 't Rijks, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Middelburg, 8 juni 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.J. Huser-Egter van Wissekerke RA

BIJLAGE BIJ DE CONTROLEVERKLARING

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

BIJLAGEN

1. GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Stichting RSG 't Rijks

Burg. Stulemeijerlaan 24

4611 EG Bergen op Zoom

telefoon: 0164-242150

fax: 0164-256534

e-mail: info@rsgrijks.nl

internetsite: www.rsgrijks.nl

bestuursnummer: 6041555

naam contactpersoon: A.J. Kousemaker

BRIN-nummer: 10 LU

2. LIQUIDITEITSPROGNOSE

LIQUIDITEITSBEGROTING 2017 IN EURO'S (€)

	januari	februari	maart	april	mei	juni	
inkomsten							
lump-sum personeel	1.340.713	1.264.139	1.156.667	1.156.667	1.742.390	1.462.963	
lump-sum materieel	155.333	155.333	155.333	155.333	155.333	155.333	
gemeente doordecentralisatie	89.167	89.167	89.167	89.167	89.167	89.167	
subsidies en overige baten	48.636	48.636	567.000	48.636	48.636	48.636	
boekengeld						777.000	
WON							
uitgaven							
salarissen	1.384.250	1.084.250	1.084.250	1.084.250	1.474.250	1.469.250	
exploitatiekosten	159.917	159.917	159.917	159.917	159.917	159.917	
investeringen	16.667	16.667	16.667	16.667	16.667	16.667	
MOP	82.917	82.917	82.917	82.917	82.917	82.917	
boekengeld							
detacheringen *						95.000	
rente rabo	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	
aflossing rabo	14.583	14.583	14.583	14.583	14.583	14.583	
WON	43.083	43.083	43.083	43.083	43.083	43.083	
liquiditeit							
begin v/d maand	3.242.327	3.164.760	3.310.620	3.867.371	3.905.758	4.139.868	
eind v/d maand	3.164.760	3.310.620	3.867.371	3.905.758	4.139.868	4.781.551	

	juli	augustus	september	oktober	november	december	totaal
	1.004.863	861.119	861.119	861.119	861.119	861.119	13.434.000
	155.333	155.333	155.333	155.333	155.333	155.333	1.864.000
	89.167	89.167	89.167	89.167	89.167	89.167	1.070.000
	48.636	48.636	48.636	48.636	48.636	48.636	1.102.000
							777.000
	140.000	140.000					280.000
	1.084.250	1.084.250	1.084.250	1.084.250	1.084.250	1.454.250	14.456.000
	159.917	159.917	159.917	159.917	159.917	159.917	1.919.000
	16.667	16.667	16.667	16.667	16.667	16.667	200.000
	82.917	82.917	82.917	82.917	82.917	82.917	995.000
	264.000		466.000				730.000
							95.000
	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	120.000
	14.583	14.583	14.583	14.583	14.583	14.583	174.996
	43.083	43.083	43.083	43.083	43.083	43.083	517.000
	4.781.551	4.544.134	4.426.973	3.703.813	3.446.652	3.189.492	-679.996
	4.544.134	4.426.973	3.703.813	3.446.652	3.189.492	2.562.331	

3. AANSLUITING RIJKSBIJDRAGE

AANSLUITING JAAROVERZICHT 2016 DUO MET JAARREKENING RSG 'T RIJKS		
Totaal inkomsten RSG 't Rijks volgens DUO Gefis jaaroverzicht		17.377.328
Totaal inkomsten jaarrekening RSG 't Rijks		17.518.613
Verschil		-141.285
Verklaring:		
Bestede geoormerkte subsidies vorig jaar		0
Niet bestede geoormerkte subsidies voorgaande jaren		0
Bestede niet geoormerkte subsidies voorgaande jaren		-52.141
Niet bestede niet geoormerkte subsidies		25.687
Gedetacheerde leerlingen		70.012
Ontvangen doorbetaling SWV		-190.800
Correctie i.v.m. onevenwichtig betaalritme		
Ministerie van Onderwijs en vordering LGF:		
	2016	-1.059.718
	2015	1.065.675
		-141.285

4. OVERZICHT HOOFD- EN NEVENFUNCTIES (gedurende kalenderjaar 2016)

L.C.M. de Rond

Hoofdfunctie: rector/bestuurder st. RSG 't Rijks, bezoldigd

Nevenfuncties, alle nevenfuncties onbezoldigd:

- Raad van toezicht poppodium
- Raad van advies hogeschool Zeeland
- Bestuurslid tune techniek Brabant
- Bestuurslid Beta Challenge consortium
- Secretaris Samenwerkingsverband Bergen op Zoom
- Lid Regiegroep voortijdig Schoolverlaten regio Breda e.o
- Penningmeester Wetenschapsoriëntatie Nederland;

P.B.J.M. Thomassen

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties:

- Voorzitter Bezwaar en Advies Commissie bij de Nationale Politie, onbezoldigd, vergoeding per dagdeel conform de landelijke regeling.
- Bestuurslid Stichting Leergeld Bergen op Zoom, onbezoldigd.

N.G.M. Hooyschuur

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties:

- coach: leerkrachten en directeuren in primair onderwijs, bezoldigd
- (incidenteel) ondersteunende activiteiten bij Join, onderwijs en opvoeding in Halsteren, bezoldigd
- secretaris van het bestuur van de Stichting Waterputten Kwasiakan, onbezoldigd

M.J.D. van Broekhoven

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties:

- ambassadeur, vrijwilligster bij Villa Joep, het fonds tegen neuroblastoom, kinderkanker.

P.W.J. Hoek

Hoofdfunctie: wethouder gemeente Tholen, bezoldigd

Nevenfuncties, alle onbezoldigd:

- Lid algemeen bestuur SaBeWa Zeeland
- Lid algemeen bestuur VZG
- Lid algemeen bestuur Regionaal Bureau Leerplicht/RMC Oosterschelderegio
- Lid adviescommissie Veilig Thuis Zeeland
- Lid dagelijks bestuur (stuurgroep) CZW-bureau Zeeland
- Lid Regionaal Platform fraudebestrijding Zuidwest Nederland
- Vertegenwoordiger college AVA Delta N.V. en ontwikkelmaatschappij VOF Tholen Stad

M.J.M. Franken

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties, alle onbezoldigd:

- bestuurslid KBO afdeling Bergen op Zoom / BAS (Bergse Actieve Senioren)
- secretaris KBO Kring Bergen op Zoom
- voorzitter St. OBOZ (St. Ouderen Overleg Bergen op Zoom)
- voorzitter St. Leergeld afd Bergen op Zoom
- lid bestuur Vereniging Leergeld Nederland
- bestuurslid Lionsclub Bergen op Zoom e.o.

C.J.M. van Geel

Hoofdfunctie: wethouder gemeente Tholen, bezoldigd

Nevenfuncties, alle onbezoldigd:

- voorzitter van de Heemkundekring Nieuw-Vossemeer; onbezoldigd
- lid van het alg. bestuur en het dagelijks bestuur van Openbare Gezondheidszorg West-Brabant
- lid van het alg. bestuur van de Reg. Ambulancevoorziening Midden- West Brabant
- lid van verbonden in de zorg
- lid van de commissie kleinschalig collectief vervoer
- lid van het algemeen bestuur van het zorg en veiligheidshuis het Markiezaat
- lid van zorgplatform West-Brabant;

J.J.C. Adriaansen

Hoofdfunctie: burgemeester gemeente Woensdrecht, bezoldigd

Nevenfuncties, alle onbezoldigd:

- Vereniging Brabantse Gemeenten, bestuurslid
- Vereniging Nederlandse Gemeenten, commissielid Ruimte en Wonen
- Zorg- en veiligheidshuis, lid
- Gemeentelijk platform kabels en leidingen, voorzitter
- Regio West-Brabant, lid algemeen bestuur
- COVM, lid/ plaatsvervangend voorzitter
- Stichting Ancora-atelier, penningmeester
- Maatschap Ancora Kennisgroep, mede-eigenaar
- Omgevingsdienst Midden en West-Brabant, algemeen bestuurslid
- GR Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, lid algemeen bestuur
- Stuurgroep Basisnet, Ministerie Infrastructuur en Milieu, lid

L. van der Beek

Hoofdfunctie: Wethouder Sociaal Domein gemeente Woensdrecht

Nevenfuncties, bezoldigd:

- ATEA-groep, hoofd commerciële zaken & arbeidstoeleiding
- Nevenfuncties, onbezoldigd:*
- Stichting Werk aan de Wijk in Breda, bestuurslid
- Intergemeentelijke Sociale dienst Brabantse Wal, bestuurslid
- Werkvoorzieningschap West Noord-Brabant, bestuurslid
- Stichting Samen Werken, bestuurslid
- Gemeenschappelijke regeling Openbare gezondheidszorg. GGD West Brabant, bestuurslid
- Cycling Ambassadors West-Brabant, lid
- Natuurpodium Bergen op Zoom, Ambassadeur

I. S.M. Pekelaer

Hoofdfunctie: HR Country Manager bij Neste Oil Netherlands B.V.

Nevenfunctie:

- bestuurslid basketbalvereniging de Clams uit Tholen, onbezoldigd

H.A.M. van Oorschot

Hoofdfunctie: Directeur en accountant bij DRV Accountants en

Adviseurs Bergen op Zoom

Nevenfuncties, alle onbezoldigd:

- St Hubert Beckersfonds, penningmeester
- St Bergen op Zicht, penningmeester
- St Vrienden van het Markiezenhof, algemeen lid

5. OVERZICHT KENGETALLEN

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Publicatie Financiële Gegevens

Beleidssterrein : VO
Bevoegd gezag : 41555

Naam : Stg RSG 't Rijks
Plaats : BERGEN OP ZOOM
Code : SSG3

Legenda grafieken
instelling
gemid. sector

Balans (x EUR 1000,-)

Activa	2011	2012	2013	2014	2015
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	13.395	12.952	12.544	12.018	11.781
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	13.395	12.952	12.544	12.018	11.781
Voorraden	0	0	0	0	0
Vorderingen	1.434	1.394	1.335	1.375	1.292
Effecten	0	0	0	0	0
Liquide middelen	933	1.316	1.817	2.238	3.282
Totaal vlottende activa	2.367	2.710	3.152	3.613	4.574
Totaal activa	15.762	15.662	15.696	15.631	16.355
Passiva					
Eigen vermogen	5.946	6.217	6.768	6.927	7.473
Voorzieningen	3.792	3.714	3.612	3.879	4.046
Langlopende schulden	3.684	3.161	2.840	2.465	2.319
Kortlopende schulden	2.340	2.570	2.477	2.361	2.517
Totaal passiva	15.762	15.662	15.696	15.631	16.355

Kengetallen

Kengetallen financiële positie	2011	2012	2013	2014	2015	Gem VO3 2015
Solvabiliteit 1	0,38	0,40	0,43	0,44	0,46	0,51
Solvabiliteit 2	0,62	0,63	0,66	0,69	0,70	0,66
Liquiditeit (current ratio)	1,01	1,05	1,27	1,53	1,82	1,91
Rentabiliteit	2,0%	1,5%	2,9%	0,9%	2,9%	0,4%
Kengetallen overig						
Kapitalisatiefactor	24,22	25,31	26,74	28,34	33,09	40,42
Weerstandsvermogen VO totale bn	33,7%	34,3%	36,2%	37,2%	39,1%	27,6%
Weerstandsvermogen (-/- MVA)	-46,4%	-40,6%	-33,4%	-29,8%	-24,4%	3,7%
Liquiditeit (quick ratio)	1,01	1,05	1,27	1,53	1,82	1,91
Personele lasten / Totale lasten	79,6%	79,8%	79,9%	80,6%	80,2%	79,3%
Algemene reserve / Totale baten	6,6%	6,6%	7,9%	9,9%	10,4%	14,8%
Eigen vermogen / Totale baten	33,7%	34,3%	36,2%	37,2%	39,1%	27,6%
Voorzieningen / Totale baten	21,5%	20,5%	19,3%	20,9%	21,2%	8,0%
Rijksbijdragen / Totale baten	91,0%	91,5%	92,4%	91,8%	92,2%	92,9%
Ov. overheidsbijdragen / Tot. baten	6,6%	7,2%	6,9%	7,0%	6,9%	1,5%
Investeringshuisvesting / Totale baten	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%
Investerings (invent.+app.) / Totale	1,3%	1,3%	1,4%	0,6%	2,3%	2,3%
Werkkapitaal / Totale baten	0,2%	0,8%	3,6%	6,7%	10,8%	13,4%
Beleggingen (t.o.v. EV)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,7%
Personeel / Rijksbijdragen	85,8%	85,9%	84,0%	87,0%	84,4%	85,0%

Exploitiatierekening (x EUR 1000,-)

Baten

Rijksbijdragen	16.046	16.588	17.255	17.188	17.619
Overige overheidsbijdragen e	1.169	1.301	1.300	1.111	1.312
College-, cursus-, les- en exa	0	0	0	0	0
Baten in opdracht van derden	0	0	0	0	0
Overige baten	399	216	110	188	148
Totaal Baten	17.614	18.104	18.695	18.587	19.109

Lasten

Personeelslasten	13.767	14.243	14.512	14.872	14.894
Afschrijvingen	677	681	668	632	675
Huisvestingslasten	1.272	1.182	1.168	1.181	1.177
Overige lasten	1.344	1.540	1.628	1.600	1.690
Totaal Lasten	17.060	17.646	17.975	18.285	18.435

Saldo Baten en Lasten

Saldo Baten en Lasten	554	459	720	302	674
-----------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Financiële baten en lasten	-202	-187	-169	-143	-127
----------------------------	------	------	------	------	------

Gerealiseerde herwaardering	0	0	0	0	0
-----------------------------	---	---	---	---	---

Resultaat	352	272	551	159	546
------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Belastingen	0	0	0	0	0
-------------	---	---	---	---	---

Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	0
------------------------	---	---	---	---	---

Resultaat na belastingen	352	272	551	159	546
---------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Aandeel derden in resultaat	0	0	0	0	0
-----------------------------	---	---	---	---	---

Netto resultaat	352	272	551	159	546
------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

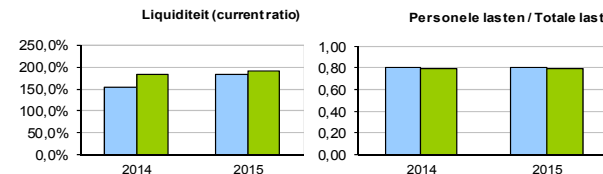
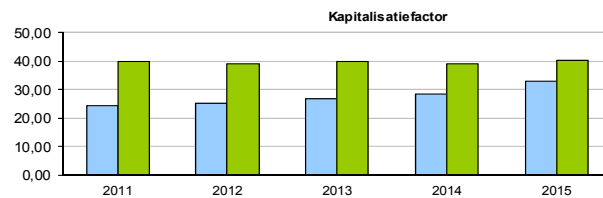
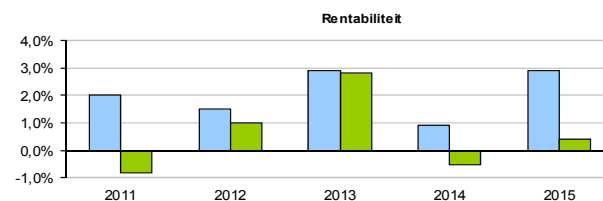
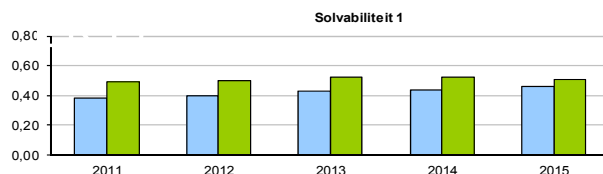
Buitengewoon resultaat	0	0	0	0	0
------------------------	---	---	---	---	---

Totaal resultaat	352	272	551	159	546
-------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Investerings (x EUR 1000,-)

	2011	2012	2013	2014	2015
Gebouwen en terreinen	117	0	0	0	0
Inventaris en apparatuur	226	238	259	106	439
Andere vaste bedrijfsmiddelen	0	0	0	0	0
In uitvoering en vooruitbetaling	0	0	0	0	0
Niet aan het proces dienstbaar	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	343	238	259	106	439

Organisatie ten opzichte van het gemiddelde van de VO3 instellingen

Opmerkingen:

Regionale Scholengemeenschap 't Rijks

gymnasium, atheneum, havo en mavo

Burgemeester Stulemeijerlaan 24

4611 EG Bergen op Zoom

Telefoon 0164-242150

E-mail info@rsgrijks.nl

Website www.rsgrijks.nl

Brinnummer 10LU

 Rijks